

Conspectus formularum medicarum, exhibens tabulis XVI tam methodum rationalem, quam remediorum specimina, ex praxi Stahlina potissimum desumta. Et therapiae generali accomodata / Auctore D. Joanne Junckero.

Contributors

Juncker, Johann, 1679-1759.

Publication/Creation

Halae Magdeburgicae : Litteris et impensis Orphanotropei, 1730.

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/ubcrete4>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

30753/B

30755

27402
2.7.5

22535

anc Temp.
9/10

21
CONSPECTVS
FORMVLARVM
MEDICARVM,
EXHIBENS
TABVLIS XVI.

TAM METHODVM RATIONALEM, *QVAM*
REMEDIORVM SPECIMINA,

^{EX}
PRAXI STAHLIANA
POTISSIMVM DESVMTA,
^{ET}
THERAPIAE GENERALI
ACCOMMODATA.

AUCTORE
D. JOANNE JVNCKERO,

PROF. PVBL. ORD. ET MEDICINAE PRACTICQ
ORPHANOTROPHEI HALENSIS.

EDITIO SECVNDA,

HALAE MAGDEBVRGICAE,
LITTERIS ET IMPENSIS ORPHANOTROPHEI. MDCCXXX.

FORMULARVM

LIBER V

TABVLIS XVI

AVGVSTVS

ITALICA

LIBER V

LIBER V

LIBER V

LECTORI BENEVOLO

FELICITATEM.

AB eo tempore, quo **CONSPECTVM MEDICINAE THEORETICO-PRACTICVM** publici iuris fecimus, multi amicorum monuerunt, vt breuiiores remediorum formulae conscriberentur, atque opusculo illi, per singulas morborum species adiungerentur. Putarunt enim, per paucos artis medicae tirones ea potiri facultate, vt remedia simplicia in illo conspectu a nobis commendata dextre & ad amissim componere possint. At horum tamen desideriiis primum fatales illos exposuimus abusus, quibus formulae medicae per tot saeculorum decursus fuerunt expositae, & quod satius esset, plebeiae illi, noxiae & calamitosae empiriae subtrahere, quam quidem suppeditare nutrimentum. Verum enim vero id nobis responsi datum est: empiriam adeo inualuisse, vt si vel maxime formulas communicare recusaremus, illam nihilo tamen minus talem, hoc est probrosam arti medicae, fore mansuram. Spem praeter ea fecerunt, hasce remediorum compositiones auertere quodam modo posse, fontica illa damna, quae a noxiis formulis, quarum fere innumerae per orbem oberrent, certissime inferuntur. Quae ratio quamquam eo animum flectere non potuerit, vt, quum secunda vice **CONSPECTVS MEDICINAE** sub prelo sudaret, formulas speciales singulis morbis adponeremus, id tamen effecerunt, vt methodum rationalem conscribere, formulis eandem illustrare, atque **THERAPIAE GENERALI** eam accommodare decerneremus. Atque haec plurimorum testium instar esse possunt, animum nostrum non fuisse, vt hae formulae simpliciter retinerentur, & in vsum practicum adseruarentur, cui enim vsui tanta remediorum multitudo? quum longe pauciora sufficere possunt. Quare eo tantum mens nostra tendit, vt hisce exemplis qualibuscumque monstretur via, qua formulae per omnes, vt dicunt, *locos communes* **THERAPIAE GENERALIS**, sint conscribendae, imitandae & adplicandae. Ceterum minime dissimulamus, quod vel ex his bona felicitate fieri possit selectus, cuius ope morbo affectis consulere & officio medico satisfacere queamus. Vale
Dab. Halae Magd. die xxvii. Martii. A. M DCC XXIII,

SERIES TABVLARVM.

TAB. I. DE FORMVLIS PRAESCRIBENDIS IN GENERE.

II. DE PVLVERIBVS.

III. DE PILVLIS.

IV. DE BOLIS.

V. DE ELECTVARIIS.

VI. DE TROCHISCIS.

VII. DE ROTVLIS.

VIII. DE MORSVLIS SEV TABVLIS.

IX. DE MIXTVRIS CONCENTRATIS.

X. DE POTIONIBVS.

XI. DE IVLEPIS.

XII. DE EMVLSIONIBVS.

XIII. DE INFVSIS.

XIV. DE DECOCTIS.

XV. DE BALNEIS.

XVI. DE TOPICIS, SEV EPITHEMATIBVS.

Vbi occurrunt

1. Fomenta seu fots.

2. Cataplasmata.

3. Emplastra.

4. Linimenta.

5. Vnguenta.

6. Balsama.

7. Collyria.

8. Suppositoria.

TAB.

TABVLA I.

DE

FORMVLIS PRAESCRIBENDIS IN GENERE.

I. DEFINITIO.

Praescriptio formularum est pars medicinae practicae, quae remedia selecta, probata & conuenientia pro morborum, sexus, aetatis, aliarumque circumstantiarum ratione prudenter combinare & debita methodo ordinare docet.

II. SVBIECTA.

1. Sunt omnia illa remedia, quae morbis & illorum symptomatibus opponuntur, seu uti Medici loquuntur, *materia medica* ex triplici regno desumpta.

2. De hac materia medica in therapia generali fusius dictum est. Hinc non opus erit, illam hic repetere atque hunc tractatum praeter necessitatem augere; cum primis quia sequente membro, quo de dosibus agitur, multa tam simplicia, quam composita repetenda veniunt.

III. PARTES.

Medicamentorum praescriptio inuoluit quatuor partes sic dictas cardinales, nempe *basin*, *adiuuantem*, *corrigenstem* & *constituentem*.

A. *Basis* est pars principalis & primum formularum medicamentum, quod intentioni Medici satis facit, & tanquam *indicatum* *indicanti* e diametro opponitur. De hac basi sequentia notentur.

1. Basis modo vnicum medicamentum constituit, & tum *simplex* vocatur; modo plura continet, quo casu *composita* audit.

2. Excludenda tamen est *multitudo* remediorum, basin constituentium. Nimia enim haecce farrago non tantum pharmacopoeis molesta est, & quaecunque alia substituendi ansam illis praebet, sed &, quia diuersi sapores & odores hac ratione cumulantur, aegrotis nauseosa

A

eua-

evadit. Praeter ea Medicus non facile finem suum obtinet, dum tot heterogenearum partium ingredientia se inuicem destruunt, & longe alium effectum, quam qui respicitur, causantur.

3. Basis tanquam pars principalis reliquas minus principales partes *dosi qualitatis*, non semper autem *quantitatis* debet superare.

B. *Adiuvans* dicitur, quod basin adiuvat atque illius defectum supplet. Fit hoc

1. vel *stimulando*, e. g. quando resina ialappae vel scammonae laxanti cuidam remedio, quod in operatione sua seignius est, stimuli loco additur, ut virtus principalis, nempe purgatio augeatur.

2. vel *praeparando*, atque effectum baseos facilitando. v. g. quando purgantibus, quae per se satis efficaciter euacuant, salia praeparantia & digestiva miscentur, ut materia mouenda mobilis reddatur.

C. *Corrigens*, quod respicit

1. vel *saporem* nauseosum. Hic autem per talia remedia corrigendus est, quae operationem non impediunt, sed aliquo potius modo eandem promouent. Sunt eiusdem census syrapi, emulsiones, saccharum.

2. vel *qualitatem* medicamenti *noxiam*. Huius modi corrigentia purgantibus potissimum adduntur, ut drastica illorum efficacia

per illa infringatur, de qua re in therapia generali tabulis de *emessi* & *catharsi* passim dicitur.

3. *Opiata* autem, & quae alia opus habent tali correctione, in officinis parata ut plurimum prostant.

4. Corrigitur noxia qualitas

1) modo *inuertendo* & *immutando* medicamento texturam & coniungendo particulas summe agiles a cohaesione sua, sic v. g. salina corrigunt purgantia.

2) modo *viscera defendendo* & *roborando*, ut noxae, a medicamento tali metuendae, auertantur. Sic e. g. aromata & alia carminatiua, purgantibus addita, ventriculorum roborant & flatus in primis viis excitatos discutunt.

D. *Constituens* vocatur etiam *excipiens*; quia basin, adiuvans & corrigens excipit, atque formam medicamenti constituit. De hoc sequentia notentur:

1. Excipiens semper sit proportionatum ad baseos *quantitatem*, & *qualitatem* excipiendam:

1) *Quantitatem* quidem, ut eo commodius misceri possint, & medicamentum in iustam formam redigi queat, e. g. ad *bolum* formandum sufficiens quantitas excipientis conservae vel syrapi praescribenda est. Sic portiunculae & decocta sufficientem portionem aquae vel destillatae vel simplicis exposcunt.

2) *Qua-*

2) *Qualitatem* autem, vt excipiens cum natura excipientium conueniat. Sic v. g. virtus purgans fennae mediante menstruo *aquoso*, *ialap-pae* autem cum *spirituoso* excipienda est.

2) Quando autem excipiens & excipienda disparis sunt naturae, mediante quodam vniente coniungantur necesse est. Sic e. g. oleum terebinthinae, balsamum Peruvianum mediante vitello oui cum liquoribus aquosis vniuntur.

3) Excipientia maiori semper dosi, quam excipienda, sunt praescribenda.

E. Veteres quatuor hisce formularum partibus *quintam* partem addebant, quae *dirigens* ab illis vocabatur, quia reliqua remedia ingredientia & illorum effectum ad certas atque definitas corporis regiones dirigere debebat. Hoc dirigens a recentioribus parui quidem penditur, nihilo tamen minus locum habere potest in purgantibus, per *epicrasin* operantibus, e. g. quando in morbis capitis remedia cephalica, in vterinis hysterica cum purgantibus miscentur.

IV. DOSIS.

Notanda hic occurrunt

1) *Pondera*, quorum quinque hodie introducta sunt:

1) *Libra Medica*, ℥ quae differt a ciuili, nam 12 vncias tantum continet. Haec autem differentia in nonnullis regio-

nibus accurate non obseruatur. Quando enim in formulis liquidis ℥ ordinamus, vel a speciebus infundendis mensuram definitam adiicimus. e. g. species mit ℥iij. Wasser zu infundiren, tum librae medicae raro attenduntur.

2) *Vncia* ℥. quae diuiditur in octo drachmas.

3) *Drachma* ℥. quae tres habet scrupulos.

4) *Scrupulus* ℥. qui viginti habet grana.

5) *Granum*. gr. quod pondere suo ad granum hordei circiter accedit.

De his omnibus sequentia potentur.

a) Quando pondus aliquod determinandum est, tum numeri Romani adhibentur. v. g. ℥ iv. ℥vj. ℥iij. ℥ij. gr. xvi.

b) Nonnumquam haec pondera diuiduntur, & tunc signum β, quod semis significat, adponitur. v. g. ℥β. ℥β. ℥β. ℥β. grβ.

c) Non solemus praescribere ℥iβ sed ℥β, neque ℥iv. sed ℥β.

2) Nonnulli *alii modi*, quibus medicamentorum quantitas solet determinari, e. g.

1) *Manipuli*, quibus herbae siccae praescribuntur, e. g. Mj. i. e. quantum manu comprehendere possumus,

2) *Pugilli*, quibus flores praescribi solent, v. g. P j. i. e. quantum digitorum extremitatibus adductis capere valeamus.

3) *Numeri*, quibus fructus praescribimus, e. g. caricar. No. iv.

4) *Liquida* nonnulla, praecipue olea destillata, guttis tantum praescribuntur (e. g. oleum lauendul. gtt. iij. cinnam. gtt. j).

5) Nonnunquam Pharmacopoei arbitrio relinquimus, ut quantitatem seu portionem medicamenti diiudicet, adiectis signis q. s. i. e. quantum satis, quantum sufficit.

6) *Dosis generalis* respectu diversarum aetatum.

1) Ut constet summam, qua dosi remedia tam cruda, quam praeparata sumi debeant, ob differentis aetatis rationem, omnia in sequentem tabulam memoriae causa disponere placet. Sit v. g.

Pro adulto - - - - - 3j sic erunt

• Iuvene ann. xiv=xxi. duae tertiae 3j np. 3j.

• Adolescente - - - - - xiv=xxi. dimidia 3j.

• Puero - - - - - iv=vii. tertia 1/3 3j.

• Infante - - - - - iv - - - - - quarta 1/4 gr. xv.

• - - - - - iii - - - - - sexta 1/6 3j.

• - - - - - ii - - - - - octava 1/8 gr. viii.

• - - - - - i - - - - - duodecima 1/12 gr. v.

2) Notandum porro, quod subiectorum diversa constitutio

hanc dosum proportionem augere vel minuere possit. e. g. dantur robusti adolescentescens, qui maiorem dosim, quam infirmi adulti perferre possunt.

4. *Dosis specialis emeticorum*

1) *regni vegetabilis*, in quo occurrunt

a) *Radices*
1) *Asari* 3j=3j. decocti eius 3j=3j.

2) *Ellebori albi*, cuius extractum ad 3j exhibetur.
3) *Ipecacuanhae* 3j=3j.

4) *Squillae*, cuius oxymel infantibus ad 3j. praescribitur.

b) *Folia*
1) *Gratiolae* 3j=3j.

2) *Nicotianae*, cuius decoctum a 3j=3j sumendum.
3) *Sedi vermicularis* 3j.

4) *Sambuci* & *ebuli* folia prima, iuli dicta, decocti illorum aliquot unciae propinantur.

c) *Flores*
1) *Jaccae* & *ni* (chrysanthemi)
2) *Persicae*, quorum syrupos infantibus ad 3j. praescribimus.

2) *Regni mineralis*

a) *Ex antimonio*
1) *Reguli* 3j medicinalis 3j

2) *Florum* 3j gr. iv.

3) *Aris* 3j gr. iv=vi.

4) *Vitri* 3j gr. vi=viii.

5) *Croci*

5) *Croci metallorum Rulandi* gr. vi = viii.

6) *Aquae benedictae Rulandi* $\mathfrak{z}\beta = \mathfrak{z}j$.

7) *Oxyssacchari emetici Angeli Salae* $\mathfrak{z}ij = \mathfrak{z}\beta$.

8) - - - - *Ludouici* $\mathfrak{z}ij = \mathfrak{z}\beta$.

9) *Syrupi rubi idaci emetici* $\mathfrak{z}j = \mathfrak{z}ij$.

10) *Sapae vomitoriae Syluii* $\mathfrak{z}ij = \mathfrak{z}\beta$.

11) *Præcipitati emetici* gr. iii = iv.

12) *Præcipitati vitæ* (ex butyro antimonii & aqua confecti) gr. iii.

13) *Rosæ mineralis Angeli Salae* eadem dosi.

14) *Infusorum* \mathfrak{z} iatorum quorumcunque nominatorum $\mathfrak{z}j$.

b) Ex Mercurio

1) *Præcipitati rubri* seu arcani corallini gr. iv-v.

2) *Turpethi mineralis* gr. iii = vi.

3) *Præcipitati* } hæc ad albi

4) *Auri vitæ Kegleri* } pauca grana.

c) Ex vitriolo.

1) *Oli albi* depurati $\mathfrak{z}\beta$.

2) *Gillae Paracelsi* $\mathfrak{z}ij = \mathfrak{z}j$.

3) *Salis vitrioli* $\mathfrak{z}j$.

4) *Mannae* \mathfrak{z} li.

5) *Crystalli lunæ* gr. iv.

f. Dosis specialis purgantium

1) Regni vegetabilis

a) *Acaciæ florum* infusi $\mathfrak{z}j$.

b) *Agarici* $\mathfrak{z}j = \mathfrak{z}ij$ infusi & extracti $\mathfrak{z}\beta$.

c) *Aloës* gr. ii, iii, $\mathfrak{z}j$.

d) *Bryoniae* $\mathfrak{z}ij$. infusi $\mathfrak{z}ij$ succi $\mathfrak{z}j$.

e) *Carthami seminis* $\mathfrak{z}ij$.

f) *Cassiae fistulae* $\mathfrak{z}ij = \mathfrak{z}i$ in decocto.

g) *Cataputiae* gr. vi.

h) *Centaur. minor.* extracti $\mathfrak{z}j = \mathfrak{z}\beta$.

i) *Colocynthis* $\mathfrak{z}\beta$. extracti eius gr. iv = vi.

k) *Cyclaminis succi* $\mathfrak{z}\beta = \mathfrak{z}j$.

l) *Ebuli radices* $\mathfrak{z}ij$. extracti $\mathfrak{z}j$.

m) *Elaterii* gr. iii = $\mathfrak{z}\beta$.

n) *Ellebori nigr.* gr. iii = iv.

o) *Epithymi* infusi $\mathfrak{z}j = \mathfrak{z}ij$.

p) *Esulae* extracti. gr. ii = iii.

q) *Gratiolae herbae* infusi $\mathfrak{z}\beta$.

r) *Gummi guttae* gr. v = $\mathfrak{z}\beta$.

s) *Hermodactyl. radic.* $\mathfrak{z}ij$. extracti. $\mathfrak{z}j$.

t) *Ialappae* $\mathfrak{z}j = \mathfrak{z}\beta$. resinae eius gr. v.

u) *Iridis Florent.* $\mathfrak{z}\beta$. gr. ii = iv. pro infantibus.

x) *Iridis nostratis radices* $\mathfrak{z}j$. infantibus gr. ii, iii.

y) *Metallistae* - - -

z) *Mechoacannae* $\mathfrak{z}j$. $\mathfrak{z}ij$. infusi $\mathfrak{z}\beta$.

aa) *Mannae* $\mathfrak{z}i = \mathfrak{z}ij$.

bb) *Mezerei f. laureolae.*

cc) *Myrobalanorum* $\mathfrak{z}\beta = \mathfrak{z}j$.

dd) *Perficarum florum* confervae $\mathfrak{z}j$. pro infantibus.

ee) *Polypodii radices* infusi $\mathfrak{z}ij$.

ff) *Pillii semen* - - -

gg) *Rhabarbari* $\mathfrak{z}\beta = \mathfrak{z}j$. extracti $\mathfrak{z} = \mathfrak{z}\beta$.

hh) - - -

hh) Monachorum $\mathfrak{z}\beta$ -

ii) Rhamni solutivi seu syru-
pi domestici $\mathfrak{z}\beta$ - $\mathfrak{z}\text{ij}$.

kk) Ricini Americani seu
granorum tilli - -

ll) vulgaris - -

mm) Rosarum pallidarum sy-
rupi $\mathfrak{z}\text{ij}$ - $\mathfrak{z}\text{ij}$.

nn) Soldanellae - - -

oo) Scammonei gr. xv - $\mathfrak{z}\text{ij}$.

pp) Sennae foliorum infusi
 $\mathfrak{z}\text{ij}$. extracti $\mathfrak{z}\beta$.

qq) Squillae oxymellis $\mathfrak{z}\text{ij}$. pro
infantibus.

rr) Tamarindorum decocti
 $\mathfrak{z}\text{ij}$ - $\mathfrak{z}\text{ij}$.

ss) Turpethi vegetabilis $\mathfrak{z}\beta$.
resinae eius. $\mathfrak{z}\beta$. gr. xv.

tt) Terebinthinae $\mathfrak{z}\beta$ -

2) Regni Mineralis.

a) Auri fulminantis gr. i. - viii.

b) Lapidis armeni - - -

c) - - - lazuli - - -

d) Magnesia albae $\mathfrak{z}\text{ij}$ - $\mathfrak{z}\beta$.

e) Mercurii dulcis $\mathfrak{z}\beta$ - $\mathfrak{z}\text{ij}$.

f) Nitri $\mathfrak{z}\text{ij}$ - $\mathfrak{z}\text{ij}$.

g) Salis Anglic. $\mathfrak{z}\text{ij}$ - $\mathfrak{z}\beta$.

h) Tartareorum $\mathfrak{z}\text{ij}$ - $\mathfrak{z}\text{ij}$.

6. *Dosis specialis alterantium* tam
simplicium quam composito-
rum. Hanc exhibet sequens or-
do alphabeticus, de quo tamen
notandum, quod multa super-
flua, immo nonnulla inutilia esse
censeamus.

1) Aceta, e. g.

Acetum bezoardicum.

- - - rosarum.

- - - theriacale.

- - - prophylacticum Syl-
vii, Weickardi.

- - - scylliticum. &c.

Haec pro *interno* vsu cum
aquis destillatis diaphoreticis
& alexipharmacis ad $\mathfrak{z}\beta$, pro
externo autem in epithema-
tibus maiori dosi praescri-
buntur.

2) Aquae destillatae.

a) *Simplices*, e. g. florum aca-
ciae, borraginis, buglossae,
cardui benedicti, centaur.
minor. cichor. melissae,
scordii &c. Haec ab $\mathfrak{z}\text{ij}$ -
 $\mathfrak{z}\text{ij}$ pro dosi praescribun-
tur; in potiunculis autem
 $\mathfrak{z}\text{ij}$. ab aliis $\mathfrak{z}\text{iv}$. $\mathfrak{z}\text{vj}$. or-
dinantur.

b) *Spirituosae*, e. g. asthma-
ticae, Anhaltinae, carmi-
nativ. cinnamom. cum
vino cydoniorum cordia-
lis, Reginae Hungariae,
melissae vinosae. Haec a
 $\mathfrak{z}\text{ij}$ - $\mathfrak{z}\text{ij}$. praescribuntur.

3) Conditae, e. g.

Conditum calami aromatici
- - - carnis citri
- - - corticum citri
- - - nucis Indicae
- - - zingiberis.

Horum dosi $\mathfrak{z}\text{ij}$ vel $\mathfrak{z}\text{ij}$ inuol-
uit. In bolis autem & *ele-*
ctuariis, in quibus pro pluri-
bus dosibus ordinantur, $\mathfrak{z}\text{ij}$
praescribitur.

4) Conseruae, e. g.

Conseruae acetosae

- - - anthos

- - - citri cum pulpa.

- - - melissae.

men:

menthae.

- - - rofarum.

Hae. in bolis ad ʒj. in *electua-**riis* autem ad ʒj praescribun-

tur.

5) *Cortices*, e. g.

Cort. aurant.

cappar.

chin. chin.

citr.

quaiac.

tamarisc.

Horum dosis est ʒß. in *infu-**sis* autem & decoctis ʒiß.6) *Electuaria*, e. g.Elect. diacori, confectio al-
kerm. completa, & incomple-
ta, diacitri, diascordii *Fra-*
castorii, de hyacyntho, my-
thridatii, theriacae, horum
dosis est ʒj - ʒiß.In *clysteribus* autem electuarium
de baccis lauri, benedicti
laxatiui, diacolocynthidos,
confectionis *Hamech*, hierae
picrae, diaprunorum soluti-
vorum ab ʒß ʒj. praescri-
buntur.7) *Elixiria*, e. g.Elixir. propr. *Paracelsi*,
vterin., visceral. Haec a
gtt. ʒe - ʒo. propinantur.8) *Essentiae*, e. g.

absinth. gtt. XL - L.

myrrh.

succin.

ambrae

castorei

opii

gtt. XX - XXX,

gtt. X - XV,

9) *Extracta*, e. g.

absinth.

acor.

cent. min.

cochlear.

enul.

fumar.

gentian. rubr.

tormentill.

croci

theriacae caelest.

laudani opiat.

Dosis ʒß.

ʒj in forma

pilularum.

gr. III - V.

10) *Feculae*

ari

bryoniae

gr. xv. ʒj.

11) *Flores*

acac. anth. Sant. bellid.

borrag. bugloss. chamo-

mill. lauend. lilior. alb.

melilot. papauer. errat.

tunic. verbasco. violar.

dosis P. 1 - ij. vel Mß.

Flores benzoës gr. iv - ʒß.

antimon. gr. xii. quae

in vini ʒij per 12 ho-

ras infunduntur.

salis armoniac.

sulphuris gr. v - ʒß.

12) *Fructus*, e. g.

caricarum, dactylorum,

prunorum, sebest. No. ij -

iv. in decocto passul. min.

iniubarum, tamarinth. ʒß -

ʒij in decocto.

13) *Gummata*, e. g.

ammoniac. carannae, gal-

bani, hederæ, iuniperi.

Haec in vino vel alio adpro-

priato liquore soluta & in pi-

lulas redacta ad ʒj praescri-

buntur.

14) *Her-*

Unable to display this page

absinth.	7
aneth.	
anis.	Haec olea
anthos.	ex aroma-
carui.	tibus parata
cariophyll.	a guttis tri-
cinnamom.	bus ad 3℔.
citri.	Reliqua
foenicul.	vero a 3℔.
lauendul.	3℔ & am-
macis.	plius in bal-
mastich.	samis & li-
maioran.	nimentis
nucis moschatae.	praescri-
ror. mar.	buntur.
rutae.	
succini.	J

22) *Pilulae*, e. g.

Pil. de aloë rosata &	
violata.	
de ammoniac.	3℔.
angelic.	3j.
cephalic.	
de succino <i>Cratonis</i> .	J

23) *Pulueres*, e. g.

☿ bezoard. <i>Ludouici</i> .	3
- - - <i>Wedelii</i> .	
- cachectic. <i>Ludouici</i> .	
- - - - <i>Quercetani</i> .	gr.
- dysenteric. <i>Crollii</i> .	xv.
- <i>Haly</i> contra phthisin.	3℔.
- Panonic. rubr.	
- stomachic. <i>Birckmanni</i> .	J
- strumal.	

24) *Radices*.

acori	7
altheae.	
5. aperientes	
nempe	

apii, aspara-	
gi, foenicul.	
petrosel. rusc.	

ari.	Dosis 3ij =
bistortae.	3vj in infu-
chinae.	sis, non-
contraieru.	nullae in
dictamni alb.	pulvere
gent. rubr.	amuleti
irid. Florent.	loco.
liquirit.	
pimpinell. alb.	
poeoniae.	
polypod.	
sarsaparill.	
valerian.	J

25) *Rob*, e. g.

berberum.	7
cerasor. acid.	
cynosbati.	3j - 3ij &
ebuli.	amplius
iuniperi.	praecipue
ribium.	in iulep.
rubi idaei.	
saniculae.	J

26) *Salia*.

1) *Fixa*, e. g.

☉ absinth.	7
cardui bened.	
centaur. min.	3j - 3℔.
genist.	
tartari.	J

2) *Volatilia*.

☉ volat. C. C.	
succin.	gr. iv - 3℔.
viper.	J

3) *Neutra*.

B

arcan;

arcan. duplic. }

♀. ♂ lat. }

fal. polychr. } 3j-3i.

♀ solub. }

terra foliat. }

27) *Semina*, e. g.

femin. calida mai. &

min.

4. *maior. nempe*

anis.

cardam.

cumin.

foenicul.

4. *minor.*

ammios.

apii.

carui.

dauci.

4. *frigidor. maior.*

& min.

maior. nempe

citrull.

cucumer.

cucurbit.

melonis.

minor. nempe

cichorei.

endiv.

lactuc.

portulac.

cicer.

cinn. f. santonic.

coriandri ppt.

citri.

lini.

foenu graec.

galegae.

hyoscliam.

papav. viol. si-

napios.

28) *Species.*

1) *cordial, temperantes*

diambrae.

diamosch.

contra apoplex.

de hyacinth.

dia - cinnam.

imperatoriae.

dia - ireos simpl.

diamarg. calid.

diarhodon abbat.

tragea aromat.

2) *pro decoctis.*

Spec. pro potu or-

dinar.

- pectoral.

- florum & fru-

ctuum anti-

febr.

carminativ.

emollientes

lenit.

29) *Spiritus*, qui sunt

1) *acidi*, v. g.

Ω Ori.

- ♂ li.

- ♂ is comm.

dos. gutt. v-viii-xii.

clyssus 3ij 3℥-3j gutt. x-xx.

Ω Fri

- mannae

- ♂ i dulc.

- ♂ li dulc.

- ♂ is nule.

2) *urinosi*, e. gr.

Ω ♂ armoniac.

- c. c. quamuis

hic proprie

non sit uri-

nosus.

Ω lumbr. terrest.

Ω vrinae,

Dosis

a 3℥-

3℥ re-

peti-

tis vi-

cibus.

3j-3ij

ad

men-

sur. v.

nam li-

quoris.

in clysteribus

man. i. ad

℥ij. liquoris.

3) *Fer.*

3) *Fermentati*, e. g.

cochlear.	} gutt.	
fragor.		
florum sambuc.		xxx.
lilior. conuall.		xl.
rosarum.		

4) *Abstracti & cum* *Si pa-*
rati, e. g.

anisi.	} 3j - 3℥.
baccar. iunip.	
ceraforum nigr.	
formicarum.	
lauendul.	
liliorum conuall.	
maltichis.	

30) *Succi inspissati*, e. g.

Succ. absinth.	} 3j 3℥	
acaciae.		
de agresta.		
berberum.		
citr.		
cydon.		vii rob.
fragorum.		
granator.		
mororum.		
ribium.		

31) *Summitates herbarum.*

Harum dosis eum ipsis herbis
conuenit.

32) *Syrupi*, e. g.

Syr. acetosae,	} 3ij - 3℥
acetosellae,	
acetositat. citr.	
absinth.	
althaeae	
bellid.	
berberum.	
card. bened.	
cerafor. acid.	
chamomill,	

cichor. c. rhabarb.	} in po-	
cinnamom.		tium-
contraiery.		culis.

cort. Oueior.

- citri

flor. acaciae,

granat.

heder. terrestr.

papauer. errat.

rosarum.

scabios.

de symphyto Fer-

nelii.

violar.

33) *Tabulae seu morsuli*, e. g.

Tab. diaireos simpl.

diamargarit. fri-

gid.

manus Christi

simpl. & per-

latae, seu lac-

chari perlati.

imperator.

ex succo herbe-

rum

- citri.

- violar.

contra vermes.

34) *Terrae & iisdem adfinia al-*

calina. e. gr.

Terra sigillat. Siles.

rubr. & alb.

Lemnia.

Iaponic. seu ca-

techu.

bolus armena.

chelae & oc. ☉

C. C. vstum.

- philoso-

phic.

cranium huma.	} 3℔- 3ij.
num.	
corall. rubr. ppt.	
crystall. mont.	
croc. ʒtis.	
dens apri	
- hippopot.	
mandibul. lucii	
pisc. Hechts=	
Kiefer.	
matr. perlarum.	} 3℔-3j.
oss. sepiae Fisch=	
Bein.	
vnicorn. fosile	
- vstum	
vngul. alc.	
antihecticum Po-	
terii.	
antimon. diapho-	
ret.	
bezoard. mineral.	

35) *Tincturae*, e. g.
Tincturae ʒij
 aperitiuae *Moebii*
 bezoard. *Wedelii*
 corallior.
 cort. ʒnt.
 - citr.
 ʒtis aperitiu. *Ludouici*
 ʒis ʒri
 ʒris.

36) <i>Trochisci</i> , e. g.	} No. I. II. de- tinentur continue in ore, vt sen- sim lique- scant & de- glutiantur, alias ab 3℔ ad 3j praescribun- tur.
Troch. becchici alb.	
- - - gryfei	
- - - nigr.	
- - - rubr.	
- de Gall.	
- mosch.	
- pectoral.	
- sublinguales	

37) *Vnguenta*, e. g.
Vnguent. Aegyptiacum
 simpl. & composit.
 alabastrinum
 ad ambusta
 album camphor.
 de althaea
 anodynum
 apostolor.
 de arthanita
 digestiv.
 de linaria
 nihili ad ocul.
 diapompholyos,
 seu nihili di-
 sti
 populeon.
 pomat.
 rosat. simpl. &
 camph.
 neruin.
 rubr. *Wurzii*
 virid. porab.

38) Tandem de *OPIATIS ET CROCATIS* nonnulla sunt ad-
 iicienda. Horum enim, prae-
 cipue opiatorum, doses de-
 bent esse adcuratissimae &
 omni circumspectione defini-
 tae. e. g.
 opii cydoniati & fermentati
 dos. gr. i.
 laudani opii gr. ii.
 - - histerici gr. iii.
 MP. de cynogloss. gr. i - iii.
 Tincturae opii c. octuplo ʒi
 parat. gtt. i.
 croc. orient. ʒis. 3℔.
 extr. croc. gr. v.
 Tincturae croc. gtt. xxx.
 39) *Nonnulla medicamenta*, ideo,
 quod

quod *cariora* sunt, minori tantum dosi praescribuntur, e. g.

margarit. orient.

lapis bezoard. orient.

bezoard. solare.

ambra.

moschus &c.

Nisi enim pretium obstaret, eandem cum aliis dosin possent habere.

V. ORDO FORMVLARVM ET ALIA REQUISITA GENERALIA.

1. Auctores quia maxime inter se variant, certae quidem regulae de ordine remediorum non possunt dari, sequentia tamen vulgarissimi sunt vsus.

1) Quae maiori dosi praescribuntur, illa remedia reliquis praeponuntur, nullo habito respectu ad *basin*, num scilicet primo loco vel alio ponatur.

2) Sic v. g. in potiunculis, electuariis, & bolis aquae & conseruae, quae tanquam *excipientia* maiori dosi praescribuntur, primum in formula occupant locum.

3) In *emplastris* autem & *morfu-
lis excipientia* reliquis postponuntur.

4) Hoc etiam obseruatur in *decoctis* & *infusis*, quorum reliqua sequente ordine solent praescribi:

a) radices

b) herbae & summitates

c) flores

d) semina & fructus

e) cortices.

5) In *infusis* autem laxantibus laxantia & digestiua remedia vltimum occupant locum.

2. Ad requisita generalia pertinet etiam *proportio* ingredientium, nempe *baseos*, *corrigentium*, *adiuuantium*, & *excipientium*, e. g.

1) In *infusis* & *nodulis* proportionata debet esse quantitas *excipientis*, vt virtus medicamentosa sufficienter extrahi possit.

2) In electuariis sufficiens debet adesse quantitas *conseruarum* & *syruporum*.

3) In potiunculis aquae destillatae ℥j pulueris ℥j aut 3℥. syrupi vero ℥ circiter addenda est. Sed de his suo loco specialius dicemus.

3. *Signum*, quod in frontispicio formulae occurrit, pro Medici lubitu variat. Alii enim signo † alii = alii JJ. vtuntur.

4. *Characteres*, quibus certa remedia designantur, suo loco quaerendi & discendi sunt.

5. In plerisque formulis pharmacopoeo praescribimus methodum, qua praeparationem medicamenti instituere debeat, e. g. quae formulae per simplicem sunt mixtionem, vt potiunculae, mixturae, pulueres, illarum fini adponitur lit. M. quod significat misce. Vbi vero prolixiori opus est praeparatione, plura adponuntur; id quod suo loco indicabitur.

6. Sub finem formulae adiicimus etiam monitum ad pharmacopœum de capsula, vase, &c. e. g. d. ad Ch. i. e. detur ad chartam; d. ad Scat. d. ad oll. d. ad w. d. cum pertinentibus, quod monitum in primis respicit clysteres, quando pharmacopœus iubetur dare syringam, velicam, aut alia ad iniiciendum clysterem necessaria instrumenta.

7. *Signatura Germanica* formulam claudit. Describitur in illa modus vtendi, de qua quidem re sequentia obseruanda sunt:

1) *Nomen* medicamenti, vbi respectum habemus a) modo ad ipsum morbum, b) modo ad locum adfectum, c) modo ad formam medicamenti. e. g. Stein = Pulver, Magen = Essenz. Haupt = stärkendes Pulver &c. d) Vitetur autem vbique abusus ille vulgaris, qui vilissimas quoque formulas pomposis titulis ornat, e. g. köstliches Herzkverwahrendes Pulver, göldenes Herzk-Pulver.

2) *Dosis*, quae necessario addi debet, ne error ab aegrotis in adsumendo committatur. Vnde formulis subiicitur: signetur Magen = Essenz, davon täglich 3. mal zu 40. Tropfen zu nehmen.

3) *Tempus*, quod interdum etiam additur. e. g. Morgens 1. Stunde vor dem Essen,

um Schlafens = Zeit, oder: alle 2. bis 3. Stunden davon zu nehmen.

4) *Vehiculum*. Huius etiam interdum mentio fit. e. g. in warmer Brühe, in einem Löffel voll Wein, in einem Schälchen Caffee zu nehmen.

5) *Regimen*, quod eum in finem subiicitur, vt medicamenti actio promoueat, v. g. Vor auf ein oder 3. vey Stunden zu fasten, eine Stunde unter mäßiger Bedeckung ruhig zu liegen.

6) Reliqua vero, quae regimen concernunt, locum tantum habent in praescriptionibus illis diffusioribus, quas vulgo: den Bericht, vocant, quasque absentibus communiter transmittimus; vbi adhuc notandum, quod si plura transmittantur remedia, illa plerumque vel litteris A. B. C. vel numeris 1. 2. 3. notari soleant, ad errorem effugiendum. e. g. Von bekommenen Wasser mit A. bezeichnet, nimmt der Patient alle 4. Stunden 3. vey Löffel voll.

VI. REGVLAE GENERALES.

I. Antiqui simplicibus contenti erant medicamentis. Notum enim est, quod non tantum Hippocrati & Galeni temporibus, verum etiam aliquot seculis post illos de formulis speciosis ac diffusis altum fuerit silentium.

2. Hodie

2. Hodie autem formularum conscribendarum artificium, abusui & vanitati multum expositum est, dum ingens farrago ad ostentationem & vanam gloriam, immo lucri causa in vnum aceruum congeritur.

3. Mittimus autem hunc abusum, & de re ipsa profitemur, quod ad diuinæ sapientiæ specimen omni iure referendum sit, quando quispiam tali iudicio & experientia præditus est, vt remedia probata seligere, & pro morborum subiectorum atque reliquarum circumstantiarum diuersis rationibus prudenter & concinne combinare possit.

4. Est autem formularum speciale ornamentum *breuitas*. Hinc Medicus formulas longas, quantum fieri potest, euitet. Quando autem in huius tractatus formulis prolixitas passim occurrit, considerandum omnino est, quod *methodi* causa hoc factum sit, non vt promiscue retineantur, sed seligantur.

5. Sic etiam *variatio* medicamentorum frequens quouis modo fugiatur. Haec enim vel inconsistentiam, vel imperitiam, vel iactantiam, vel plane auaritiam indicat. Excusant autem variationem, quando præcipue in morbis chronicis, ad patientis sensum & captum nos formare cogimur.

6. In præscribendis formulis talia remedia in vsum trahenda sunt,

quorum consistentia conspirat, & quae se inuicem non destruunt.

Hinc opus est, vt eorum, quae coniungere volumus, mutua habitudinem satis exploratam habeamus, alias per contrariorum talium coniunctionem speratus effectus impeditur. Contingit hoc facile, exempli gratia, quando acida alcalibus & absorbentibus, resinosa, quae facile præcipitantur, pure aqueis miscentur.

7. Excipiendae autem sunt tales formulae, in quibus contraria talia *consulto* combinantur, vt tertium quid inde emergat; id quod solemne præcipue fuit *Sylvio*, qui formulas egregii vsus ex aquis destillatis, aceto & oculis cancri aliisque alcalinis concinnauit.

8. *Obsoleta* remedia, parum vsualia & maxime ingrata Medicis non præscribat.

9. Non trahat in vsum remedia *pretiosa*, quando minus pretiosis eundem commodum & securum effectum potest obtinere. Neque etiam exotica nostratibus remediis vbique præferantur. Datur autem nonnumquam occasio excipiendi, videlicet quando magnates & diuites remedia, quae minoris pretii sunt, adspernuntur & pretiosis curari malunt.

10. *Noua* & experientia nondum pro-

probata remedia, nemo facile praescribat, nisi qui iudicio discretionis satis praeditus est.

II. In casibus *dubiis* vel nulla vel leuia tantum medicamenta praescribenda sunt. e. g. quando non satis constat, num intumescencia abdominis in feminis maritatis pro hydropo vel pro grauitate declaranda sit. Si enim grauiditas esset, & remedia hydropica propinarentur, abortus produceretur.

12. Remedia *drastica* in vsum non trahantur, quando mitioribus res peragi potest.

13. Vbi natura *sola* morbum profligare potest, remedia non praescribantur.

14. Subiectorum *temperamentum* & *vitalis genus* in praescribendis formulis bene perpendendum, & explorandum simul, qualia remedia optime perferre possint patientes. Satius enim est nullum quam tale medicamentum, a quo natura abhorret, propinare.

15. Remedia *generosa*, quae cum impetu quodam agunt, subiectis debilibus & sensibilibus non sunt ordinanda.

16. Remedia ad *morbum* ipsum, non autem ad *quoduis symptoma*

praescribenda sunt. Quando autem symptomata grauiter urgent, ipsa necessitas hanc legem frangit.

17. In casibus *desperatis* & *conclamatis* medicamentorum vsum non plane negligendus est, ne aegrotum deseruisse videamur. Licet enim morbum ipsum debellare non possimus, symptomatibus tamen mitigandis intenti esse debemus.

18. Non est necesse, vt formulae de *triplici regno* semper constant, neque vt ex *vno* tantum congerantur.

19. *Suaueolenta* & *inodora* praeserantur foetidis & nauseosis, ne cardialgia vel plane vomitus excitetur.

20. *Color* turpis, quantum fieri potest, fugiatur. Absit tamen lusus puerilis in coloribus per folia auri conciliandis.

21. Summa totius negotii eo redeat, vt in praescribendis formulis *viam tutam*, &, quantum fieri potest, *iucundam* etiam & *breuem* eligamus.

22. Reliquae cautelae, quae indicandae essent, *in conspectu medicinae practicae* videri possunt.

TABVLA II. DE PVLVERIBVS.

I. DEFINITIO.

PVLuis est medicamentum sic-
cum, quod vel ex vno tantum
simplici ingrediente, vel ex
pluribus talibus comminuendo &
miscendo paratur.

II. DIFFERENTIA.

Pulueres differunt

1. ratione *praeparationis*, cuius re-
spectu

1) alii sunt *grossi*, qui grosso
tantum modo, contusi sunt,
& *trageae*, german. *Trese-*
netten vel *Pfaffen-Sutter*
vocantur, e. g. *tragea grossa*
cum tabulatis, *tragea aroma-*
tica; item *grossi* illi pul-
veres, qui externe adplican-
tur.

2) Alii *mediae* sunt *subtilitatis*;
e. g. *species imperatoriae*, *dia-*
cinnamomi, *diarrhodon Abba-*
tis, *puluis stomachicus Birck-*
manni.

3) Alii sunt *subtilissimi*, qui in
pollinem impalpabilem,
quem vulgo *alcohol* vocant,
rediguntur. Huc pertinent
illa, quae *praeparata* vocan-
tur, e. g. *oculi* & *ppti*, *con-*
chae pptae, *mater perlarum*
ppta, *magisterium corallorum*,
& quae alia per chemiam
in talem pollinem redigun-

tur. Spectant etiam ad
horum censum pulueres illi
subtilissimi, qui oculis me-
diante calamo insperguntur,
& *collyria sicca* aut *Siefocu-*
lorum vocantur.

2. Ratione *vsus*.

1) Alii enim *interne* propinantur.

2) Alii autem *externae* adplican-
tur, e. g. pulueres *stiptici chi-*
rurgorum, *exsiccantes*, *colly-*
ria sicca, *tumores inflammato-*
rios discutientes, *sternutatorii*,
dentifricii, reliqua.

3. Ratione *temporis*, quo respectu

1) *officinales* vocantur, qui in
pharmacopoeis compositi iam
prostant, e. g. *puluis sto-*
machicus Birckmanni, *puluis*
Cornachinus, *specificum ialap-*
pae.

2) *magistrales* autem dicuntur,
qui ex tempore a Medico
tamquam *Magistro* praescri-
buntur.

III. MATERIA.

I. Pulueres, qui interno vsu veni-
unt, commodissime parantur
ex praeparatis terreis, antimo-
niatis fixis & aliis metallicis.
Porro ex salibus mediis & nitro-
sis. Quae vero incommoda
ex pulueribus vegetabilibus, in-
terno vsui destinatis, eueniant,
C infe-

inferius dicetur. Hinc in ipsis trageis, quas ordinarie constituunt, per gratam additionem vel sacchari, vel electuarii, vel syrupi cuiusdam, nauseam auertere conamur.

2. His pulueribus interne exhibendis interdum talia etiam adduntur, quae per se in puluerem redigi minime possunt, e. g. *extracta & olea destillata*.

3. Pulueres autem, qui *externe* applicari debent, potissimum parantur ex vegetabilibus, & eo quidem ordine communiter praescribuntur, ut primum radices, deinde herbae, postea flores, & denique semina, cortices, aromata ponantur.

IV. DOSIS.

1. Dosis puluerum ad modum variat pro morbi & remediorum conditione.

2. Nonnulli enim morbi plures doses postulant, nonnulli vnica profligantur.

3. Pulueres *emetici & purgantes* vnica tantum dosi; *alterantes* autem a ℥ij. ad integram vnciam pro vna vice ordinarie praescribuntur.

4. Ceterum tab. I. iam monuimus, quod puluerum dosis *pro vna vice sumenda*, ℥℔, non facile debeat transcendere.

5. Qui pulueres sunt *diffusi*, e. g. *pulvis stomachicus Birckmanni*, & alii officinales, cultelli cuspidem metiuntur. Reliqui vero in certas doses *ysitatus* distribuuntur.

6. Nonnumquam vnica tantum dosis praescribitur & pharmacopoeo imponitur, ut eandem duplicem, triplicem, reddat, vel ulterius multiplicet.

V. REGVLAE ET OBSERVATIONES.

1. Quoniam plurimi patientes a pulueribus per naturalem idiosyncrasiam abhorrent, antiquorum pulueres crassi penitus fere abrogati sunt. Hinc vel ex hoc fundamento pulueres magnae molis non facile praescribendi sunt, praecipue quando vitium deglutitionis vel cardialgia nauseosa praesto est.

2. *Vegetabilia*, interne in forma pulueris adsumenda, multa inferunt incommoda. Magnam enim constituunt dosis adsumendae molem, quarum tamen vix vicesima portio solutione separabilis & efficax est. Praeterea in vehiculo, quo tales pulueres sumuntur, mox turgescunt, & vti maiorem molem exhibent, ita etiam maiorem nauseam excitant.

3. Quando autem omnino magna puluerulenta portio, ob peculiarem aliquem effectum impetrandum, adsumenda est, praestat illam mediante quodam syrupo in electuarium, bolum, vel aliam formam redigere, vel diuisim sumere.

4. *Amara*, e. g. aloë, colocynthis, in pulueribus non facile sunt praescribenda. Non solum enim

Unable to display this page

ribus dosibus praescribendi sunt, plura etiam in subsidium vocari solent.

15. Nonnumquam pulueribus *compositis* officinalibus alia, vel simplicia vel chemica vel composita adduntur; quo casu autem notandum, quod talia non sint addenda, quae ipsam compositionem iam ingrediuntur; nisi quidem hoc vel illud compositi ingrediens consulto augere desideremus. Hoc etiam valet in aliis formulis.

16. Ut pulueribus, praecipue tra-geis diffusis, gratum saporem conciliemus, saccharum aut elaeo-sacchara varia adduntur. Sunt autem elaeo-sacchara nihil nisi saccharum, quod vna vel altera guttula olei cuiusdam destillati impraegnatum est.

17. In tali autem casu saccharum ad pondus reliquorum ingredientium sumitur, & litterae ad P. O. i. e. pondus omnium adiciuntur.

18. Nonnumquam, ut tanto gratiores hi pulueres grossi reddantur, ex speciebus pro morsulis, aut ex confectiionibus seminum, e. g. anisi, foeniculi, cubebae parantur.

19. *Vehiculum nimis pingue* infringit efficaciam puluerum salinorum & aliorum. Sic etiam pulueres virtute sua priuantur, quando tenaci materiae inuoluuntur.

20. Denique notandum, quod pauca moles, teneritudo, sapor tolerabilis, & quodam

modo etiam odor atque color gratus, puluerem commendet.

VI. FORMVLAE.

I. Emeticae.

1) R ξ . $\overline{\text{Fi}}$ emetic. gr. iii.

\oplus lat. $\mathfrak{D}\mathfrak{B}$.

M, pro dosi.

†

2) R ξ . rhabarb. elect. gr. xii.

$\overline{\text{Fi}}$ emetic. gr. ii.

\ominus is absinth. gr. vi.

M, pro dosi.

†

3) R ξ . \mathfrak{A} is \mathfrak{g} ii \oplus at. vltim. $\overline{\text{tion}}$.

arcan. duplic. ana gr. vi.

M, pro dosi.

†

4) R ξ . \mathfrak{g} ii vitae gr. ii.

resin. ialapp. gr. iii.

\oplus i \mathfrak{g} iat. $\mathfrak{D}\mathfrak{B}$.

M, dro dosi.

†

5) R ξ . \ominus is \oplus li gr. xvi.

sacchar. albiss. gr. xii.

M, pro dosi.

†

6) R ξ . specif. ialappin. $\mathfrak{D}\mathfrak{B}$.

$\overline{\text{Fi}}$ emetic. gr. ii.

\mathfrak{g} ij diaphor. non edulc.

gr. viii.

M, pro dosi.

†

7) R ξ . \oplus i fulmin. gr. i.

\mathfrak{g} ii diaphor.

$\overline{\text{Fi}}$ \oplus lat. ana gr. iii.

M, pro infante annum nondum supergresso.

†

8) R ξ . Rad. ipecacoanhae \mathfrak{D} j.

\ominus is $\overline{\text{Fi}}$ $\mathfrak{D}\mathfrak{B}$.

M, pro dosi.

† 9) R ξ .

†
9) R̄. Rad. asari gr. xxv.
‡i emetic. gr. iß.
arcan. duplic. gr. vi.
M. pro dosi.

2. Laxantes.

1) R̄. Rad. ialapp. opt. ʒj.
‡i ʒlat. ʒß.
o foenicul. gtt. j.
M. pro dosi.

†
2) R̄. specif. ialappin. ʒj.
resin. scammon. gr. iii.
arcan. duplic. gr. vi.
M. pro dosi.

†
3) R̄. Scammon. ʒat.
‡ij dule. ana gr. vi.
conch. ppt. ʒß.
M. pro dosi.

†
4) R̄. rhabarb. elect. ʒß.
ʒis ‡i ʒß.
M. pro dosi.

†
5) R̄. ‡i ʒlat. ʒj.
resin. ialapp. gr. vi.
o anifat. gtt. j.
M. pro dosi.

†
6) R̄. ʒis. Cornachin. ʒj.
‡ii dule. ʒß.
M. pro dosi.

†
7) R̄. magnes. alb. ʒj.
specif. ialapp. gr. xii.
M. pro dosi.

†
8) R̄. ʒii dule.
rad. ialapp. ana ʒß.

ireos Florent.
‡is ʒij ʒat. vlt. ʒtion.
ana gr. ii.

M. pro dosi.

3. Diaphoreticae.

1) R̄. ʒij diaphoret.
oc. ʒ. citr. ana ʒj.
ʒ depur. ʒij.
ʒ natu. ppt. ʒß.
M. d. in 9. part.

†
2) R̄. Conch. ppr.
bezoard. mineral. ana ʒiß.
ʒ. depur. ʒi.
ʒ. ʒij. ppt. gr. xii.
M. d. in 12. part.

†
3) R̄. ʒij diaphor.
conch. citr.
‡i ʒlat.
ʒ. depur. ana ʒj.
ʒ. natu. ppt. gr. xiv.
M. d. in 14. part.

†
4) R̄. ʒii diaphoret.
matr. perlar. ppt.
mandibul. luc. pisc. ana ʒj
lapid. bezoard. ʒij.
ʒij crud. Hungar. ʒj.
M. d. in 12. part.

†
5) R̄. Bezoard. mineral.
crystall. montan. ppt. ana
ʒij.
ʒ. regener.
regul. ʒij medicinal. ana
ʒß.

M. d. in 8. part.

†
6) R̄. ʒij diaphor.

C 3

C. C.

C. C. philosoph. ana 3j

⓪i giat. ʒij

⓪is cascarill. ʒj

flor. ⓪is. ʒß

M. d. in 10. part.

†

7) R. Bezoard. mineral.

dent. apr. ptt. ana 3j

vnicorn. fossil.

lumbr. ∇str. ppt. ana 3ß

33. natiu. ppt. ʒß.

M. d. in 10. part.

4. *Diureticae.*

1) R. ⓪i ⓪lat.

oc. ʒ. citr. ana 3j

⓪is centaur. min. 3ß

M. d. in 8. part.

†

2) R. ⓪i giat.

conch. citr. ana 3j

⓪is ⓪i ʒij

absinth. 3ß.

M. d. in 10. part.

†

3) R. Arcan. duplic. 3ß.

lap. percar. ppt. 3j.

⓪is card. bened. 3ß.

M. d. in 9. part.

†

4) R. Test. ouor. acid. ⓪i satur.

lumbr. ∇str. ppt. ana ʒij.

⓪is genist.

Ononid. ana ʒj.

M. d. in 6. part.

†

5) R. Crystall. ⓪j

⓪is polychrest. ana 3ß

matr. perlar. ppt.

⓪i depurat. ana ʒj

fem. sinap. gr. xv.

M. d. in 6. part.

†

6) R. ⓪i ⓪isat.

⓪i regenerat. ana 3j.

fem. ebul. ʒij.

M. d. in 8. part.

†

7) R. ∇ae foliat. ⓪i.

cremor. ⓪i ana 3j.

milleped. ppt.

33. ʒij ppt. ana ʒj.

M. d. in 8. part.

5. *Pellentes, nempe partum & secundinas.*

1) R. Borac. Venet. ʒij.

33. ʒij ʒß.

M. d. in 2. part. S. Pulver
in schwerer Geburth, da-
von zu rechter Zeit eins
in Eisenhart = Wasser zu
nehmen.

†

2) R. Hepat. anguill. ʒij.

cort. cinnamom. ⓪isat.

gr. vi.

M. d. in 2. part.

†

3) R. Myrrh. elect. ʒj.

succin. alb. ppt. ʒß.

M. d. pro dosi.

†

4) R. Croc. orient.

trochisc. de myrrh. ana

ʒß.

⓪is Alis viperar. gr. vi.

30 succin. gtt. ij.

M. d. in 2. part.

6. *Apoplegmatisantes, seu errhinae
& ptarmicae.*

1) R. Herb. maioran. Mj.

Sum-

Unable to display this page

†

3) R_x. Panac. \mathfrak{z} ial. a l' Emery
descript. \mathfrak{z} ij.

\mathfrak{z} ij diaphoret. \mathfrak{z} ß.

matr. perlar. \mathfrak{z} j.

M. opt. diuid. in 15. part.

S. Pulver, davon den ersten
Tag eins zu nehmen, und
in denen folgenden Ta-
gen mit einem halben im-
mer aufzusteigen, so lange
bis die saluation erfolgt.

8. Anthelminticae.

1) R_x. \mathfrak{z} ij dulc. legit. ppt.
scammon. \mathfrak{z} at. ana \mathfrak{z} ß.
matr. perlar. ppt. \mathfrak{z} j.

M. d. in 6. part.

S. Pulver, davon im abneh-
menden Mond zweymal
eine dosin zu nehmen.

†

2) R_x. Aethiop. mineral. \mathfrak{z} ß.
 \mathfrak{z} \mathfrak{z} lat. \mathfrak{z} ij.
sacch. alb. \mathfrak{z} j.

M. in mortario lapideo.
d. in 6. part.

†

3) R_x. Arcan. corallin. \mathfrak{z} j.
duplicat. \mathfrak{z} ij.
sem. fanton. \mathfrak{z} j.

M. d. in 6. part. S. vt No. 1.

†

4) R_x. \mathfrak{z} . ad verm. Ph. August. \mathfrak{z} j
 \mathfrak{z} ii dulc. \mathfrak{z} ß.

M. d. in 4. part. dos. \mathfrak{z} j.

S. in Honig oder Milch zu
nehmen.

†

5) R_x. Sem. fantonic. f. cinnæ \mathfrak{z} ij.
coriand. ppt. \mathfrak{z} j.

\mathfrak{z} . ialapp.

corallin. f. musc. marin.
ana \mathfrak{z} ß.

C. C. uft.

\mathfrak{z} ij dulc. ana \mathfrak{z} j.

M. d. in 8. part. dos. \mathfrak{z} j.

9. Expectorantes.

1) R_x. \mathfrak{z} . rad. ari.

irid. Flor. ana \mathfrak{z} ij.

oc. \mathfrak{z} . citr. \mathfrak{z} ß.

flor. \mathfrak{z} is. \mathfrak{z} j.

theriac. coelest. gr. vi.

M. c. saccharo q. s.

D. S. Brust-Pulver, davon
des Tages 3. mal eine
Messerspiß voll zu nehmen.

†

2) R_x. \mathfrak{z} is Haly contr. phthis. \mathfrak{z} ij

\mathfrak{z} . depur. \mathfrak{z} ij.

flor. benz. \mathfrak{z} ß.

\mathfrak{z} . anis gtr. ix.

M. div. in 9. part. dos. \mathfrak{z} j.

†

3) R_x. Specier. diair.

\mathfrak{z} . Haly ana \mathfrak{z} j.

M. d. in 6. part. dos. \mathfrak{z} j.

10. Adstringentes.

1) R_x. Corall. rubr. ppt.

vnicorn. fossil. ana \mathfrak{z} j.

lapid. haemat. \mathfrak{z} ij.

M. diu. in 8. part.

†

2) R_x. \mathfrak{z} . rad. bistort.

tormentill. ana \mathfrak{z} j.

lapid. manat.

succin. ppt.

ebor. ppt. ana \mathfrak{z} ß.

M. d. in 10. part.

†

3) R_x. Croc. \mathfrak{z} is adstring.

\mathfrak{z} ae

℥ae Catechu ana ʒß.

N. moschat.

spec. de hyacinth. ana ʒi

M. diu. in 6. part.

†

4) R. Cort. chin. chin. ʒi

cascarill. ʒß

croc. ʒr. ʒiat. aperitiu. ʒi

M. d. in 5. part.

II. *Subadstringentes, & moderate fistentes.*

1) R. Corall. rubr. ppt.

⓪. depurat. ana ʒi

℥. cascarill. ʒij

ʒʒ. natiu. ppt. ʒi

theriac. coelest. ʒß

M. f. ℥. diu. in 9. part.

†

2) R. Crystall. montan.

⓪. depurat. ana ʒi

gran. kermes.

cort. granat. ana ʒß.

fem. hyoscyam. alb. ʒi

M. diu. in 10. part.

†

3) R. Spec. de hyacinth.

conf. alkerm. ana ʒß

⓪. regenerat. ʒi

croc. ʒr. ʒiat. aperitiu.

ʒʒ. ʒij ana ʒß

MP. de cynogloss. gr. v.

M. d. in 5. part. aeq.

12. *Incrassantes.*

1) R. Oc. ʒ. ppt.

gumm. Arab. ana ʒi

℥ae sigill. ʒi

M. f. ℥. diu. in 7. part.

†

2) R. Conch. ppt.

crystall. montan. ana ʒi

sperm. cer.

℥. rad. glycyrrhiz. ana ʒß

M. f. ℥. d. S. Pulver, da-
von alle 3. Stunden eine
Messerspiße voll.

†

3) R. Test. ouor. ppt.

lap. percar. ana ʒi

vnicorn. fossil. ʒß

M. diu. in 8. part.

†

4) R. Matr. perlar. ppt. ʒiʒ

⓪. depur. ʒij

mastich. elect. ʒß

M. diu. in 8. part.

13. *Exsiccantes.*

1) R. Ceruss. alb.

tue. ppt. ana ʒß

cret. ignit. in ∇. extinct.

& rursus sicc. ʒij

camph. ʒß.

M. f. ℥. subtilissimus.

S. Pulver in Leinwand zu
binden, und damit die
rohen Schäden zu be-
streuen,

†

2) R. Lapid. calamin. ʒij

amyli

℥. liquirit. ana ʒi

M. S. vt supra.

14. *Aperientes, resoluentes, dige-
rentes, incidentes, abstergentes,
praeparantes & absorbentes.*

1) R. ℥. rad. ari ppt.

zedoar. ana ʒiʒ

cort. Ontior.

Winteran. ana ʒij

℞. destillat. anis. gtt. xx.

M. f. ℥. diu. in 12. part.

D

† 2) R.

†
2) R. Rad. pimp. alb.
galang.
gentian. rubr. ana ʒi
cinnamom. acut. ʒß
sacchar. alb. ad P. O.
M. S. Pulver, davon täg-
drey mal eine Messer-
Spitze voll.

†
3) R. Stomach. Birckm. ʒß.
croc. ʒtis ʒiat. aperitiu.
ʒij
M. diu. in 12. part.

†
4) R. ʒi ʒlat.
solub.
oc. ʒ. citr. ana ʒi
ʒo foenicul. gtt. vi.
M. d. S. Schleim = resolu-
rend Pulver, davon täg-
2. mal I. scrupel zu neh-
men.

†
5) R. ʒ. ʒiat.
ʒ. ʒisat. ana ʒi
conch. citr. ʒij
ʒij ʒiat. Ludouic. ʒi
M. d. in 9. part.

†
6) R. Arcan. duplic.
ʒae foliat. ʒi. ana ʒi
ʒis absinth. ʒß
confect. anis. ʒj
M. d. in 9. part.

†
7) R. Gumm. ʒci ppt.
ʒis centaur. min. ana ʒi
cremor. ʒi.
ʒij diaphor. ana ʒß

corall. rubr. ppt. ʒj.
ʒo. caryophyll. gtt. xii.
M. d. in 10. part.

†
8) R. Lapid. percar. ppt.
crystall. montan. ppt.
magnes. alb. ana ʒj.
ʒ. ʒij ʒj.
M. d. in 10. part.

†
9) R. Crystalli montan.
lac. lunae.
lumbr. ʒstr.
ʒ. depur. ana ʒj.
sem. nigell.
foenicul.
card. mar. ana ʒß.
sacch. albiss. ʒij.
M. d. S. temperirend Pul-
ver in salzigter Milch
täglich 3. mal I. Messer-
Spitze.

15. *Temperantes & antispasmodicae.*

1) R. ʒi ʒlat.
ʒ. depurat. ana ʒiß.
ʒ. ʒij ppt. ʒj.
M. d. in 10. part.

†
2) R. ʒ. depurat.
oc. ʒ. ppt.
matr. perlar. ana ʒi
ʒ. nativ. ppt. ʒj
M. d. in 10. part.
S. temperirend Pulver, da-
von alle 2. Stunden eins.

†
3) R. Arcan. duplic.
ʒ. depurat. ana ʒi
conch. ppt. ʒij
ʒ. ʒij ppt. gr. xviii.
M. diu.

M. diu. in 9. part.

†

- 4) R. ①. depurat.
 ʒi ① lat. ana ʒj
 oc. ②. citr. ʒij
 ʒ. ʒij gr. xviii.

M. d. in 9. part.

†

- 5) R. ①. polychrest. Charas.
 ①. regenerat. ana ʒj
 ʒij diaphoret.
 C. C. philosoph. ana ʒβ
 ʒ. artific. ter sublimat. ʒj

M. d. in 10. part.

†

- 6) R. Crytalli montan.
 lapid. percar. ana ʒij
 prunell.
 ①. absinth. ana ʒβ
 ʒ. ʒij gr. xvi.

M. d. in 8. part.

†

- 7) R. ①. ʒiat.
 depurat. ana ʒj
 cort. cascarill. ʒβ
 ʒ. natiu. ppt. gr. xvi.

M. d. in 8. part.

†

- 8) R. Corall. rubr. ppt.
 mandibul. lucii pisc. ana
 ʒj
 lapid. prunell.
 arcan. duplic. ana ʒij
 ʒij ʒis cachect. ʒj

M. d. in 12. part.

†

- 9) R. ʒi ① lat.
 ①. regenerat. ana ʒj
 matr. perlar. ʒij
 ynicorn. fossil,

lumbr. ʒstr. ana ʒβ

M. d. in 12. part.

†

- 10) R. ʒ. consolid. maior ʒiβ
 nucleor. persicor.
 n. mosch. ana ʒj
 succin. alb. ʒβ
 ambr. grys. ʒβ

Est puluis *Warandae*, quem
 ad dolores post partum
 laudat. Dos. alle 3. Stun-
 den I. Messerspiße voll.

16. Anodynae.

- 1) R. ʒ. temperant. no. 1) de-
 scripti ʒj
 spec. de hyacinth. ʒj
 M. de cynogloss. gr. iv.
 M. d. in 4. part. aeq.

†

- 2) R. ʒ. temperant. no. 2) de-
 script. ʒj
 corall. rubr. ppt. ʒβ
 theriac. coelest.
 extract. croc. ana gr. v.
 M. opt. diu. in 5. part.

†

- 3) R. ʒ. temperant. no. 3) de-
 script. ʒj
 ʒ. ʒij ʒβ
 M. diu. in 5. part.

†

- 4) R. ʒ. temperant. no. 4) de-
 script. ʒj
 spec. de hyacinth.
 lumbr. ʒstr. ana ʒj
 croc. ʒ. ʒiat. aperit.
 laudan. opiat. ana gr. i.
 M. opt. diu. in 5. part.

17. Tonicæ, neruinae, roborantes.

- 1) R. Cort. cascarill. ʒj

D 2

croc.

croc. \mathfrak{M} is \mathfrak{g} iat, aperit. $\mathfrak{Z}\mathfrak{ss}$
M. diu. in 6. part.

†

2) R. Corall. rubr. ppt. $\mathfrak{Z}\mathfrak{j}$
spec. de hyacinth. $\mathfrak{Z}\mathfrak{ss}$
gemm. $\mathfrak{D}\mathfrak{j}$.
 $\mathfrak{g}\mathfrak{i}\mathfrak{j}$ \mathfrak{M} ialis Ludou. gr. xv.
M. diu. in 6. part.

†

3) R. \mathfrak{G} . stomach. Birckm. $\mathfrak{Z}\mathfrak{i}\mathfrak{j}$
spec. diambr.
diamosch. ana $\mathfrak{Z}\mathfrak{ss}$
 \mathfrak{O} . cinnamom. gtt. iij
M. d. S. Magen = Trefenet,
davon einer Messerspiße
voll auf einmal zu neh=

men.

†

4) *Tragea confortans.*
R. Valerian.
calam. aromat. ana $\mathfrak{Z}\mathfrak{i}\mathfrak{j}$
fem. coriandr.
cubeb. ana $\mathfrak{Z}\mathfrak{i}\mathfrak{j}$
confect. alkerm.
macis ana $\mathfrak{Z}\mathfrak{j}$
facch. perlat. $\mathfrak{Z}\mathfrak{j}$.
M. dos. $\mathfrak{D}\mathfrak{i}\mathfrak{j}$.

†

5) R. Mastich.
n. mosch.
cubeb.
cardamom. ana $\mathfrak{Z}\mathfrak{ss}$
 \mathfrak{O} . \mathfrak{M} is succin. $\mathfrak{D}\mathfrak{j}$
ambr. grys. gr. vii.
M. d. ad vitr. probe obtura-
tum, dos. $\mathfrak{D}\mathfrak{j}$.

†

6) R. \mathfrak{O} . \mathfrak{M} is C. C. $\mathfrak{D}\mathfrak{i}\mathfrak{j}$

medull. castor. elect. $\mathfrak{D}\mathfrak{ss}$.
M. f. \mathfrak{G} . d. ad vitr. probe
obturat. S. Pulver, da-
von wider das schwere
Gehör einer Erbsen dick
mit Baum = Wolle ins
Ohr zu thun.

18. *Specificae.*1) *Pulvis antepilepticus.*

R. Lumbr. \mathfrak{V} str. $\mathfrak{Z}\mathfrak{j}$
cord. talp. exsicc. no. v.
talor. lepor. $\mathfrak{D}\mathfrak{j}$
vngul. alc. subtiliter \mathfrak{g} iat.
corr. visc. quercin. ana $\mathfrak{D}\mathfrak{ss}$
 $\mathfrak{Z}\mathfrak{ss}$. $\mathfrak{g}\mathfrak{i}\mathfrak{j}$. $\mathfrak{Z}\mathfrak{ss}$.
M. dos. gr. xv.

†

2) R. $\mathfrak{g}\mathfrak{i}\mathfrak{j}$ Vngaric.
cran. human.
 $\mathfrak{Z}\mathfrak{ss}$. $\mathfrak{g}\mathfrak{i}\mathfrak{j}$ ana $\mathfrak{D}\mathfrak{ss}$.
M. d. in 2. part.

†

3) R. Excrement. alb. gallinae
pullulant.
test. ouor. ex quibus eius-
dem gallinae pulli ex-
clusi sunt. ana $\mathfrak{Z}\mathfrak{j}$
M. d. in 6. part.

S. Besondere Pulver, davon
vor dem Anfall eins zu
geben und sich warm zu
halten.

†

4) R. Bilis canis atri integram
portionem, add.
vnicorn. fossil. $\mathfrak{Z}\mathfrak{ss}$.
Redigantur in 4. pulueres
aeq.

TABVLA III.

DE PILVLIS.

I. DEFINITIO.

Pilulae sunt medicamentum solidum, rotundum, ex remediis facile cohaerentibus compositum, pro scopo ut plurimum euacuante, nonnumquam etiam alterante. Denominationem habent a pila. Vocantur etiam *catapotia*, a καταπίνω, deglutio.

II. MATERIA.

1. Quoniam pilularum forma hunc praecipue respectum habet, ut sapores valde amari, vel alii nauseosi hac ratione occultari, & citra fere saporem deglutiri possint, per se hinc liquet, quae materiae praecipue sint pilularum.

2. In primis autem ad pilulas sumuntur *resinosa*, ex quibus facile fiunt pilulae, si aliquot tantum guttae, siue olei cuiusdam destillati, siue tincturae alicuius, siue essentiae, e. g. absinthii, elix. propr. iis admiscuntur.

3. Post resinosa pilulis formandis commode inseruiunt *extracta* inspissata amara, (mollia enim non conveniunt) e. g. extractum absinthii, cardui benedicti, centaur. min. fumariae, gent. r.

4. *Gummata* depurata & in extracti formam redacta, e. g. Gummi

ammoniacum aceto squillitico solutum & iterum inspissatum.

5. *Primarium* ingrediens pilularum olim fuit & hodie est *aloë*. Huius enim aduersissimus sapor sub hac forma optime tegitur.

6. Porro pilulis formandis praecipue etiam inseruiunt *vsuales* illae *massae pilularum*, quae in officinis praeparatae iam prostant, e. g. MP. catholic. cochiar. de succino Craton.

7. *Pulveres* in minore quantitate efficaces, & cum glutinantibus v. g. terebinth. melle, gumm. tragacanth. succo liquirit. inspissato, mica panis mixti in pilulas facile etiam rediguntur.

8. Tandem etiam *Quis dulc.* in pilularum forma optime propinatur. Licet enim vanus sit metus ille vulgaris, quod sub puluerulenta forma adhibitus & masticatus dentibus & faucibus pericula adferat, commodissime tamen in forma pilularum exhibetur illis, qui pulveres auersantur.

9. *Syrupi*, & aliae nimis liquidae species, pilularum formae non conveniunt.

10. Neque etiam ad pilulas commode recipiuntur *pulveres grossi*, spissi, terrae macrae, & aliae

species friabiles non cohaerentes.

II. *Salia* vel plane non, vel paucis granis ad pilulas sumantur.

III. MAGNITUDO ET DOSIS.

I. *Veteres* diffusas admodum habebant pilulas, & ex 3j. massae, cum melle paratae, vix 6, vel 8. pilulas formabant.

2. *Galli, Angli & Bataui* hunc morem quoad magnitudinem pilularum adhuc sequuntur.

3. Apud *nos* in usu est triplex illarum magnitudo:

1) Nonnullae duo grana pondere suo referunt, & magnitudine sua pisum aequant.

2) Nonnullae ad pondus grani vnius sunt.

3) Nonnullae granum tantum semis, vel minus ponderant.

4. Et sane *molis exiguitas* ob multos respectus in pilulis observanda est, ita quidem, ut non tantum parvae sint, verum etiam paucae pro vna dosi praescribantur.

5. Excipiendae autem sunt tales compositiones, quae non tam crasse euacuandi, quam alii sublimiori scopo destinantur, e. g. pilulae polychrest. *Stablianae*. Interea tamen harum & similium dosis adsumenda non facile debet excedere ʒj.

6. Ceterum aliquando vna tantum dosis, aliquando plures praescribuntur, quo casu quantitas specierum proportionate augenda est.

IV. ORDO PRAESCRIBENDI.

1. Pilulae catharticae quando praescribuntur, talis communiter ordo commendatur, ut primum basis, deinde adiuuans, post ea stimulans, & denique corrigens ponenda sint. Vbi observandum, quod lenientium & per *epicrasin*-euacuantium pilularum basis ordinaria sit aloë aut eius extractum gummosum, cum aqua violarum vel rosarum paratum; item pilulae *Francofurtenses*, quae nil aliud esse, quam aloë cum aqua violarum extracta, dicuntur.

2. In aliis autem, quae ulteriori quam euacuandi usui destinantur, primum extracta, deinde gummata, & ultimo loco glutinantia, e. g. terehinthinata ponuntur. Hic autem ordo ab auctoribus toto die negligitur.

3. Formulam ordinarie claudit subscriptio: M. f. l. a. pil. no.

4. Quando ob saporem, odorem vel colorem valde ingratum auro vel argento obducendae sunt, id in subscriptione sequentibus verbis exprimitur: *auro, argento obducantur.*

V. REGVLAE.

1. Pilulae infantibus minus conveniunt, quoniam illas commode deglutire non possunt.

2. In difficultate deglutendi non debent praescribi.

3. Neque etiam siccioribus subiectis sunt accommodatae.

4. Quae

4. Quae auro vel argento non obducuntur, illas pulueribus subtilissimis, e. g. liquiritiae, oc. \mathcal{Q} . conspergunt.
5. Licet autem pilularum forma frequentissime pro purgandi scopo eligitur, ita nihil impedit, quo minus praeparandi, mundificandi, roborandi, sopiendi fine etiam ordinentur.
6. Immo sunt, qui ad *externos* adeo *usus* pilulas extendunt, e. g. in odontalgia pilulas formant ex extracto ligni guaiaci, ligni Rhodii, & dolenti denti talem pilulam imponunt; item pro *masticationis* scopo mediante extracto nicotianae, tragacanth. & mastich. formantur pilulae, quae vero, quia efficaciora remedia ad hunc finem obtinendum prostant, merito reiciuntur.
7. Pilulae cum *vehiculo* nimis *calido* non debent propinari.
8. Quae sunt *ingrati saporis*, illae sub inuolucro pilulae maioris, pruni cocti, vel massae illius panariae, Oblaten dictae, a multis commode deglutiuntur.
9. Adsumuntur autem pilulae
 - 1) *purgantes* tempore plerumque matutino.
 - 2) *lenientes*, id est, leniter laxantes, tempore vespertino.
 - 3) *anodynae*, eodem tempore.
 - 4) Reliquae autem *alterantes* tempore quocumque.
10. Prostant in pharmacopoeis multae inconditae massae pilula-

rum e. g. *Indae*, *Arabicae*, *lucis maioris*, *sine quibus esse nolo*, *aggregatiuae* &c. quas Medicus omni modo debet euitare,

VI. FORMVLAE.

1. *Emeticae.*

1) \mathcal{R} . Extract. cathol. $\mathfrak{z}\beta$.
 refin. ialapp. gr. iii .
 \mathfrak{z} i emetic. gr. ii .
 elix. P. P. q. s.
 M. f. pil. No. xv. d. pro dosi.

†

2) \mathcal{R} . Extract. panchym. Croll.
 gr. xii .

ellebor. n. gr. v.

\mathfrak{z} ij vit. gr. iii .

essent. absinth. q. s.

M. f. pil. No. xx. d. pro dosi.

†

2. *Purgantes.*

1) \mathcal{R} . Ertr. panchym. Croll.
 ialapp. resinos. ana gr. vi.
 extr. fumar.

card. bened. ana gr.

iii .

scammon. \mathfrak{z} at. gr. ii .

M. f. pil. No. xx.

D. S. Purgier = Pillen auf einmal.

†

2) \mathcal{R} . extr. panchym. Croll.
 MP. de succin. Craton.
 ana gr. vi.

\mathfrak{z} ij dulc. gr. iii .

refin. ialapp. gr. ii .

\mathcal{O} . foenicul. gr. ii .

M. f. l. a. pilul. No. xx.

S. catarrhal-Pillen.

†

3) \mathcal{R} . MP. polychrest.

extr.

- extr. cathol. ana ʒß
M. f. l. a pil No. xx.
S. Laxier=Pillen auf ein=
mal.
- †
- 4) R. Extr. ellebor. nigr.
ʒij dulc. ana gr. vi.
aloës gummos.
trochisc. alhand. ana gr. iv.
M. f. pil. No. xx.
S. reinigende Haupt=Pil=
len auf einmal.
- †
- 5) R. Gumm. ammoniac. †to
squill. solut. & inspiss. ʒß
ʒij dulc. gr. v.
aloës rosat.
extr. fumar. ana gr. iii.
ellebor. nigr. gr. ii.
M. f. pil. No. xxiv.
S. resolvirende Pillen auf
einmal.
- †
- 6) R. Extr. cathol. ʒß
ellebor. nigr. gr. v.
ʒij dulc. gr. iv.
resin. ialapp.
gumm. gutt. ana gr. iii.
M. f. pil. No. xx.
S. Pillen in der Wassersucht
auf einmal.
- †
- 7) R. MP. polychrest. gr. xii.
extr. ellebor. nigr.
centaur. min. ana
gr. iv.
M. f. pil. No. xx.
S. Pillen zur Beförderung
der guldernen Uder auf
einmal.

- †
- 8) R. Gumm. ammoniac. ppt.
aloës gummos. ana gr. vi.
gumm. galban.
sagapen. ana gr. iii.
extr. centaur. min.
ellebor. nigr. ana
gr. ii.
essent. succin. q. s.
M. f. pil. No. xx.
S. eröffnende Pillen auf
einmal.
- †
- 9) R. Extr. rhabarb.
fumar. ana ʒß
cent. min.
card. bened. ana ʒj
limat. ʒr. ppt. ʒß
Ois succin. gr. v.
M. f. pil. ad pond. gr. i. dqs.
gr. xv.
S. resolvirende Pillen.
- †
- 10) R. Pilul. ʒear. Quercet.
rheumatic. ana gr.
viii.
ʒij dulc.
resin. ialapp. ana gr. ii.
tinct. ʒi q. s.
M. f. pil. No. xx.
S. Pillen auf einmal.
- †
- 11) R. Gumm. ammoniac. ppt.
gr. xii.
extr. agaric.
trochisc. alhand. ana
gr. iii.
resin. ialapp. gr. ii.
M. f. pil. No. xx. d.
S. Pillen auf einmal.

†

- 12) R. Aloës gummos. ʒj
extr. panchym. Croll. ʒß
limat. ʒ. ppt. gr. v.
M. f. pil. ad pond. gr. i.
S. Pillen wider die Versto-
pfung. dos. gr. iii - v.

†

- 13) R. Aloës gummos.
myrrh. ppt.
gumm. iuniper.
heder. ana ʒj
extr. absinth. vinos.
card. bened. vin.
cochlear. aquos. ana
gr. xvi.
fumar. vin.
ellebor. nigr. aquos.
ana gr. viii.
terebinth. venet. ʒß
M. f. pil. ad pond. gr. i.
S. Mutter-Pillen.

†

- 14) R. Extr. cathol. gr. xii.
rhabarb. gr. v.
colocynth. gr. iii.
micar. pan. alb. q. s.
M. f. pil. No. xx.
S. Pillen auf einmal.

†

- 15) R. Pilul. balsam. visceral. ʒj
gumm. bdell.
mastich. ana ʒß
elater.
ʒ ʒ lat. ana ʒj
M. f. pil. ad pond. gr. i.
S. Pillen in der Wasser-
sucht. dos. ʒj

†

3. Adstringentes & sistentes.

- 1) R. Gummi. elem.
mastich. ana ʒj

▽. catech. ʒj

M. f. c. balsam. Indic. pil.
ad pond. gr. i.

S. *Pilulae ad gonorrhoeam*
dos. gr. xii.

†

- 2) R. Ofs. sep. ppt. ʒß
terebinth. venet. q. s.
M. f. pil. S. vt supra, ad
gonorrhoeam.

†

- 3) R. Extr. millefol.
tormentill. ana ʒj
theriac. coelest. ʒß
tinct. opii q. s.
M. f. pil. dos. ʒß
S. *pilulae sistentes*.

†

4. Saliuantes.

- 1) R. Panac. ʒial. gr. xv.
misc. pan. alb. q. s.
M. f. pil.

†

- 2) R. ʒij dulc. gr. xii.
M. c. mucilag. tragacanth.
f. pil.

†

- 3) R. ʒij current. gr. xii.
M. c. succo liquirit.
f. pil.

†

5. Stomachicae.

- 1) R. Extr. cort. cascarill. ʒj
gentian. rubr.
card. bened. ana
ʒß
limit. ʒ. ppt. gr. v.
M. f. pil. dos. ʒß

E

6. Ane-

6. *Anodynæ.*

- †
 1) R̄. Succ. liquirit. ʒj
 pilul. *Wildegans.*
 de cynogloss. ana
 gr. v.
 syrup. papau. errat. q. s.
 M. f. pil. dos. gr. v. - vi.

- †
 2) R̄. Extr. tormentill.
 bistort. ana ʒj
 theriac. coelest.
 laudan. opiat. ana gr. vi.
 M. f. pil. ad pond. gr. i.
 dos. gr. vi - viii. in *dysen-*
teria.

†
 7. *Pilulae Wildegansii genuinae.*
 R̄. Opii crud.

fibr. ellebor. n. ana ʒss.

Opium primum cum † & de-
 inde quod residuum est, cum
 alcal. adfuso extrahatur.
 Fibr. ellebor. nigr. extrahe
 cum vino, melius cum ∇.
 per digestionem quoad satis.
 Adde

Myrrh. per alkahest *Glau-*
beri ita praeparatum,
 ut cum ∇ solui possit.

Deinde recip. col. ʒiv
 extr. theriac. ex rad. ale-
 xipharm. c. ∇. parat. ʒj
 croc. orient. subtiliss.

ʒissat. ʒij
 ʒo. destillat. iuniper. ʒj
 M. f. MP. & form. pil. ad pond.
 gr. i.

TABVLA IV.

DE

BOLIS.

I. DEFINITIO.

Bolus est medicamentum inter
 solida & fluida mediae con-
 sistentiae, quod figura sua
 glandem aliquo modo refert,
 & tamquam morsulus seu frustu-
 lum vna vice deglutitur.

II. MATERIA.

Hic consideranda sunt

I. *Basis* seu ingredientia, quae varia
 sunt, e. g.

- 1) *pulueres* in parua quantitate
 efficaces, quae semper prima-
 rium sunt ingrediens.

2) *Spiritus & essentiae.* Haec
 partim ad gratiam, partim
 ad melius subigendum pulue-
 rem, partim ad augendam
 virtutem adiiciuntur.

3) *Olea.*

2. *Excipiens*, quod liquidum esse
 debet, ut reliquae species siccae
 in vna massa cohaerere possint.
 Sunt autem communissima ex-
 cipientia:

1) *Conseruae.*

2) *Rob. & syrupi.*

3) *Reliqua non facillae praescri-*
bun-

buntur, nisi specialis circumstantia eadem postulet, e. g.

a) *Eleſtuaria.*

b) *Extracta.*

c) *Pulpa.*

d) *Succi inſpiſſati.*

III. MAGNITUDO ET DOSIS.

1. Bolus quam maxime commendat *paruitas*, ut eo facilius deglutiri poſſit. Vnde ℥ij. excedere non debet; immo quando ingredientia leuia ſunt & turgescunt, ℥j. ſufficientem molem conſtituit. Sit e. g.
2. Pulveris ingredientis ſ. baſeos ℥ſſ - ℥ij, & erit conſervae tamquam excipientis ℥j.
3. Sic etiam v. g. pulveris baſeos ℥ſſ. & erit rob excipientis etiam ℥ſſ. Hanc proportionem ſequentes formulae clariuſ monſtrabunt.
4. Quando conſervae minus ſucculenta eſt, tantillum ſyrupi additur; Si vero nimis ſucculenta fuerit maſſa, tantum ſacchari miſcemus, quantum ſatis ad conſiſtentiam.
5. Quando ob pulverum leuitatem magnitudo augetur, id quod petiſſimum cum rhabarbaro contingit, *duo minores* boli ex illa maſſa formari poſſunt.

IV. REGVLAE ET OBSERVATIONES.

1. Omnia ingredientia & excipientia ita ſunt comparata, ut non tantum gratiam bolo conciliare, ſed & facile cum reliquis miſceri queant. Vnde *amara*, maxi-

me nauſeabunda, & *viſcida*, bolos ingredi non debent.

2. Veteres bolorum praſcriptiones ad illum caſum reſeruabant, quando nonnulli patientes pulveres, vel alios medicamento- rum ſapores valde auerſabantur; quo caſu & hodie locum habere debent.
3. Quoniam autem ipſorum bolorum ingeſtionem variaſ difficultates premunt, praſcriptio illorum non frequens eſſe, ſed ad ſpeciales caſus & circumſtantias reſeruari debet.
4. Quoad *conſiſtentiam* bolorum notandum, quod neque nimis mollis, neque nimis ſicca eſſe debeat. Hinc ad cauenda haec incommoda addi debet iuſta ſyrupi quantitas; in quem finem formulae ſubiicitur: Syrupi q. s.
5. Et quoniam *ſalia fixa & volatilia* facile liqueſcunt, & ſic boli debitam conſiſtentiam impediunt, praeterea fermentationem cauſſari poſſunt, non ingrediantur hanc formam, niſi quidem bolus mox poſt praeparationem adſumatur.
6. Boli effectum optatum *promte* exhibere non ſolent, quoniam inuolucrum pulverum contentorum in ventriculo tardius reſoluitur, & hinc efficacia illarum ſpecierum retardatur. Hinc etiam neceſſe eſt, ut potus calidus poſt boli deglutitionem mox ſumatur, & hac ratio-

ne promptior illius resolutio promoueat.

V. FORMVLAE.

1. Emeticae.

1) R \acute{x} . Conseru. flor. persic. ʒʒ
 ꝑi emetic. gr. iii.
 sacchar. cand. ʒj
 M. f. bolus.

†

2) R \acute{x} . Conseru. gratiol. ʒj
 ʒ. ipecacoanh. gr. xxvi.
 syrup. emetic. q. s.
 M. f. bolus.

†

3) R \acute{x} . Conseru. rosar. solut. ʒj
 ʒ. rad. asari. ʒʒ
 syrup. flor. persic. q. s.
 M. f. bolus.

†

4) R \acute{x} . Conseru. fumar. ʒj
 ʒij vit. gr. iii.
 ʒ. ialapp. ʒʒ
 gumm. gutt. gr. iv.
 resin. scammon. gr. ii.
 syrup. de cichor. c. rhabarb. q. s.

M. f. boli No. ii. successiue deglutiendi.

†

2. Purgantes.

1) R \acute{x} . Conseru. cynosb. ʒj
 rhabarb. elect. ʒij
 resin. ialapp. ʒʒ
 syrup. de cichor. c. rhabarb. q. s.

M. f. boli No. ii. successiue deglutiendi.

†

2) R \acute{x} . Conseru. flor. persic. ʒj
 ʒij dulc.

ʒ. ialapp. ana gr. v.
 syrup. absinth. q. s.

M. f. bolus pro infante 4. vel 5. annorum.

S. bolus *laxans* in *atrophia* & *vermibus*.

†

3) R \acute{x} . Conseru. flor. bellid. ʒj
 ʒii dulc. ʒʒ
 resin. scammon. gr. iv.
 syrup. rosar. solut. q. s.
 M. f. bolus.

†

4) R \acute{x} . Conseru. gratiol. ʒj
 ʒij dulc. gr. xii.
 resin. ialapp. gr. iii.
 syrup. e spina ceruin. q. s.

M. f. bolus.

†

3. Saliuantes.

1) R \acute{x} . Conseru. flor. persic. ʒʒ
 ʒij dulc. gr. xv.
 syrup. rosar. solut. q. s.
 M. f. bolus.

†

2) R \acute{x} . Conseru. fumar. ʒj
 turpeth. mineral. gr. iii.
 syrup. flor. persic. q. s.
 M. f. bolus.

†

3) R \acute{x} . Conseru. gratiol. ʒʒ
 panac. ʒial. gr. xv.
 syrup. rosar. solut. q. s.
 M. f. bolus.

†

4) R \acute{x} . Conseru. fumar. ʒj
 arcan. corall. gr. iii.
 syrup. flor. persic. q. s.
 M. f. bolus.

†

4. *Adstringentes.*

- 1) R^x. Conseru. bellid. ℥j
 corall. rubr. ppt. ℥℥
 terr. sigill. ℥j
 syrup. corallior. q. s.
 M. f. bolus.

†

- 2) R^x. Conseru. rosar. antiquar. ℥ij
 sangv. dracon. ℥j
 croc. ♂. adstring. gr. iv.
 syrup. cydonior. q. s.
 M. f. bolus.

†

- 3) R^x. Conseru. balauft. ℥ij
 lapid. haemat. ℥j
 syrup. de symphyt. q. s.
 M. f. bolus.

†

5. *Sistentes & anodynae.*

- 1) R^x. Conseru. papau. rhead. ℥j
 ℥ij diaphoret. ℥j
 cinnabar. ℥ij gr. vi.
 laudan. opiat. gr. ii.
 syrup. papau. errat. q. s.
 M. f. bolus.

†

- 2) R^x. Conseru. flor. anthos ℥j
 matr. perlar. ℥℥
 theriac. coelest.
 M. P. de cynogloss. ana
 gr. ii.
 syrup. papau. errat. q. s.
 M. f. bolus.

TABVLA V.

DE ELECTVARIIS.

I. *DIFFERENTIA.*

1. **E**lectuaria a bolis parum differunt; *bolus* enim est electuarium, quod vna vice deglutitur; electuarium autem stricte dictum plures doses continet.

2. Interea tamen electuarium consistentiam paullo molliorem habet quam bolus.

3. *Linctus* licet ab electuariis quodam modo differat, illos tamen non sine ratione huic tabulae inferendos iudicauimus.

II. *MATERIA.*

1. Electuaria vti cum bolis multum conueniunt, ita etiam ingredientia & excipientia cum aliis habent communia. Conficiuntur nempe

- 1) Ex pulueribus,
 2) Ex condituris, atque
 3) Ex conseruis.

2. Quo vero ordine haec praescribantur, sequente membro indicabimus.

III. *MAGNITVDO ET DOSIS.*

1. Tota compositio seu descriptio electuarii non sit minor *unciis*
 E 3 dua-

duabus: neque etiam facile excedat *uncias quatuor*. Electuarium enim progrediente tempore vel nimis spissum redditur, vel prorsus corrumpitur.

2. Pro *dosi* plerumque sumitur magnitudo modo *iuglandis*, modo *castaneae*, modo *auellanae*; quae dosi per signaturam germanicam sequente modo exprimitur: Latwerge, davon einer Castanien, Welschen-Nuß, Hasel-Nuß groß, oder etliche Messer-Spißen voll zu nehmen.

3. *Proportionem* ingredientium & excipientium sequentia docent.

- 1) Conseruae ʒj
- 2) Puluerulentorum ʒj-ʒij
- 3) Condit. ʒij-ʒʒ
- 4) Confect. ʒj-ʒij
- 5) Essent. }
- 6) Tinctur. } ʒj-ʒʒ
- 7) Spirit. }
- 8) Extract. ʒʒ-ʒj
- 9) Syrup. q. s.

4. Non opus autem est, ut quoduis electuarium *omnes* has species contineat, sed seliguntur tantum illae, quae ad scopum obtinendum, & nauseosum saporem euitandum conducunt.

5. Puluerulenta quando *per species* praescribuntur, illo ponuntur ordine, quem *tab. I.* de pulueribus indicauimus. Videlicet radices, herbae, flores, semina, cortices & ligna praemittuntur, deinde aromata, condita, gummata & pulueres chymici subiiciuntur.

IV. REGVLAE.

1. Electuariorum formula antiquis familiarior fuit, quam recentioribus, qui massam hanc confusam, & quam plurimis aegrotis nauseosam, rarius adhibent.
2. Quando autem haec formula conuenire & aliquid praerogatiuae habere videtur, e. g. in illis adfectibus, in quibus mellita vel syrupi usum habent, fauces post adsumtum electuarium *haustulo vini*, vel alio quodam grato liquore eluantur, & sapor aduersus, qui faucibus diu obhaerescere solet, hac ratione corrigatur.
3. Destinantur autem vulgo electuaria catharsi, expectorationi, in specie phthisi, roborandis partibus, e. g. ventriculo, nervis; praecipue etiam febribus intermittentibus profligendis. In acutis autem minus conueniunt.
4. Sumuntur electuaria vel mane, e. g. laxantia, vel ante pastum, e. g. stomachica.
5. Nonnulli electuarium, in vino solutum & dilutum, propinant.
6. Folia auri vel argenti electuariis immiscere vanus est fucus.
7. Electuarium quando *mollioris* consistentiae desideratur, formulae subiicitur: *f. electuar. molle*. Sic enim pharmacopoeus addit maiorem syrupi quantitatem. Nimis tamen molle non sit electuarium, alias facile fermentescit.

8. Salia

8. *Salia fixa & volatilia* in electuariis aequae ac in bolis non conveniunt, fermentationem enim, ad quam electuaria ratione mellis, syruporum, pinguium nucleorum &c. admodum prona sunt, quam maxime promouent. Tacemus, quod salium virtus per talia inuolucra eneruetur.

9. *Primae viae*, quando saburra biliosa, vel aliis fermentescentibus materiis obsessae sunt, electuaria non sunt ordinanda.

10. *Extracta*, quae saporis sunt ingrati & nauseosi, in electuariis non facile praescribantur.

II. De *linctibus* seu *eclegmatibus*, quae in pectoris adfectibus praescribi solent, sequentia adhuc notentur.

1) Consistentiam debent habere mollem. Hinc *conseruae* & *condita* vel plane non, vel parcissima tantum dosi illis adduntur, ne iusto spissiora euadant, sed consistentia super lingua diffluens emergat, scilicet ut *lingatur*.

2) Arabice dicuntur *loch*. German. ein dicker Saft.

3) Vsu non adeo recepti sunt, nisi quidem infantibus in faucium adfectibus, & pro scopo beccchio ordinentur.

4) Conficiuntur *linctus* seu *loch* ex variis *loch* officinalibus, e. g. *loch san.* & *expert. de pulmone vulpis*. Interdum adduntur pulueres,

conseruae & *extracta*. Denique syrupi tantum adiicitur q. s. ad consistentiam genuinam.

V. FORMVLAE.

1. Purgantes.

1) R. Pulp. tamarind.

passular. ana ℥ss

diacydon. luc. ialapp. ℥iij

extract. diacitr. ℥ij

syrup. de pom. lax. q. s.

M. f. electuarium.

S. laxirende Latverge, davon morgens etliche Messer-Spißen voll.

†

2) R. Pulp. tamarind.

rob iuniper. ana ℥j

diacydon. luc. ialapp. ℥vi

specif. ialapp. ℥j

syrup. de cichor. c. rhabarb. ℥ss vel q. s.

M. f. electuarium.

S. laxirende Latverge, davon morgens einer Castanien groß zu nehmen.

†

2. Diaphoreticae.

1) R. Conseru. fumar. ℥ss

theriac. Andromach. ℥iij

diascord. Fracast. ℥ij

℥ij diaphor.

matr. perlar. ana ℥j

syrup. card. bened. q. s.

M. f. electuar.

†

2) R. Conseru. pulp. citr. ℥j

rob iunip. ℥ss

♁. viperar.

rad. ari.

C. C. phi.

C. C. philosoph. ana \mathfrak{Dij}
 fyrup. acetos. citr. q. s.
 M. f. electuar.

†

3. *Diureticae.*

1) \mathfrak{R} . Rob. iuniper. \mathfrak{Zvj}
 conseru. rosar. \mathfrak{Ziij}
 extract. alkek.
 oc. \odot . ppt. ana $\mathfrak{Zi\beta}$
 terebinth. Venet. \mathfrak{Zj}
 fyrup. heder. ∇ str. q. s.
 M. f. electuar.

†

2) \mathfrak{R} . Conseru. rosar. \mathfrak{Zj}
 sem. viol.
 milii \odot is ana \mathfrak{Zij}
 extr. veronic. $\mathfrak{Zi\beta}$
 fyrup. violar. q. s.
 M. f. electuar.

†

3) \mathfrak{R} . Conseru. cynosbat. \mathfrak{Zj}
 rob. sambuc $\mathfrak{Z\beta}$
 sem. ebul. \mathfrak{Dij}
 \mathfrak{G} . lumbr. ∇ str. \mathfrak{Zj}
 fyrup. capill. \mathfrak{Zis} q. s.
 M. f. electuar.

S. Latwerge, davon in der
 Wassersucht 2. bis 3.
 mal einer Nuß dick zu
 nehmen.

†

4. *Particulariter saluantes.*

1) \mathfrak{R} . \mathfrak{G} . rad. pyreth.
 sem. sinap. ana $\mathfrak{Zi\beta}$
 cubebat.
 cardam. ana $\mathfrak{Z\beta}$
 oxymel. q. s.
 M. f. electuar.

S. Latwerge, davon etwas
 im Munde zu halten.

†

2) \mathfrak{R} . \mathfrak{G} . rad. zingiber.
 pyrethr. ana $\mathfrak{Z\beta}$
 sem. sinap. \mathfrak{Dij}
 gumm. mastich. $\mathfrak{Zi\beta}$
 cardam.
 cubebat. ana \mathfrak{Dj}
 mell. anthos. q. s.
 M. f. electuar. detur in fictili.

†

5. *Expectorantes.*

1) \mathfrak{R} . Conseru. rosar. antiq.
 bellid. min.
 scabios. ana $\mathfrak{Z\beta}$
 succin. ppt. \mathfrak{Dij}
 flor. benzoës \mathfrak{Dj}
 fyrup. hyssopi q. s.
 M. f. electuar.

†

2) \mathfrak{R} . Conseru. heder. ∇ str.
 hyssop. ana $\mathfrak{Z\beta}$
 extract. veronic. $\mathfrak{Zi\beta}$
 balsam. de copaiu. \mathfrak{Dij}
 flor. \mathfrak{G} is $\mathfrak{Z\beta}$
 fyrup. de farfara q. s.
 M. f. electuar.

†

6. *Resoluentes, abstergentes.*

1) \mathfrak{R} . Conseru. borrag.
 bugloss. ana \mathfrak{Zj}
 \mathfrak{G} . rad. ari
 spec. diarrhod. Abbat.
 ana \mathfrak{Zj}
 fyrup. capill. \mathfrak{Zis} q. s.
 M. f. electuar.

†

2) \mathfrak{R} . Conseru. betonic.
 visceral. ana $\mathfrak{Z\beta}$
 extract. cent. min. \mathfrak{Zj}
 \mathfrak{Zij} diaphoret. \mathfrak{Zlis} \mathfrak{Ziij}
 fyrup.

syrup. cort. citr. q. s.

M. f. electuar.

†

3) R. Rad. vincetox.

bardan. ana ʒβ

Herb. pyrol.

fanicul. ana ʒij

gumm. fuccin.

mastich. ana ʒj

terebinth. coct. gr. xv.

ʒsentur, add. mell. de-

spum. q. s. ad electuar.

†

4) R. Conseru. rosar. antiq. ʒj

oc. ʒ. ppt. ʒj

fuccin. ppt. ʒβ.

fem. hyperic. ʒij

balsam. Peruvian. ʒβ

syrup. de symph. q. s.

M. f. electuar.

†

7. *Adstringentes.*

1) R. Conseru. rosar. rubr.

heder. ʒstr. ana

ʒβ

corall. rubr. ppt.

lapid. haemat.

ʒae lapon. ana ʒij

croc. ʒtis aperit. tener. ʒj

M. f. electuar.

†

2) R. Conseru. absinth.

visceral. ana ʒvj

cort. cascarill.

chin. chin. ana ʒiij

extract. gent. rubr. ʒj

syrup. cort. ʒrnt. q. s.

M. f. elect. S. Sieber = Lat-
werge, davon zur rech-
ten Zeit einer Castanien
groß zu nehmen.

†

3) R. Conseru. scabios.

bellid. ana ʒβ

C. C. philosoph.

vnicorn. fossil. ana ʒij

ʒae catechu ʒj

M. P. de cynogloss. ʒj

syrup. acetos. q. s.

M. f. elect.

†

8. *Roborantes, analepticae.*

1) R. Conseru. flor. tunic.

pulp. citr. ana

ʒvj

rob. cerasor. acid. ʒiij

condit. carn. citr. ʒβ

confect. alkerm. inc. ʒiβ

syrup. acetos. citr. q. s.

M. f. elect.

†

2) R. Conseru. rosar.

acetosell.

Miuæ cydon. ana ʒiij

rob. berb.

rub. id. ana ʒij

confect. de hyacinth.

incomplet. ʒj

syrup. ceras. acid. q. s.

M. f. elect.

†

3) R. Conseru. rad. cichor. ʒj

condit. rad. satyr.

zingib. ana ʒij

spec. aromat. ros.

conf. alkerm. eompl. ana

ʒij

essent. ambr. ʒj

syrup. cinnam.

succ. gran. cherm. ana

q. s.

F

M. f.

M. f. elect. de quo bis per
diem ad magnitud. nuc.
auellan. fumendum.

†

4) R_x. Electuar. diascalyr. ℥j
condit. nuc. mosch.
eryng. ana ℥iij

℥. cinnam.

cardamom. ana ℥i

mosch. gr. iij.

ambr. gr. ii.

succ. gran. cherm. q. s.

M. f. electuar.

†

5) R_x. Succolad. ℥j
condit. zingib. ℥ss
rad. pimp. ℥ij
rasur. priap. ceru. ℥iij
sem. pastinac.

eruc. ana ℥j

syrup. cort. Ont. q. s.

M. f. electuar.

†

6) R_x. Conseru. menth. crisp.
centaur. min. ana

℥vj

℥. rad. gent. rubr.

ari ana ℥ij

cort. cascarill. ℥j

croc. ℥is fiat. tener. ℥ss

syrup. cydon. q. s.

M. f. elect. S. Magen = st^{ar} =
ckende Latwerge, da =
von einer Castanien groß
eine Stunde vorm Essen.

†

9. Linctus.

1) R_x. ℞ amygdal. dulc. ℥j

syrup. violer. ℥ss

sperm. cet.

sacchar. cand. ana ℥ij

M. detur tertia pars singulis
horis.

†

2) R_x. ℞ lini ℥j

syrup. de alth.

erysim. Lob. ana

℥ij

sperm. cet. recent. ℥ss

sacchar. violac. ℥ij

M. d. singulis horis quarta
pars.

†

3) R_x. Loch de farfar. ℥ij

℥. ari

syrup. hyssop. & tusfilag.

q. s.

vt fiat linctus.

S. Husten stillender Saft:

†

4) R_x. Loch san. & expert.

ad asthm. vsitat. ana

℥j

specier. diair.

succin. ppt. ana ℥ij

succ. liquirit.

syrup. heder. ℥str. ana

q. s.

M. f. linctus.

TABVLA VI. DE TROCHISCIS.

I. DEFINITIO.

Trochisci sunt parui orbiculi, qui signo stellae signantur, & cum pilulis aliquo modo conueniunt. German, Stern-Rüchlein.

II. DIFFERENTIA.

Trochisci differunt

1. Ratione *usus*, quo respectu alii sunt

1) *sublinguales*, qui leni successiva eliquatione in ore consumuntur, & partim foetoris emendando destinantur, partim vero ad praeseruationem in morbis contagiosis ex opinione praescribuntur. Alii sunt

2) *Becchici*, quos adfectibus pectoris, tussiculosis, phthysicis &c. vulgo opponunt.

2. Ratione *temporis praeparationis*, quo intuitu alii sunt

1) *Officinales*, qui in officinis praeparati iam prostant, e.g. trochisci becchici albi, nigri, trochisci de carabe, trochisci alhandal. Alii sunt.

2) *Magistrales*, qui a Medico praescribuntur, & in officinis ex tempore praeparantur.

3. Trochisci differunt a *rotulis*; hae enim cum *saccharo*, illi autem cum *mucilagine*, in liquore

conueniente soluta, excipiuntur.

III. MATERIA SEV INGREDIENTIA.

1. *Basis & adiuuantia* sunt

1) Pulueres modo insipidi, modo grati saporis.

2) Succi inspissati.

3) Gummata.

4) Resinae.

5) Nuclei.

6) Mineralia.

7) Olea destillata.

8) Eleotuaria.

9) Non raro, nec incongrue, trochiscis & morsulis flauedo cort. citr. iungitur.

2. *Excipientia*. Haec uti in genere mucilaginosa, ita in specie varia sunt, e.g.

1) Mucilago *tragacanth.* quae omnium frequentissime adhibetur.

2) Mucilago sem. *psyll.*

3) Succi *vegetabilium*.

4) *Gummi Arabicum*.

3. Quando ingredientia per se *viscida* iam sunt & *tenacia*, uti gummata, non opus est peculiare viscidum excipiens iungere, sed sufficit, si loco *tragacanthae* mel, syrupus, extractum, vel succus quidam inspissatus recipiatur.

4. De ingredientibus in specie adhuc notandum est, quod pro

1) *Diuersitate scopi differant*, e. g. trochiscis *sublingualibus*, qui correctionem *foetoris* respiciunt, adduntur moschus, ambra, zibeth, \odot . lign. Rhod. caryophyllor. cardamom. cinnamom.

2) Trochiscis autem, sic dictis *praeseruantibus*, adduntur extracta radicum alexipharmacarum, item myrrha, aromata.

3) Trochisci *becchici* parantur potissimum ex speciebus sic dictis expectorantibus, e. g. puluere rad. liquirit. irid. Flor. helen. benz. flor. ♀ is.

IV. MAGNITUDO ET DOSIS.

1. Veteres trochiscos ita grossos formabant, ut ʒj . pondere referrent.

2. Recentiores autem pondus trochiscorum ultra 6. grana, aut ad summum ʒss non extendunt. Ordinarie & praecipue, quando ambrati sunt trochisci ad ij . vel iiij . grana tantum illorum pondus adscendit.

3. In genere obseruandum est, quod si ex *actiuioribus* constent ingredientibus, minore dosi, si vero ex minus actiuis principiis, dosi maiore praescribendi sint.

4. Quando *usui* tantum *externo*, nempe *suffumigiis* destinantur, vel etiam in ore detenti, sensim liquecendo deglutiuntur, nil interest, si dosi paullulum maior sit.

5. Proportio ingredientium & excipientium determinari quidem vix potest, sed pharmacopoei arbitrio illa plerumque relinquitur, notare tamen conuenit, quod *excipientis* quantitas ad *excipiendos* pulueres & alia crassiora, debeat esse *tripla* vel *quadrupla*. In penetrantioribus *dupla* portio proficit.

V. REGVLAE.

1. Trochisci apud veteres in frequentiori erant usu, hodie autem raro praescribuntur, nisi quidem infantum & puerorum palato satisfacere velimus.

2. Quoniam in ore detinendi sunt trochisci, cauendum est, ne ingrata remedia eorum compositionem ingrediantur.

VI. FORMVLAE.

1. *Trochisci sublinguales ad foetorem oris.*

\mathcal{R} . \odot . rad. irid. Flor. ʒij
trochisc. aliptae moschat.
gall. moschat.
ana ʒss

confect. alkerm. compl. ʒij
sacch. alb. ʒij

M. c. f. q. mucilag. tragacanth. cum ∇ . rosar. ppt.
f. l. a trochisc.

S. Mund-Rüchlein unter der Zunge zu behalten.

†

2. *Trochisci sublinguales ad praeservandum in malignis.*

\mathcal{R} . Specier. liberant. ʒij
extract. pimp. alb. ʒj
valerian.

theri.

theriacal. ana ʒß

℞. destillat. rur.

iunip. ana gtt. iij

facch. albiss. ʒij

M. c. f. q. mucilag. tragacanth.
cum ∇. scord. ppt. f. l. a.
trochisc.

S. Mund = Röchlein in anste-
ckenden Kranckheiten alle
Morgen 2. zu nehmen, auch
eines unter der Zungen zu
halten.

†

3. Trochisci *beccici* f. *pectorales*.

℞. Succ. liquirit. inspiss.

rad. irid. Flor. ana ʒij

helen. ʒj

amygdal. ʒiß

styrac. calamit. ʒj

flor. ʒis ʒj

benz. ʒß

℞. destillat. anis. gtt. xii.

facch. alb. ʒiß

M. c. f. q. mucilag. tragacanth.
in ∇. hyssop. f. l. a. tro-
chisc.

S. Brust = Röchlein, wider das
Reichen und Husten.

†

4. Trochisci *fumales*, f. *fumifici*.

℞. Gumm. benz. ʒj

oliban.

lign. aloës ana ʒß

santal. flau. ʒij

facch. alb. ʒj

zibeth.

ambr. ana ʒß

Qisata fiant c. f. q. mucilag.
tragacanth. in ∇. rosar.
solut. trochisci.

S. Räucher = Röchlein.

TABVLA VII.

DE

ROTVLIS.

I. DEFINITIO.

Rotulae sunt placentulae mino-
res rotundae, siccae, ex par-
te vna specierum conueni-
entium & tribus quatuor, im-
mo pluribus partibus sacchari pa-
ratae. Dicuntur etiam *orbiculi*.

II. DIFFERENTIA.

1. Quae differentia sit inter *rotu-
las* & *trochiscos*, praecedente
tabula de trochiscis indicaui-
mus.

2. *Rotulae* & *morsuli* magnam qui-
dem habent conuenientiam,
differunt autem

1) *ratione figurae*: rotulae enim
ordinarie sunt rotundae, mor-
suli autem quadrati & ob-
longi.

2) *Ratione magnitudinis*: nam
rotulae sunt minores, morsu-
li autem maiores.

3) *Ratione ingredientium*: mor-
sulis enim praeter pulueres

F 3

addun-

adduntur conseruae, condita & fructus, aliaque crassiora, quae in *rotulis* exfulare debent.

III. MATERIA.

I. *Ingredientia.* Rotulae parantur

1) modo simpliciter ex saccharo, in aqua quadam destillata soluto & inspissato. Ex hoc magmate funduntur postea in marmore polito rotulae, quales sunt illae, quae abusuue vocantur: *manus Christi simplex*.

2) Modo ex *solis succis acidulis*, e. g. succ. ribium, berber. cum saccharo coctis & inspissatis. In hoc autem casu, ne sapor acidulus supprimatur, tribus succi partibus vnica tantum sacchari additur. Quod si vero gratiores adhuc desiderantur rotulae, addi potest drachma vna vel altera essentiae ambrae, vel scrupulus olei destillati fragrantis.

3) Modo ex *solis oleis destillatis* & *saccharo* in aqua destillata soluto, quales sunt rotulae *carminat. Mynsichti*.

4) Reliqua rotularum ingredientia sunt

a) *Pulueres simplices*, e. g. oc. \mathcal{Q} .ppt. margarit. ppt. succin. ppt. oliban. mastich. benz.

b) *Pulueres compositi*, e. g. spec. diamb. diamosch, diair. diamargarit.

c) Nonnumquam extract.

vt & conf. alkerm. adduntur.

d) Aliquando pro effectu laxante additur resin. ialapp. \mathcal{Q} . dulc. extr. rhabarb.

2. *Excipiens* rotularum est *saccharum* simplex siue rosatum,

IV. DOSIS.

1. *Pondus singularum* rotularum ascendit communiter ad scrupulum vel $\mathfrak{z}\beta$.

2. Tota autem portio, quae pro vna vice paratur, non debet esse infra libram semis. Minor enim portio commode non potest praeparari.

3. Praescribuntur rotulae ab $\mathfrak{z}\mathfrak{j}$ ad $\mathfrak{z}\mathfrak{i}\beta$.

V. REGVLAE.

1. Rotularum formulae parum hodie sunt vsitatae, nisi forte ad scopum *analepticum*, vel ad delicatorum aegrotorum palatum ordinentur.

2. Nonnumquam in *ardore & inflammatione faucium*, in *tussitidem* pectorali, & foetida expiratione ordinantur, & dicuntur: *Brust-Küchlein*. Effectus harum rotularum est leniens, temperans, abstergens & expectorans.

3. Quod sacchari, tamquam excipientis, quantitas ordinarie excipientorum quantitatem debeat superare, suo loco iam dictum est. Quoniam autem consistentia sacchari solida impedit, quo minus commode formari queant rotulae, in aqua destillata

lata prius solui, & ad spissam syrupi consistentiam coqui debet.

4. Totum artificium consistit in legitima sacchari coctione, daß er flieget oder spinnt. Haec consistentia quando vel actu obtenta est, vel proxime imminet, immiscentur species ad scopum medicum directae.

5. In specie notandum est sub debito hoc momento commixtionis, ne saccharum diutius cum speciebus coquatur, alias solidescantiam suam semi-crystallinam amittit.

6. Rotulae non bene tolerant terrea pulueres, & ingredientia salina. Illi enim consistentiam nimis densam & tenacem, haec autem nimis laxam & fluidam reddunt.

VI. FORMVLAE.

1. Purgantes anthelminticae.

Rx. Pulu. ialap. ℥j

femin. santon. 3℔

sacchar. alb. in aqua graminis solut. & inspiss. q. s.

f. l. a. rotulae pro duabus vel tribus dosibus.

†

2. Pectorales.

1) Rx. Specier. diatr. simpl. 3℔

succ. liquirit. 3ij

extract. enul. ℥ij

flor. benz. ℥j

sacchar. in ∇. tusfilag. solut. q. s.

f. l. a. rotulae.

S. Brust-Rüchlein, davon

Morgens und Abends
etliche so blos zu nehmen.

†

2) Rx. ♂. rad. irid. Flor. 3℔

succ. liquirit. inspiss. 3ij

flor. ♀is. ℥ij

f. c. f. q. sacchar. cand. in ∇.

hyssop. solut. rotulae.

†

3) Rx. Spec. diatragacanth. frigid.

succ. liquirit. ana 3ij

sacch. in ∇. flor. papau.

errat. sol. q. s.

f. rotulae.

S. Röchlein im scharffen
Schnupfen und Husten
zu gebrauchen.

†

3. Sublinguales, particulariter salivantes.

Rx. Rad. pyreth.

zingib. ana 3j

cubeb.

cardam.

pip. long. ana 3℔

sacchar. cand. in ∇.

cinnam. solut. q. s.

f. rotulae sub lingua tenendae.

†

4. Cephalicae.

Rx. Spec. diamb.

diamosch. ana 3i

cephal. Mich.

confect. alkerm. ana 3℔

☉ destillat. cinnam. gtt. vi.

f. c. f. q. sacchar. cand. in ∇.

meliss. solut. rotulae.

S. Haupt-stärkende Röchlein.

TAB.

TABVLA VIII.

DE MORSVLIS SEV TABVLIS.

I. DEFINITIO.

Morsuli sunt medicamentum solidum & quadratum, ex pulueribus, conseruis, conditis, confectionibus & sextupla circiter sacchari soluti portione paratum. Germ. Morsellen.

II. DIFFERENTIA.

1. *Morsuli* dicuntur, quia mordendo adsumuntur.
2. *Tabulae* autem vocantur a figura.
3. Dicuntur etiam a nonnullis *electuario solidum* ob ingredientium conuenientiam.
4. *Morsuli* quo modo a *rotulis* differant, praecedente tabula dictum est.

III. MATERIA.

1. *Basis seu ingredientia.*

Praeter *pulueres*, qui rotulas ingrediuntur, *morsulis* addi solent

- 1) Conseruae.
- 2) Fructus, e. g. nuclei pin. amygdal. dulc.
- 3) Radices conditae.
- 4) Electuaria.
- 5) Extracta.
- 6) Olea destillata.
- 7) Nonnumquam partes animalium, e. g. priapus tauri,

cerui, vti & stincus marinus.

2. *Excipiens*, quod prorsus conuenit cum illo rotularum, nempe saccharum vel simplex vel rosatum.

IV. DOSIS.

1. *Morsuli* infra \mathfrak{ss} . commodè non possunt praeparari.
2. Praescribuntur autem pro re nata \mathfrak{ss} . ad aliquot uncias.

V. REGVLAE.

1. Quas regulas de *rotulis* praeparandis dedimus, illae fere omnes valent etiam de *morsulis* formandis.
2. Quamquam autem *morsulorum* vsus hodie rarus sit, praerogatiuam tamen prae *trochiscis* & *rotulis* habet.
3. *Iunioribus* pro scopo cathartico & anthelmintico, *adultioribus* autem ad praeoccupandas infectiones malignas vulgo praescribuntur.
4. Praecipue etiam *morsuli* pro scopo *stomachico* solent ordinari, quo nomine apud *acidulas* & *thermas* clari sunt, & vocantur *Magen=Morsellen*, *Brunnen=Morsellen*.

VI. FOR-

VI. FORMVLAE.

1. *Morsuli purgantes.*

1) R_x. Conseru. flor. persic.
 rosar. ana ℥ij
 ⚬. ialapp. ℥j
 sem. anis.
 cort. cinnam.
 N. moschat. ana ℥℥
 f. c. s. q. sacch. in ∇. rosar.
 solut. morsuli purgantes
 ad pondus ℥℥

†

2) R_x. Sem. fanton. ⚬ifat. ℥j
 ⚬ij dule. ℥℥
 resin. ialapp. ℥j
 sacch. rosat. q. s. f. l. a.
 morsuli.

S. Morfellen wider die Wür-
 me.

†

2. *Stomachici & cephalici.*

R_x. Conseru. menth. anthos.
 condit. nuc. Indic. ana ℥j
 rad. acor. galang. ari ana ℥ij
 zedoar.
 cardamom.
 cinnamom. ana ℥j
 c. s. q. sacch. in ∇. melliss. solut.
 f. morsuli.

†

3. *Roborantes.*

R_x. Condit. cort. Ⓞnt.
 citr. ana ℥j
 rad. zingib.
 eryng.

conf. alkerm. compl. ana ℥℥
 amygdal. dule. excortic. ℥vj
 M. c. s. q. sacchari optimi, in ∇.
 cinnamom. soluti, f. l. a.
 morsuli.

S. stärckende Morfellen, davon
 des Tages etliche mal eine
 portion zu nehmen.

†

4. *Confortantes.*

R_x. Spec. diamb.
 diamosch. ana ℥℥
 succin. ppt.
 ⚬. ⚬ii ana ℥j
 c. s. q. sacchari in ∇. salu. solut.
 f. l. a. tab. per vices come-
 dendae.

†

5. *In Soda.*

R_x. Cret. albiss. ℥ij
 corall. ppt.
 conch. ppt. ana ℥j
 N. M. ℥℥
 c. s. q. sacchari, in ∇. portulac.
 soluti, f. morsuli.

†

6. *Fragrantes in foetore oris.*

R_x. Spec. diacinnam.
 aromat. ros. ana ℥ij
 condit. cort. Ⓞnt.
 pimpin. alb. ana ℥℥
 c. s. q. sacchari, in ∇. nymph.
 solut. f. l. a. morsuli.

TABVLA IX. DE MIXTVRIS CONCENTRATIS.

I. DEFINITIO.

Mixturae concentratae sunt medicamenta, ex spirituosiss combinata, & guttulis communiter interne sumenda, vel nonnumquam etiam externe adplicanda.

II. DIFFERENTIA.

1. Mixturae concentratae quomodo a mixturis *diffusis* differant, sequente TAB. indicabimus. Distinguunt etiam inter concentratas & semiconcentratas, quae ex spirituosiss quidem mixtae, sed ad cochl. β . propinquantur.
2. Hic differentiae loco notamus, quod mixturae concentratae non tantum pro usu interno, sed etiam externo praescribantur. Internae vocantur & subscribuntur: *Schweiß = treibende, Blut = reinigende Mixtur, davon 30-40. Tropfen auf einmal.* Externae: *Glieder = Spiritus, Nervenstärkender Spiritus.*
3. Quae pro usu interno miscentur, constant ut plurimum ex essentiis, tincturis, elixiriis, spiritibus, oleis, balsamis.
4. Neque Medici neque pharmaceutae accurate observant differentiam, quae est inter tincturam, essentiam & elixirium,

sed adpellationem saepe variant, e. g. tinctura succini, essent. succini, tinctura cort, Ont, essent. cort. Ont.

5. Secundum accuratam autem distinctionem sequente ratione differunt:

- 1) *Tinctura* dicitur, quando menstruum colore diaphano, siue rubro, siue flauo, siue viridi, siue coeruleo tingitur.
- 2) *Essentia* vocatur, quando color est opacus, turbidus, brunneus, ater.
- 3) *Elixirium* adpellantur mixturae illae, quae vel immediate sub ipso mixtionis actu, vel post aliquam digestionem paulo intimius coeunt. e. g. si aliquot guttae olei cuiusdam miscentur cum essentia quadam, mox ab hac solvuntur & quasi imbibuntur. Quando autem digestionem reponitur talis essentia, plus olei imbibere solet.

6. Denique etiam notandum est, quod mixturae tales concentratae interdum a priori denominantur, e. g. quando miscentur tinct. \mathfrak{g} ii & Ω c. c. vocamus hanc modo mixturam, germ. *vermischte Essenz*, modo tincturam *neruinam*, Ita etiam

iam cum mixtura seu essentia balsamica *Stablii* se res habet.

III. MATERIA & DOSIS generalis & specialis.

1. *Materia* sub differentia iam nominata est.

2. *Quantitas* accurata non potest determinari.

3. In genere ultra $\mathfrak{z}\text{ij}$ non praescribi solent, siue pro externo, siue pro interno vsu.

4. *Proportio* miscendorum multò minus accurate obseruatur. Possumus tamen sequente ordine incedere, e. g. essent. tinct. & elixir. $\mathfrak{z}\text{ss}$. \mathcal{L} uum \mathfrak{z} . balsam. ol. destill. gutt.

5. *Dosis* specialis sunt gtt. xx, xxx. xl. & ultra.

IV. REGVLAE.

1. Mixturae, & concentratae & diffusae, multam communiter vanitatem redolent, dum innumerae fere species miscentur ad eruditionis ostentationem. Hinc cauendum, ne loco prudentis mixtionis confusa miscellanea congerantur, sed talia selignantur, quae quoad essentiam sibi conueniunt, & morbo ipsi adpropriata sunt.

V. FORMVLAE.

1. Purgantes.

1) \mathcal{R} . Resin. ialapp. gr. viii.
solu. in \mathcal{L} . ceras. $\mathfrak{z}\text{iiij}$
adde iulep. rosac. $\mathfrak{z}\text{j}$
M. d. S. purgirende Mixtur
auf ein mal.

2) \mathcal{R} . Res. scammon. gr. vj

solu. in \mathcal{L} . foenicul. $\mathfrak{z}\text{iiij}$
adde iulep. violar. $\mathfrak{z}\text{j}$

M. d. S. vt antea.

†

3) \mathcal{R} . MR. simpl. non camphorat. $\mathfrak{z}\text{iv}$

extr. panch. *Croll.* $\mathfrak{z}\text{j}$

M. d. s. laxirende Mixtur,
davon alle 2. Stunden
umgerüttelt 40 Tropfen,
bis es laxiret.

†

4) \mathcal{R} . Essent. alexiph. *Stablii* $\mathfrak{z}\text{ij}$
spirit. $\mathfrak{z}\text{i}$ rect. $\mathfrak{z}\text{j}$

\mathcal{O} li $\mathfrak{z}\text{j}$

extr. cathol. $\mathfrak{z}\text{j}$

M. S. vt antea.

†

2. *Diaphoreticae, alexipharmacae, bezoardicae.*

1) \mathcal{R} . Essent. pimpin. alb. $\mathfrak{z}\text{ss}$
vincetox. $\mathfrak{z}\text{ij}$

scord. $\mathfrak{z}\text{j}$

\mathfrak{O} . bezoard. *Wedel.* $\mathfrak{z}\text{j}$

M. S. Fieber = Mixtur 30.
Tropfen auf einmal.

†

2) \mathcal{R} . Essent. alexiph. *Stabl.* $\mathfrak{z}\text{iiij}$
 \mathcal{L} . \mathcal{O} li $\mathfrak{z}\text{j}$

M. d. 30. gtt. pro dosi.

†

3) \mathcal{R} . Essent. angelic.
imperator. ana $\mathfrak{z}\text{ij}$

dictamn. alb.

carlin. ana $\mathfrak{z}\text{j}$

\mathcal{L} $\mathfrak{z}\text{i}$ rectif. $\mathfrak{z}\text{j}$

\mathcal{O} li $\mathfrak{z}\text{j}$.

M.

†

4) \mathcal{R} . Tinct. bezoard. *Michael.*
MR,

MR. simpl. non cam-
phor. ana ʒiʒ

M.

†

5) R. Essent. valerian.
gent. rubr. ana ʒij

MR. simpl. ʒj

M.

†

6) Essentia diaphoretico-diure-
tica.

R. Essent. alexiph. *Stabl.*

Tinct. ʒij ʒif. ana ʒij

succin. ʒj

M. dos. 30. gutt. bis per diem.

†

7) Item.

R. Essent. pimp. alb.

scord. ana ʒij

℞. ①i dulc. ʒij

M. d. 30. gutt.

†

8) Item.

R. Essent. alexiph. ʒʒ

liq. C. C. succinat. ʒj

M. pro phlegmaticis.

†

3. *Diureticae.*

1) R. Tinct. ʒri.

Essent. alexiph. ana ʒij

M.

†

2) R. Tinct. ʒii ʒif. ʒij

Essent. succin. ʒj

myrrh. ʒʒ

M.

†

3) R. Tinct. ʒri acris ʒij

℞. C. C. rectif. ʒj

M.

†

4) R. Tinct. ʒii ʒif. ʒij

℞. ①ci ʒj

M.

†

5) R. Essent. lignor.

pimp. alb. ana ʒj

cort. ①nt.

adanth. alb. ana

ʒʒ

croci ʒj. M.

S. Mixtura diuretico-tonica
pro phlegmaticis.

†

4. *Emmenagoga & partum pellentes.*

1) R. Essent. myrrh.

succin. ana ʒj

tinct. ʒii ʒif. ʒij

M. d. s. essentia emmenago-
ga dos. 25. gutt.

†

2) R. Essent. alexiph. *Stabl.*

millefol. ana ʒij

carminat. Wed.

elixir. vterin. ana ʒj

M. S. vt antea.

†

3) R. Essent. adanth. alb.

scord.

pimp. ana ʒj

cinnam.

castor. ana ʒʒ

M. S. vt antea.

†

4) R. Tinct. ①is ʒi acris.

①is aperit. *Ludou.*

ana ʒʒ

essent. croc. ʒʒ

M. S. vt antea.

5. *Expe-*

†
5. *Expectorantes.*

1) R. Essent. alexiph. ℥ij
succin.

tinct. ℥ii ꝑisat. ana ℥j

M.

†
2) R. Tinct. ꝑi acris
essent. amar. ana ℥ij
℞ ℞ ci anisat. ℥℔

M.

†
3) R. Gumm. *ci ℥j
galban.
sagapen. ana ℥ij
myrrh.
elem.
carann. ana ℥℔

Rad. helen.

pimpin. alb.

angelic. ana ℥j

Extrahatur cum V deinde
V abstrahatur ad extra-
cti formam. Extractum
autem solvatur in f. q.
℞ ℞ ci vrinosi. Dos.
gtt. xxx. xl. in asthmate
humido.

†
4) R. Essent. pimp. alb. ℥℔
cascarill. ℥ij

℞ anisi gtt. iv.

M.

†
5) R. ℞ amygdal. dulc. ℥j
sperm. ceti rec. ℥ij
liq. C. C. succinat. ℥℔.
M. agitetur super leni igne.
S. mixtura pectoralis.
Vratislau. hist. in metu suf-
focationis.

†
6. *Adstringentes.*

1) R. Tinct. corall. ℥ij
Vae catech. ℥j

M. f. bis per diem 25 - 30. gtt.

†
2) R. Tinct. corall. ℥ij
essent. traumat. Wedel. ℥j
M.

†
3) *Externe.* R. V Riff ℥j
℞ terebinth.
gtt. xx.

M.

†
7. *Resoluentes, abstergentes, inciden-
tes, discutientes.*

1) R. Essent. pimp. alb.
succin.

tinct. ℥ii ana ℥j

M. dos. 30-40. gtt.

†
2) R. Essent. alexiph. *Stabl.*
succin.
tinct. ℞ is ꝑi ana ℥j
M. S. essentia catarrhalis.

†
3) R. tinct. ℥ii ℥ij
℞ C. C. rect. ℥j
M.

†
4) R. Essent. lign. sassafr.
pimp. alb. ana ℥ij
liq. C. C. succinat. ℥j
M.

†
5) R. Essent. trifol. fibrin.
angelic.
enul. ana ℥j
MR. simpl.

G 3

Tinct.

Tinct. bezoard. *Mich.* ana

3ß

M. S. mixtura discutiens.

†

6) R_x. Essent. alexiph.
tinct. ʒii ana ʒiß
liq. C. C. succinat. ʒi

M.

†

7) R_x. Tinct. ʒi ʒij
succin. ʒi
balsam. de copaiv. ʒj

M. S. MRa abstergens in
ischuria, dos. 30. gutt. bis
per diem.

†

8. *Tonicae, nervinae, discutientes,
roborantes, analepticae, carmi-
natiuae, stomachicae.*

1) R_x. Tinct. ʒii ʒi sat. ʒij
℞. CC. ʒi

M.

†

2) R_x. Essent. millefol.
adanth. alb.
tinct. ʒiis *Ludou.* ana ʒij

M.

†

3) R_x. Essent. pimp. alb.
cort. cascar. ana ʒij

℞. ʒi ʒij

M.

†

4) R_x. Tinct. ʒiis elleborat.
Wedel.
essent. carminat. eiusd.
ana ʒij

M.

†

5) R_x. Essent. gent. rubr.

absinth.

cort. ʒnt. ana ʒi

macis ʒij

M.

†

6) R_x. Essent. cort. citr.
ʒnt. ana ʒij
destillat. foenic. gutt. xii.

M.

†

7) R_x. Essent. succin.
Tinct. ʒii ana ʒij
℞. C. C. rectific. ʒi

M.

†

8) R_x. Essent. cort. citr.
carminat. *Wedel.*
ana ʒiß

℞. ʒi ʒij
ʒi ʒij

M. S. mixtura anticolica
gutt. 30.

†

9) R_x. Tinct. ʒi cum reg. ʒii
ʒi ali fixat. ʒij
℞. C. C. mediocriter
dephlegmati, probe
tamen rectific.

liquor. C. C. succin. ana ʒij

M. vid. num. I.

†

10) R_x. Essent. pimp. alb. ʒij
millefol. ʒi
cascarill.

℞. ʒi ʒij

M. S. mixtura hypochondria-
co-hysterica.

†

11) R_x. Tinct. ʒi. ʒij
spir. ʒi ʒij

M. S.

M. S. tinctura tonica, vid.
num. 1.

†
12) R_x. Tinct. gii ℥ij
liq. C. C. succinat. ℥ij
M. vid. num. 1.

†
13) R_x. Essent. absinth. compos.
cent. min. ana ℥i℥

℞. anisi
℞i dulc. ana ℥ij
tinct. corall. ℥j

M.

†
14) R_x. Essent. dulc.
cinnam. ana ℥j
ambr. ℥℥
tinct. corall. ℥ij

M.

†
15) R_x. Tinct. ℞i. ℞is Zwölff.
liq. Vae fol. ℞i ana ℥℥
elix. ℞i Mynsicht. ℥j

M.

†
16) R_x. Essent. gent. rubr.
myrrh.
cort. cascarill.
lign. aloës.
castor. ana ℥j

MR. simpl. ℥ij

M.

†
17) *Mixtura resoluens antiule-
nerica.*

R_x. Essent. lign.
pimp. alb.
essent. succin. fine alcal.
ana ℥j

tinct. gii ℥ij

℞ terebinth.

balsam. de copaiu. ana ℥℥

M.

†
18) *Mixtura resoluens antiscor-
butica.*

R_x. Tinct. gii ℥ij
℞li ℞s Ludeu.
essent. trifol. fibrin. ana ℥j

M.

9. *Mixturae concentratae externe
adhibendae.*

†
1) *Mixtura balsamica Stahlii.*

R_x. Essent. myrrh. ℥ij
succin. ℥j
℞ terebinth.
bals. de copaiu. ana gutt.
III-IV.

M.

S. Balsamische MR. in flei-
schichten Schäden zu ge-
brauchen.

†
2) R_x. Essent. succin. ℥ij
gumm. elem.
mastich.
myrrh. ana
℥j

℞ terebinth. gutt. xxx.
M. S. balsamische Mixtur bey
Verletzung ohnblutiger
Theile zu brauchen.

†
3) *Mixtura odontalgica.*
R_x. Tinct. odontalg. Mynsicht.
℥ij

Essent. lign. quaiac. ℥j
M. cum gossypio denti ad-
plicetur.

4) *Mix-*

†
4) *Mixtura nervina.*
℞. ℥i camph. ℥j
lumbr. ∇str.
formicar. ana ℥℥
serpill. abstr. ℥j
essent. castor. ℥ij
M.

†
5) *Mixtura resoluens.*
℞. Essent. myrrh.
℥i camph. ana ℥℥
tinct. aloës ℥ij
theriac. *Androm.* ℥j
℞ cinnam. ℥j
M. in gangraena.

†
6) ℞. ℥. theriac. camph.
vin. camph. ana ℥℥
Essent. succin.
℥. terebinth. ana ℥j
M. in punctura tendinis.

†
7) ℞. ∇. apoplect. *Lang.*
Reg. Hungar. ana ℥℥
℥. vin. camph.
⊗ci rectif. ana ℥ij
℞ destillat. foenicul. ℥℥
M. adplicetur cum linteo.

†
8) ℞. ℥. lumbr. ∇str.
essent. castor.
croc. ana ℥j
℞ destillat. N. M. gtt. vi.
M. adplicetur perinaeo ad
incontinentiam vrinae.

†
9) *Mixtura resuscitans in apo-
plexia lipothym.*
℞. ℥. lilior. conuall.
∇, Hungar. ana ℥ij

⊙. Alis urin. ℥j
succin.
armon. ana ℥℥
M. naribus admoveatur &
pulsui.

†
10) ℞. ∇R. alcohol. ℥ij
℥. C. C. rect.
essent. castor. ana ℥j
℞. destillat. lign. Rhod.
gtt. iij
M. in lipothym. & syncope.

†
11) *Mixtura errhina & ptarmica.*
℞. ℥. ⊗ci rectif. ℥ij
∇. Hung.
essent. castor. ana ℥j
M.

†
12) *Mixtura ad stomacacen.*
℞. ℥. cochlear. ℥℥
essent. succin. ℥ij
myrrh. ℥ij
tinct. gumm. lacc.
sanguin. dra-
con. ana ℥j
M.

†
13) *Mixtura topica in arthritide
& tumoribus inflammator.*
alias vocatur *sapo chymicus.*
℞. ⊙. ℥i ℥℥
℥ij crud. ℥℥
℥is $\frac{1}{4}$ ℥℥.
Funde ad scorias; (NB. non
debet fieri regul.) scori-
as nondum refrigeratas
tunde & imbibe ℞ iuni-
peri vel terebinth. q. s.
ad

ad consistentiam pulmenti. Tum adfundatur \forall R. bis vel ter repetendo infusionem, & denique aliquam Ω us partem abstrahendo, vt bene saturata

& spissa tinctura, (improprie sapo dicta) supersit. Vfus est externus, quidam interne ad tusim commendant; dos. gutt. xxx.

TABVLA X. DE POTIONIBVS.

I. DEFINITIO.

Potiones sunt mixturae liquidae, interne vna vel pluribus vicibus sumendae, atque ex variis ingredientibus tam solidis quam fluidis mixtae.

II. DIFFERENTIA.

1. Mixturae liquidae sunt

1) Vel *concentratae*, quae in pauca quantitate ex *spirituosis* miscentur.

2) Vel *extenuatae*, & *diffusae*, quas aquosae etiam species, & quidem maiore quantitate, ingrediuntur, & ad has pertinent *potiones*, *iulepi*, & aliae formulae.

2. *Potiones* differunt a *iulepis*. Hi enim consistentiae sunt tenuioris, dilutioris & fere diaphanae, ex multa ∇ & paucio syrupo praecipue constantes. Contrarium in *potionibus* reperitur, quae sunt turbidiores, spissiores, & subinde etiam puluerulenti quid vna continent.

III. MATERIA.

I. *Excipiens*.

1) *Aquae destillatae* tam simplices, quam cum vino paratae, vt & compositae.

2) Nonnumquam loco aquarum destillatarum sumitur *decoctum* aut *infusum* quoddam, v. g. tamarindorum; id quod potissimum locum habet in *potionibus* purgantibus; item *infusum* *fennatum*, *rhabarbarinum*.

2) *Addenda*, quae sunt

1) *Pulueres*, tam simplices quam compositi.

2) *Extracta*.

3) *Essentiae*.

4) *Tincturae*.

5) *Elixiria*.

6) *Spiritus*.

7) *Confeciones*.

8) *Succi*.

9) *Rob.*

10) *Salia* omnis generis.

II) *Sirupi* aut variae *sacchari* speci-

species, quae edulcorationis gratia reliquis adduntur.

3. Horum omnium *proportio* sequens esse potest.

Aquar. destill. simplic. }
 Infus. } \mathfrak{zj}
 Decoct. }

Aquar. vinosar. vnc. semis.

Aquar. spirituofar. \mathfrak{zij}

Succ. } $\mathfrak{zj} - \mathfrak{zij}$

Rob. }

Elixir. }

Essent. } $\mathfrak{z\beta} - \mathfrak{zj} - \mathfrak{zij}$

Tinctur. }

Spiritus. $\mathfrak{zj} - \mathfrak{z\beta}$.

Electuar. $\mathfrak{z\beta}$

Confection. $\mathfrak{zj} - \mathfrak{z\beta}$.

Puluer. $\mathfrak{zj} - \mathfrak{z\beta}$.

Sal. volatil. gr. iv. $\mathfrak{z\beta}$.

Ol. destillat. gutt. j.

Sirup. $\mathfrak{zj} - \text{vnc. semis.}$

Et sic recipiuntur ad quamvis vnciam aquarum succ. \mathfrak{zij} . spiritus $\mathfrak{z\beta}$. ℞ . ard. \mathfrak{zj} . vel tincturae acris $\mathfrak{z\beta}$. extract. mitioris \mathfrak{zj} . acrioris $\mathfrak{z\beta}$. \mathfrak{ss} . destillat. gutt. v. Θ is \vee is $\mathfrak{z\beta}$. Alis $\mathfrak{z\beta}$. ℞ um \mathfrak{zj} . sirupi \mathfrak{zj} . vel minus, si reliqua non fuerint ingrata. Pro lubitu autem haec proportio potest variari.

IV. DOSIS.

1. Potio pro vna dosi requirit aquae vnc. vnam, pro pluribus sufficiunt vnc. tres - quinque.

2. Si cochleatim sumenda sit potio, necesse est, vt ingredientium dosis respectu aquae duplicetur; artificiose alioquin tot requirun-

tur doses, quot sunt aquarum vnciae.

V. REGVLAE.

1. Mixturae liquidae seu potiones & sirupi pra multis aliis formulis vsu receptae sunt. Gratiores enim sunt & facilius possunt adsumi.

2. *Purgantes* potiunculae reliquis aliquo modo sunt spissiores, vt eo melius vna vice adsumi queant. Si vero magis dilutae desiderentur, maior aquarum dosis addatur.

3. Quoniam autem in hisce potionibus multiplicia remedia, communiter sine ratione, in vnum quasi chaos confunduntur, *confusiones* a nonnullis dici solent. Hinc prudente selectu talis miscela instituenda est, ne salutaris effectus impediatur.

4. Euitetur fucus ille vanus, qui folia auri hisce mixturis addere iubet.

VI. FORMVLAE.

I. *Emeticae.*

1) ℞ . Sirup. de cichor. c. rhab. vnc. semis.

emetic. \mathfrak{zvj}

Θ is absinth. gr. v,

∇ . meliss. \mathfrak{ziii}

M.

†

2) ℞ . Oxyfacchar, emetic. diacydon, luc. ialapp, ana \mathfrak{zij}

∇ . borrag.

bugloss ana vnc. semis.

M.

3) ℞ . ∇ .

†
3) R_x. ▽. rub. id.
cichor. ana vnc. semis.
cinnam. f. vin. ʒj
ʒi emetic. gr. iii.
Sirup. cort. Ontior. ʒij
M.

†
4) R_x. Sirup. ceras. acid.
rosar. solut. ana ʒij
ʒij vitae gr. iii.
▽. fragor. vnc. semis.
M.

†
5) R_x. ▽. acac. ʒj
cinnam. ʒij
ʒi emetic. gr. ii.
facchar. perlat.
Θis polychr. ana gr. v.
M.

2. *Laxantes.*

†
1) R_x. Sirup. de pom. lax. ʒβ
essent. ialapp. ʒij
M.

†
2) R_x. Sirup. rosar. solut. ʒβ
diacydon. luc. ialapp. ʒij
▽. fragor. ʒiiij
cinnam. ʒij
M.

†
3) R_x. Mann. liquid. ʒvj
specif. ialapp. gr. xxv.
▽. rub. id. vnc. semis.
cinnamom. ʒj
M.

†
4) R_x. Sirup. ceras. acid ʒβ
extract. ellebor. nigr. gr.
xii.

crystall. ʒi gr. vi.
▽. flor. til. ʒvj

M.

†
5) R_x. Resin. ialapp. gr. viii.
facchar. alb. ʒij. His tri-
tis adfund. succ. citr. ʒβ
M.

†
6) R_x. Mann. calabr. ʒvj
Θis ʒi ʒβ
▽. rub. id. vnc. vnam.
M.

†
7) R_x. ▽. scorzoner. ʒij
magnes. alb. ʒj
facchar. can. ʒij
M. S. Laxirende potion, da-
von alle 2. Stunden 2.
Löffel voll.

†
8) R_x. Decoct. tamarind. ʒiiij
mann. calabr. ʒiβ
M.

†
9) R_x. Rad. rhabarb. ʒij
fol. fenn. f. stip. ʒj
Θis card. bened.
fumar. ana ʒβ
▽. flor. acac. ʒviii
Stent infusa per 12. hor.
S. Laxirende Potion, davon
morgens 2. Löffel voll.

†
10) R_x. Tamarind.
passul. min. ana ʒj
cinnam. acut. ʒj
coq. in ▽. feruent. q. s.
infund. rhabarb. ʒj
fol. fenn. ʒij
Θis ʒi ʒβ

Coletur. S. laxirende Potion,
warm zu trincken.

†

- 11) R̄. Decoct. passul. min. \mathfrak{z}^v .
infund. cum
rhabarb. elect. $\mathfrak{z}j$
fol. fenn. $\mathfrak{z}ij$
stent per \mathfrak{p} . in digest.
add. mann. elect. $\mathfrak{z}j$

M. d. pro dosi.

†

- 12) R̄. \odot amygdal. dulc. $\mathfrak{z}ij$
mann. calabr. $\mathfrak{z}j$
sperm. cet. $\mathfrak{z}\beta$

M. S. laxirende potion in
warmer Brühe zu nehmen.

†

- 13) R̄. Tamarind.
passul. min. ana $\mathfrak{z}\beta$
rhabarb. $\mathfrak{z}i\beta$
 \mathfrak{F} i solub. $\mathfrak{z}j$
infund. in f. q. ∇ .
colat. R̄. vncias tres.
sirup. de pom. laxant.
mann. calabr. ana $\mathfrak{z}j$
clarificentur pro vna dosi.

†

- 14) R̄. Seri lact. vncias sex.
tamarind. $\mathfrak{z}i\beta$
bulliant in colat. dissolu.
mann. calabr. vnciam vn.
 \odot is polychrest. $\mathfrak{z}j$

d. ad vitr.

†

3. Diaphoreticae.

- 1) R̄. ∇ . scord.
scorzoner. ana $\mathfrak{z}iij$
 $\mathfrak{z}ii$ diaphor. $\mathfrak{z}j$
oc. \odot . ppt.
sacchar. perlat. ana $\mathfrak{z}ij$

M. S. potion, davon alle
Stunden 1. Löffel voll.

†

- 2) R̄. ∇ . card. bened.
flor. acac.
sambuc. ana $\mathfrak{z}j$
bezoard. mineral. $\mathfrak{z}ij$
conch. ppt. $\mathfrak{z}iv$.
sir. card. bened. $\mathfrak{z}\beta$

M. S. potion, davon alle 3.
Stunden etl. Löffel voll.

†

- 3) R̄. ∇ . galeg.
C. C. citrat. ana $\mathfrak{z}ij$
essent. alexipl. *Stabl.* $\mathfrak{z}ij$
sirup. contraieru. $\mathfrak{z}\beta$

M.

†

- 4) R̄. ∇ . hyssop.
meliss.
chaerefol. ana $\mathfrak{z}j$
MR. simpl. $\mathfrak{z}ij$
 \odot . regenerat. $\mathfrak{z}j$

M.

†

- 5) R̄. ∇ . vlmar.
rub. id.
cinnam.
cydon. ana vnciam vn.
theriacal. $\mathfrak{z}\beta$
theriac. *Andromach.* $\mathfrak{z}j$
sirup. acetos. citr. $\mathfrak{z}\beta$

M.

†

- 6) R̄. ∇ . fragor.
beccabung.
bellid. ana vnciam vn.
 $\mathfrak{z}ii$ diaphor.
matr. perlar. ana $\mathfrak{z}j$
 \mathfrak{F} i \odot lat.

\odot . de-

⓪. depurat. ana ʒij
sacchar. canar. ʒij

M.

†

7) R̄. ▽. card. mar.
geran. ana ʒij
mandib. luc. pisc.
dent. apr. ppt. ana ʒij
ʒii diaphor. ʒß
sirup. bellid. ʒß

M.

†

8) R̄. ▽. ceras. nigr. ʒiiß
prophylact. *Sylu.* ʒj
matr. perlar.
bezoard. mineral. ana ʒß
⓪. antimonial. ʒj
extract. cascarill. ʒß
sirup. ceras. acid. ʒß

M.

†

9) R̄. ▽. borrag.
bugloss.
cichor.
scabios. ana ʒj
essent. scord. ʒß
regul. ʒii medicin.
ʒß. ʒii ana gr. xv.

M.

†

10) R̄. ▽. fumar.
fragor.
typhor. ceru. ana ʒj
cinnam. f. vin.
succ. citr. recent. ana ʒß
essent. pimp. alb. ʒiiij
diascord. *Fracastor.* ʒiß

M.

†

11) R̄. ▽. millefol.

cord. frigid. ana ʒij

lap. percar.

C. C. philosoph.

bezoard. mineral. ana ʒß

⓪. perlat. ʒj

M.

†

12) R̄. ▽. card. mar.
benedict. ana ʒij
aceti bezoard. ʒß
⓪. ⓪. dulc. ʒj
⓪is absinth.
genist. ana gr. vi.

M.

†

4. Diureticae.

1) R̄. ▽. chaerefol.
petroselin. ana ʒij
⓪is ononid.
genist.

¶i ⓪lat. ana ʒij

⓪. iuniper. ʒj

M. dos. gtt. lx. oder einen
halben Löffel voll alle 2.
Stunden.

†

2) R̄. Decoct. rad. vincetox. vi-
nos. ʒßj
⓪is absinth.

⓪. ʒiat.

conch. citr. ana ʒij

sirup. acetos. citr. ʒß

M. d. S. Urin befördernde
potion, davon morgens
und abends 3. Löffel voll.

†

3) R̄. ▽. alkekeng.
faxifrag. ana ʒij
⓪is polychrest. ʒß
Alis ¶i. ʒj

H-3

lap.

lap. percar. $\mathfrak{z}\beta$
 sirup. fragor.
 heder. ∇ str. ana $\mathfrak{z}\text{iiij}$

M.

†

4) R \mathfrak{x} . ∇ . flor. acac.
 fragor. ana $\mathfrak{z}\text{ij}$
 tinct. $\mathfrak{z}\text{ij}$ \mathfrak{F} ifat. $\mathfrak{z}\text{ij}$
 liquor. ∇ ae fol. \mathfrak{F} i $\mathfrak{z}\text{j}$
 maluat. iuniper. $\mathfrak{z}\beta$

M.

†

5) R \mathfrak{x} . ∇ . petroselin.
 chaerefol. ana $\mathfrak{z}\text{ij}$
 tinct. \mathfrak{F} i $\mathfrak{z}\text{ij}$
 Ω . \odot . dulc. $\mathfrak{z}\text{ij}$
 \mathfrak{z} is antispasmod.
 sacchar. perlat. ana $\mathfrak{z}\text{i}\beta$

M.

†

6) R \mathfrak{x} . ∇ . cichor.
 rub. id. ana $\mathfrak{z}\text{ij}$
 tinct. $\mathfrak{z}\text{ij}$
 essent. alexiph. *Stabl.* ana
 $\mathfrak{z}\text{i}\beta$
 sacchar. perlat. $\mathfrak{z}\text{ij}$

M.

†

7) R \mathfrak{x} . ∇ . chaerefol.
 petroselin. ana $\mathfrak{z}\text{ij}$
 essent. succin. $\mathfrak{z}\text{ij}$
 Ω . C. C. rectif. $\mathfrak{z}\text{j}$
 ∇ . foliat. \mathfrak{F} i
 sacchar. canar. ana $\mathfrak{z}\text{ij}$

M.

†

5. *Emmenagogae & partum pellentes.*

1) R \mathfrak{x} . ∇ . melliss. vinos. $\mathfrak{z}\text{iv}$.
 puleg. $\mathfrak{z}\text{ij}$
 cinnam. $\mathfrak{z}\text{j}$

tinct. $\mathfrak{z}\text{ij}$ \mathfrak{F} ifat. $\mathfrak{z}\beta$
 sirup. cort. \odot nt. $\mathfrak{z}\text{vj}$
 M. S. potion, davon alle
 3. Stunden 2. Löffel voll.

†

2) R \mathfrak{x} . ∇ . serpill. vinos. $\mathfrak{z}\text{iv}$.
 vit. mulier.
 artemis. ana $\mathfrak{z}\text{j}$
 essent. succin.

carminat. ana $\mathfrak{z}\text{j}$
 cinnam. $\mathfrak{z}\beta$

sirup. cort. citr. $\mathfrak{z}\beta$

M.

†

3) R \mathfrak{x} . ∇ . matricar.
 meliss. ana $\mathfrak{z}\text{ij}$
 cinnam. $\mathfrak{z}\text{j}$
 essent. myrrh.

alexipharm. *Stabl.*
 ana $\mathfrak{z}\text{ij}$

hepat. anguill.

borac. Venet. ana $\mathfrak{z}\text{ij}$

sirup. artemis. vnc. semis.

M.

†

4) R \mathfrak{x} . ∇ . vit. mulier.
 cinnam.

artemis. ana $\mathfrak{z}\text{j}$

elixir. vterin.

essent. myrrh. ana $\mathfrak{z}\text{j}$

pilul. polychr. $\mathfrak{z}\beta$

sirup. cinnam. $\mathfrak{z}\beta$

M.

†

5) R \mathfrak{x} . ∇ . melliss.
 verben.
 puleg.
 cinnam. s. v. ana $\mathfrak{z}\text{j}$

succin. ppt.

borac. venet.

hepat.

hepat. anguill. ana ʒß
liquor. C. C. succinat. ʒiß
sirup. artemis. vnc. semis.

M.

†

6. *Expectorantes.*

1) R̄. ▽. veron. vinos. ʒiij
hyssop. ʒiß
essent. alexipharm. ʒij
℞. ⊕ ci anifat. ʒj
sirup. de hyssop. vnc. sem.

M.

†

2) R̄. ▽. tusfilag.
scord. ana ʒij
acet. squillit. ʒj
elixir. pectoral. ʒiß
sirup. nicotian. ʒß

M. dos. cochlear. ij

†

3) R̄. ▽. tarax.
scabios.
chaerefol. ana ʒiß
oxymell. squillit.
sirup. scabios. ana vnc. semis

M.

†

4) R̄. Gumm. ammoniac. ʒj
solu. in acet. squill. ʒij
add.

▽. veronic.

tusfilag. ana ʒiß

MR. pectoral. ʒij

M. dos. aliquot cochlear. in
asthmate.

†

5) R̄. ▽. heder. ▽ ftr.
hyssop. ana ʒiß
asthmat. ʒj
oc. ⊕ citr.
ʒii diaphor. ana ʒß

gumm. ammoniac. + to
squill. solut. & inspis-
sat. ʒj

sirup. de erysim. Lobel. ʒß

M.

†

7. *Incrassantes.*

1) R̄. ▽. fanicul.
millefol.

C. C. citr. ana ʒiß

succ. citr. recent.

+ ti rosar. rubr. ana ʒij

Sirup. ceras. acid. ʒß

M.

†

2) R̄. ▽. tormentill.

plantag.

borrag. ana ʒiß

tinct. rosar.

flor. tunic. ana ʒiß

rob. berber.

rib. ana ʒij

sirup. + tosit. citr. ʒß

M.

†

3) R̄. ▽. bugloss.

plantag. ana ʒij

oc. ⊕ citr.

corall. rubr. ppt. ana ʒij

sirup. granat. acid. ʒß

M.

†

8. *Adstringentes.*

1) R̄. ▽. plantag.

tormentill. ana ʒij

vnicorn. fossil.

corall. r. ppt.

sangu. dracon. ana ʒß

sirup. corall. vnc. semis.

M. dos. singulis horis cochl. ij

2) R̄.

†
2) R. ▽. millefol.
equiset. ana ℥ij
succ. cydon. ℥β
C. C. vit.
lap. haemat. ana ℥β
▽ae catech. ℥j
sirup. myrtill. vnc. semis.
M.

†
3) R. ▽. burs pastor.
plantag.
cinnamom. cydoniat.
ana ℥j
corall. rubr. ppt.
vnicorn. foss. ppt. ana ℥β
tinct. corallior. ℥j
theriac. coelest. gr. iii.
sir. gran. kerm. ℥iij
M. dos. cochl. ij in abortus
timore.

†
4) R. ▽. menth.
meliss. ana ℥ij
cinnam. cydoniat.
†ti ana ℥β
tinct. corallior.
essent. traumat. *Wedel.*
ana ℥j
extr. tormentill. ℥j
℥. cascarill. ℥β
sirup. papau. ℥β
M.

†
9. *Resoluentes, abstergentes, inci-*
dentes.

1) R. ▽. serpill. vinos.
meliss. vinos. ana ℥iβ
hyssop. ℥j
tinct. ℥ii

essent. succin. ana ℥j
sirup. cort. Ont. ℥β
M.

†
2) R. ▽. paleg.
menth. ana ℥ij
cinnam. vinos. ℥j
tinct. ℥i.
essent. pimp. alb. ana ℥j
℥. ①. dulc. ℥β
sirup. cinnam. ℥β
M. dos. cochl. ij. singulis
duabus horis.

†
3) R. ▽. salu.
matricar. ana. ℥ij
asthmat. ℥j
conch. citr.
℥i ① lat. ana ℥j
sacchar. perlat. ℥ij
M.

†
4) R. ▽. chaerefol.
veronic.
scabios. ana ℥iβ
essent. alexiph. *Stabl.*
cort. citr.
cinnam. ana ℥ij
sirup. cort. citr. vnc. semis
M.

†
5) R. ▽. tusfilag.
foenicul. ana ℥ij
hyssop. ℥j
gumm. ammoniac. in ace-
to squillit. solut. &
inspiss. ℥ij
sirup. de erysim. *Lobel.*
oxymel. squill. ana ℥β
M.

†
10. *Temperantes.*

1) R. ∇. cichor.
borrag.
bugloss. ana ʒiʒ
ec. ∅ citr.
conch. ppt. ana ʒi
∅. depurat.
ʒi ∅ lat. ana ʒʒ
sirup. cerasor. acid. ʒʒ

M.

†
2) R. ∇. plantag.
scabios.
card. bened. ana ʒiʒ
succ. citr. recent. ʒʒ
crystall. mont. ppt.
test. ou. ppt. ana ʒʒ
tab. e succ. berb. ʒʒ

M.

†
3) R. ∇. chaerefol.
veron.
fragor. ana ʒiʒ
rob. cydon.
berb.
ceras. acid. ana ʒij
sirup. acetos. citr. ʒʒ

M.

†
4) R. ∇. rub. id.
scorzon.
C. C. citr. ana ʒʒ
ess. alexiph. *Stahl.*
succ. citr. rec. ana ʒij
sacchar. perlat. ʒiij

M.

†
5) R. ∇. galeg.
tarax.
capill. ʒis ana ʒiʒ

ʒii diaphor.
conch. ppt. ana ʒi
ʒi ∅ lat.
∅. depurat. ana ʒʒ
ʒʒ. ʒii ∅ʒ
sirup. corall. ʒʒ

M.

†
6) R. ∇. petroselin.
foenicul.
scord.
flor. acac. ana ʒi
∅. temperant. i. anti-
spasmod. ʒij
sirup. e symph. *Fern.* ʒʒ

M.

†
7) R. ∇. flor. sambuc.
hyssop.
card. mar.
acetosit. citr. ana ʒi
tinct. rosar.
flor. bellid. ana ʒiʒ
liquor. C. C. succin. ʒi
∅. ∅. dulc. ʒj
vitriol. ∅ʒ
sacchar. perlat. ʒij

M.

†
8) R. ∇. menth.
meliss.
portulac.
cord. frigid. ana ʒi
lap. prunell.
∅. ʒiat. ana ʒʒ
crystall. mont. ʒij
regul. ʒii medicin. ʒj
extr. cort. casc. ∅ʒ
sirup. berb. ʒʒ

M.

I

II) *An.*

†
II. *Antispasticae, antepilepticae & anodynae.*

- 1) R. ▽. flor. samb.
papau. rhead.
ceras. nigr. ana ℥i℥
theriac. *Andromach.* ℥i℥
℞. antispasm. ℥j
sirup. papau. rhead. ℥℥

M.

- †
2) R. ▽. meliss.
menth.
flor. til. ana vnc. vn.
epilept. *Lang.* vnc. semis
lumbr. ▽str. ppt.
spec. de hyacinth. ana ℥℥
sirup. e poeon. vnc. semis.

M.

- †
3) R. ▽. poeon. vnc. vnam.
℞. Alis succin. ℥j
M. pro tribus vicibus.

- †
4) R. ▽. flor. til. ℥ij
℞. secundin. in vin. lot.
& exsiccat. ℥℥
M. versus nouilunium propi-
netur.

- †
5) R. ▽. borrag.
bugloss. ana ℥ij
℥ii diaphor.
corall. rubr. ppt. ana ℥℥
matr. perlar. ℥ij
tinct. anodyn. ℥j
MP. de cynogl.
laud. opiat. ana gr. ii.
sirup. myrtin. vnc. semis.

M.

- †
6) R. ▽. poeon.
hirund.
ceras. nigr.
epilept. *Lang.* ana ℥j
℞. epilept. *Stabl.* ℥j
liquor. C. C. succin. ℥j
sirup. e poeon. vnc. semis.
M.

†
II. *Roborantes, analepticae, nerui-
nae, toxicae, carminatiuae.*

- 1) R. ▽. card. bened.
borrag.
bugloss.
ceras. nigr. ana ℥j
corall. rubr. ppt.
cristall. mont.
conf. de hyacinth. inc. ana
℥ij
essent. cort. Oant. ℥j
iulep. gemmat. vnc. semis.
M.

- †
2) R. ▽. meliss.
cinnam. c. vin.
scorzon.
C. C. citr. ana ℥j
essent. cinnam. ℥j
essent. ambr. ℥j
℞. ℞ci gutt. xii.
conf. alkerm. ℥i℥
sirup. cinnam. ℥ij

M.

- †
3) R. ▽. vlmar.
cinnamom. cydoniat.
namph.
rosar. ana vnc. vnam.
matr. perlar. ppt.

spec.

spec. de hyacinth. ana $\mathfrak{z}\text{ij}$
essent. alexiph. *Stabl.* $\mathfrak{z}\text{ij}$
dulc. $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$

succ. citr. recent. $\mathfrak{z}\text{ij}$
sirup. acetos. citr. $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$

M.

†

4) $\mathfrak{R}\mathfrak{x}$. ∇ . poeon.
flor. til. ana $\mathfrak{z}\text{j}$
apoplect. *Lang.* $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$
rob. cydon.
berb.
ceras. acid. ana $\mathfrak{z}\text{ij}$
specif. cephal. *Mich.* $\mathfrak{z}\text{ij}$
sirup. e betonic. $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$

M.

†

5) $\mathfrak{R}\mathfrak{x}$. ∇ . salu.
runic.
pœon.
flor. sambuc. ana $\mathfrak{z}\text{j}$
liquor. C. C. succinat. $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$
essent. dulc. $\mathfrak{z}\text{ij}$
 $\mathfrak{z}\mathfrak{z}$. $\mathfrak{z}\text{ij}$ ppt. $\mathfrak{z}\text{j}$
tab. man. christ. perlat. $\mathfrak{z}\text{ij}$

M.

†

6) $\mathfrak{R}\mathfrak{x}$. ∇ . galeg.
rosar.
cinnam.
bugloss.
perlat. $\mathfrak{z}\text{j}$
corall. ppt.
smaragd. ppt.
hyacinth. ppt. ana $\mathfrak{z}\text{j}$
extr. cascarill. $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$

sirup. granat.
corall. ana $\mathfrak{z}\text{ij}$

M.

†

7) $\mathfrak{R}\mathfrak{x}$. ∇ . foenicul.
meliss.
carminat. seu ad flat.
f. v.
chamomill. ana $\mathfrak{z}\text{j}$
essent. carminat. *Wedel.*
alexipharm. *Stabl.*
ana $\mathfrak{z}\text{ij}$

Ω . \odot dulc.

\odot li dulc. ana $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$

extr. cascarill. $\mathfrak{z}\text{j}$

sirup. cort. \odot nt.

citr. ana $\mathfrak{z}\text{ij}$.

M.

†

13. *Mixtura ad lambendum in aphthis.*
 $\mathfrak{R}\mathfrak{x}$. Mucilag. cydon.
psyll.

c. ∇ . maluat. ext. ana $\mathfrak{z}\text{ij}$

∇ . foenicul. vnc. vnam.

prunell. vnciam semis.

mell. rosat. $\mathfrak{z}\text{vj}$.

M.

†

14. *Mixtura abstergens in aphthis*
externe adhibenda.

$\mathfrak{R}\mathfrak{x}$. ∇ . prunell.

salu. ana $\mathfrak{z}\text{ij}$

rob. diamor.

mell. rosat. ana vnc. semis.

alum. vst. $\mathfrak{z}\text{j}$

M.

TABVLA XI.

DE I V L E P I S.

I. DEFINITIO.

Iulepi sunt mixturae liquidae, quae consistentiam habent dilutam & fere diaphanam, atque ex multa aqua, paucio vero sirupo constant.

II. DIFFERENTIA.

1. *Iuleporum* differentiam a *potionibus* praecedente tabula monstrauimus. His addimus, quod *potiunculae*, ex variis constant ingredientibus, *iulepi* autem ex dulcibus tantum & acidis gravioribus.

2. *Veterum* *iulepi* a *recentiorum* *iulepis* ratione consistentiae & praeparationis differunt. Illi enim sirupi formam exhibent, & mediante coctione praeparantur, e. g. *iulepus* rosarum, violarum, gemmatus Norimberg. &c.; hi autem sunt tenues, & per simplicem fiunt mixtionem.

III. MATERIA.

Hic notamus

1. *Basin* seu liquores excipientes, qui sunt multiplices.

1) Modo enim sumuntur *aquae destillatae*.

2) Modo simpliciter *fontanae*.

3) Modo *decocta* varia, e. g. hordei, tamarindorum, citri, scorzonerae, passularum, cornu cerui, cichorei.

4) Modo *infusa* ex floribus.

5) Modo *phlegma* \oplus li medio-criter acidum.

6) Minus autem commode ex *sero lactis*.

7) Modo *vinum* additur.

2. *Addenda* reliqua, quae alterationem & gratum saporem adferunt. Haec sunt

1) *Succi* vegetabilium, e. g. citri, cerasorum acidorum, berberum, ribium, rub. id. cydon.

2) *Sirupi* varii, inprimis qui gratam habent aciditatem, v. g. sirupus acetositate citri, cerasor. acid. berberum, cydon. rib. rub. id.

3) *Tincturae* vegetabilium, e. g. rosarum, violarum, flor. aquileg. bellid. papau. rhead.

4) *Spiritus* acidi, e. g. Ω . \oplus li, \ominus is tam acidi, quam cum $\sqrt{}$ dulces redditi.

3. Nonnumquam *gelatinae* in liquore dissoluuntur, e. g. gelatina cornu cerui, id quod plerumque contingit in febribus malignis.

4. Immo interdum *conseruae* gratiores cum aquis destillatis teruntur, aut etiam in vase clauso coquantur, & deinde colaturae tinctura quaedam acida vel Ω acidus additur.

PRO-

IV. PROPORTIO.

Ingredientium proportio sequens est.

1. *Liquor* habeat partes quatuor, e. g. $\mathfrak{z}\text{iv}$.
2. *Sirupus* vel *succus* inspissatus faccharatus partem vnam $\mathfrak{z}\text{j}$.
3. *Tincturae* vegetabilium, praecipue si color iulepi minus est rubicundus, additur pars dimidia $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$.
4. *Spirituum* acidorum proportio accurate non potest determinari. Vnde pharmacopoei arbitrio relinquitur, adiectis verbis: q. s. ad gratam aciditatem.

V. DOSIS.

1. Iulepi maiori semper quantitate solent praescribi, nempe $\mathfrak{ss}\text{j-ij}$ ut copiose possit adsumi.
2. Quia enim admodum diffusi sunt, maiori dosi, nempe ad $\mathfrak{z}\text{j-}\mathfrak{z}\text{iiij}$ adsumuntur.

VI. VSVS.

1. Iulepi, vti quoad saporem, odorem & colorem ordinarie satis grati, & in praxi familiares sunt, ita vtilitatem etiam suam experientia probant. Ob fluidam enim, quam habent, consistentiam, ad intimiores partes facile penetrant.
2. Praecipue autem locum habent in febribus acutis, biliosis, ardentibus &c. quando vires sunt prostratae & omnia pathemata exacerbata, nempe vbi sitis, aestus, anxietas maxime vrgent; modo sapor non adeo dulcis, sed subacidus sit.

3. Quando autem pro potu ordinario tum eliguntur, satis debent esse diluti, & parum acidi, ne acri damnum inde experiantur.

VII. REGVLAE.

1. Quoniam iulepi ordinarie pro scopo recreante & sitim sedante praescribuntur, eo respiciendum est, vt ingredientia huic fini respondeant, & gratissima sint.
2. Non ingrediantur iulepos obscura, puluerulenta, crassae conseruae, sirupi turbulenti, spissa electuaria.
3. Quando sirupi acidi iam praescripti sunt, cauendum est, ne Lūs minerales insuper praescribantur, alias iulepus nimis sit austerus, adstringens, & a conueniente sapore, qui inter dulcedinem & aciditatem medium tenere debet, nimium deflectit.

VIII. FORMVLAE.

1. *Temperantes, analeptici.*

1) \mathfrak{R} . ∇ . ceras. nigr.
borrag.
bugloss. ana $\mathfrak{z}\text{ss}$
nymph.
cinnam. cydon. ana $\mathfrak{z}\text{j}$
sirup. ceras. acid.
rub. id.
acetosil. citr.
cydon. ana $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$
clyss. $\mathfrak{z}\text{ii}$ \mathfrak{q} . s. ad gratam aciditatem.

M. d. S. stärkender Iulep, davon in Hitze und Mattigkeit öfters einen Löffel voll zu nehmen.

I 3

2) \mathfrak{R} . ∇ .

- †
2) R_x. ▽. scord.
scorzon.
flor. acac.
fambuc.
C. C. citr. ana ℥i℥
sirup. berb.
rib. ana ℥vj
succ. citr. recent. ℥℥
tinct. rosar. ℥ij
M. d. S. vt supra,
†
3) R_x. ▽. plantag.
cichor.
galeg.
fragar.
rosar.
namph. ana vnc. j.
sirup. acetos. citr.
ceras. acid.
granat. acid. ana ℥vj
conf. alkerm. incompl. ℥ij
℞. ① li q. s. ad gratiam.
M. S. vt supra,
†
4) R_x. Decoct. hord. ℥j
sirup. berber.
rib.
rub. id. ana vnc. j.
tinct. flor. tunic. ℥℥
℞. ①. dulc. ℥℥
M.
†
5) R_x. Decoct. tamarind. ℥j
succ. citr.
ceras. acid.
cydon.
berber. ana ℥vj
sirup. granat. acid. ℥℥
℞. ①. dulc. ℥℥
M.

- †
6) R_x. Decoct. C. C. cum rad.
scorzon.
succ. ceras. acid.
citr. recent.
rib.
berber. ana ℥vj
tinct. viol. vnc. semis.
sirup. violar.
rub. id. ana vnc. vn.
M.
†
7) R_x. Flor. rosar.
violar.
tunic.
papau. errat. ana
P. ij
infund. in ▽. calid. ℥j
colat. add.
gelatin. C. C. citrat. ℥ij
sirup. cinnam. cydon.
viol. rub. id. ana ℥℥
M.
†
8) R_x. ▽. simpl. ℥j
sirup. acetos. citr.
rub. id.
berb. ana vnc. vn.
℞. ① li q. s. ad gratum
acorem.
M.
†
2. Iulepi incrassantes.
1) R_x. ▽. sanic.
portulac. ana ℥iv
rob. cydon.
granat. ana ℥℥
succ. citr. rec. ℥ij
℞. ① li dulc. ℥ij
M.
2) R_x.

2) R^x. ∇ . C. C. citr.
millefol.
plantag. ana \mathfrak{z} ij
rob. rib.

cerafor. acid. ana $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$
tinct. flor. tunic.
rosar. ana \mathfrak{z} ij
sirup. acetos. citr. \mathfrak{z} j
M.

TABVLA XII. DE EMVLSIONIBVS.

I. DEFINITIO.

Emulsiones sunt medicamen-
tum liquidum, album, iucun-
dum, ex seminibus lactescen-
bus, praecipue autem ex nu-
cleis amygdalatis, mediante aqua
simplice vel destillata, paratum.

II. MATERIA.

I. Ad emulsionum compositionem
in usum trahuntur *semina lacte-*
scencia, qualia sunt:

- 1) Semen cardui mariae.
- 2) - - cardui benedicti.
- 3) - - citri.
- 4) quatu- } cucurbitae.
- 5) or fri- } melonum.
- 6) gida { citrulli.
- 7) semina } cucumerum.
- 8) Semen aquilegiae.
- 9) - - carthami.
- 10) - - papaueris albi.
- 11) - - raparum.
- 12) - - apii.
- 13) - - cannabis. &c.

2. *Nuclei*, quorum praecipui sunt:

- 1) Nucl. amygdalarum dulcium.
- 2) - pineae (Birbel=Nüsse)
- 3) - pistaceae (Welsche
Pimper=Nüsse)

3. *Liquor* emulsionum variat pro
circumstantiarum & morborum
conditione.

1) In genere simplex esse debet,
ita ut neque colore neque
odore ingrato scopum emul-
sionis peruertat.

2) Frequentissime omnium in
usum trahuntur *aquae destil-*
atae simplices, morborum
indoli adpropriatae, e. g.
quando diaphoresis excitan-
da est, aquae diaphoreticae,
ad diuresin, diureticae su-
muntur.

3) Reliqua excipientia vsualia
sunt: *aqua simplex*, *decoctum*
hordei, *auenae*, *cornu cerui* &c.

4. Alia emulsionibus adhuc addun-
tur. Huc pertinent:

1) Quae gratiam eis conciliant,
qualia sunt:

- a) Saccharum canariense per-
latum.
- b) Sirupi albicantes, nempe
sirup. de nymph. alth.
papauer. alb.
- c) Iulepi rosarum & viola-
rum,

2) Quae

2) Quae vires illarum augent;
sunt haec

Puluerulenta albicantia, (quæ
tamen ordinarie emulsiones
non intrant) e. g.

a) oc. \odot . simpliciter ppti &
citrati.

b) Mater perlarum ppt.

c) Magister. dent. apri.

d) - - mandib. Iucii
pisc.

e) Cornu cerui philosoph.
ppt.

f) Lapis percarum.

g) gum diaphoret.

h) bezoardicum minerale.

i) spec. de hyacinth.

k) margaritae pptae.

III. ORDO.

1. Praeparantur emulsiones per con-
tusionem & expressionem.

2. Videlicet semina vel nuclei post
excorticationem in mortario
contunduntur. Post ea liquor
conueniens succesive adfundit-
ur, qui partes oleosas seminum
imbibit.

3. Quando semina hac ratione suf-
ficienter contrita sunt, & lau-
dabiles eorum partes sub fre-
quente agitatione per liquorem
adfusum absorptae sunt, liquor
per linteum filtratur, semina
fortiter exprimuntur. Sic pro-
venit liquor lacteus, emulsio
dictus.

4. Haec de ordine *praeparandi*.
Quod ad ordinem *praescribendi*
(quae primum locum habeat)
attinet, variat ille pro artificis

voluntate. Nonnulli enim prae-
mittunt liquorem emulgentem,
nonnulli semina emulgenda.
Post ea puluerulenta, si adsu-
mantur, subiiciunt; & denique
saccharata formulam claudunt.

IV. DOSIS.

1. Ingredientium portio pro ma-
iore vel minore emulsionis
quantitate variat.

2. *Semina* praescribuntur commu-
niter ab $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$ ad $\mathfrak{z}\mathfrak{j}$. immo nuclei
interdum ad $\mathfrak{z}\mathfrak{ij}$.

3. Liquoris quantitas reliqua ingre-
dientia plerumque sextupla, im-
mo octupla portione superat,
prout nempe emulsio spissior
vel dilutior desideratur. Immo
nonnumquam dosis liquoris in
formula non definitur, sed
pharmacopoei iudicio relin-
quitur, adpositis signis: q, s.

4. Et sic quaeuis $\mathfrak{z}\mathfrak{j}$. seminum re-
quirit fere $\mathfrak{z}\mathfrak{j}$. liquoris, & pa-
rum sacchari, ad gratiam obti-
nendam. Quando autem pe-
culiarem effectum a seminibus
exoptamus, maiore portione
adsumuntur.

5. Quando puluerulenta adicere
placet, cuius vnciae emulsio-
nis adduntur $\mathfrak{d}\mathfrak{ij}$ \mathfrak{ss} . De pre-
tiosis autem, e. g. margaritis,
 $\mathfrak{d}\mathfrak{j}$. sufficit.

6. Tota emulsionis quantitas subsi-
stit ordinarie intra $\mathfrak{z}\mathfrak{iiij}$ - $\mathfrak{z}\mathfrak{vj}$.
Amygdalinae autem, quia ma-
iore dosi propinantur, ad $\mathfrak{ss}\mathfrak{j}$ -
 $\mathfrak{ss}\mathfrak{ij}$. interdum praescribuntur.
Cauendum autem, ne acescant,
& ita

& ita oblatae, multas turbas excitent.

7. Praescribitur etiam interdum emulsio, quae *uno haustu* sumitur, atque haec $\mathfrak{z}\text{j}$ - $\mathfrak{z}\text{ij}$. ordinarie continet. Fit hoc, quando scopum emeticum vel catharticum intendimus, ac priore casu, e. g. \mathfrak{z} um emeticum, posteriore autem resinam ialappae, cum vitello oui solutam, adiicimus. Vid. regul.

8. Ceterum emulsiones in morbis ordinarie versus somnum propinantur, & pro vnica dosi cochl. i - ij. singulis binis vel ternis horis exhibentur.

V. VSVS.

1. Emulsio, tamquam lac artificiale, ordinatur potissimum a Medicis pro scopo analeptico, nutriente & temperante, nonnumquam pro laxante & alio scopo, vti formulae docebunt.

2. Et quoniam non solum iucundissima est formula, sed & ob liquidam sui consistentiam intimiora corporis facile penetrat, tanto magis commendari mereatur. In quibus autem casibus noceat, sub *regulis* indicabimus.

3. Nonnumquam emulsiones pro *externo* vsu praescribuntur, e. g. ad *oculos*, quae ex ∇ is ophthalmicis, nucleis lenientibus, & paucis camphorae granis parantur.

4. Sic & linteis mediantibus pro *capitis dolore* ordinantur, & hae ex ∇ is discutientibus cephalicis,

nucleis persicorum, seminibus sedatiuis & camphora, omisso saccharo, praeparantur.

5. Non minus tales emulsiones *loco gargarisnatum*, faucibus inflammationis destinantur.

VI. REGVLAE.

1. Quoniam *lactescencia* tantum semina emulsiones ingredi debent, excludenda sunt talia, quae albicante medulla carent. Hinc semina *anisi*, *carui*, *foeniculi* &c. minus commode emulsionibus adduntur, quia liquori albedinem non conciliant.

2. Sic & *mucilaginosa* liquorem tantum mucilaginosum, non autem album reddunt. Hinc exsulent semina *cydon.* *psyll.* *lini* &c.

3. Semina *rancida* gratiam, quam emulsiones exposcunt, peruertunt.

4. Semina *acria* & *calida*, vti sunt semen *nasturtii*, *quatuor semina calida maiora* & *minora*, merito excluduntur. Emulsiones enim non exagitandi, sed temperandi scopo praescribuntur.

5. Vt paucis dicamus: cauendum, ne quidquam recipiamus, quod 1) vel colorem lacteum turbare, 2) vel emulsionem praecipitare, 3) vel ingratum saporem & odorem conciliare possit. Itaque puluerulenta non debent esse *salina*, licet *nitrum* pro refrigerandi scopo locum habeat.

6. Hinc *analogae* saltem emulsio est, quae pro scopo purgante ex resina ialapp, scammon. item quae

- ad aperiendum & expellendum ex gumm. ammoniac. terebinth. myrrh. &c. paratur.
7. *Saccharo* edulcorare emulsiões nemo deterreatur. Quae enim indiuidua non tolerant res dulces, neque emulsiões tolerabunt.
8. *Semina frigida* ad effectum refrigeratorium sterilia sunt, & quoniam emulsiões reddunt mucosas ac magis flatulentas, praescriptio illorum fugiatur, non obstante vulgatissima obseruantia.
9. Corrigitur *flatulentia* emulsiõnum additione Θ is cuiusdam mediũ, e. g. φ i Θ lati, arcan. duplic. Θ i φ iati; item moderata additione ∇ ae cinnamoni, vel alterius conuenientis Ω osa.
10. Emulsiões, quas *acida* ingrediuntur, commode non combinantur cum talibus puluerulentis, quae per acida facile soluuntur, sed melius adhibentur ea, quae talem ab acidis solutionem non concedunt, e. g. φ . diaphoret.
11. Sunt, qui ad gratum saporem *manus Christi perlatae*, aut *sirupos albicantes* recipiunt. Sed uti priores curiositati & splendori magis inferuiunt, ita posteriores emulsiõnum puritati non respondent.
12. Pro liquore emulsiõnis non conducit sumere Ω osa, e. g. *vinum, essentias*, sic etiam *serum lactis* minus conuenit, ob Θ inas, quas possidet, particulas.
13. Neque etiam conuenit, emulsiões *nimis saturatas* reddere.
14. *Commixtio oleosorum* subtilium cum *aqueis* immediate fieri non potest; mediate per Θ ia & Ω us ardentes satis difficulter succedit & limitata existit. Per emulsiões autem & saccharum promte & commode obtinetur.
15. Ita enim cum emulsiõnibus subiunguntur *olea destillata, camphora, tenaces resinae*, e. g. ialapp. scammon. guaiac. Videlicet resina teritur primum cum paucis amygdalis dulcibus, quibus deinde plures adiiciuntur, & ut moris est, sub continua tritura, adiecta paulatim liquoris proportionata quantitate, subiunguntur.
16. Mediante autem *saccharo* fit *elaeosaccharum*, nempe guttae iv. v. cum ζ j. vel maiore portione sacchari albisimi subtiliter teruntur. Deinde hoc elaeosaccharum cum aqueo quodam liquore dissoluitur. Hac enim ratione potior pars sine fecessione vel supernatatione imbibitur.
17. Emulsiões *puluerulentae*, ex *margaritis* & aliis pretiosis paratae, prae aliis eximiam non habent praerogatiuam. Hinc probe diiudicandum est, num circumstantiae concedant, ob hanc vulgarem persuasionem & credulitatem, exiguam autem utilitatem, sumtus augere.
18. Nocent emulsiões & in *caseosam crassitiem* degenerant, quando

quando primae viae fabur-
ra biliosa & acida occupatae,
vel ipsi humores intemperie
tali aut plane maligna obfessi
sunt.

VI. FORMVLAE.

I. Purgantes.

- 1) R \bar{x} . Resin. ialapp. gr. viii,
terantur cum vitello oui,
add.

▽. rosar.

flor. acac. ana ʒʒ

cinnam. f. vin. ʒij

f. l. a. emulsio, colat.

add.

sacch. perlat. ʒj

M. d. S. laxirende Milch auf
einmal.

†

- 2) R \bar{x} . Resin. scammon. gr. vi,
terantur cum paucis a-
mygd. dulc. excorticat,
add.

▽. fragor.

rosar.

acac. ana ʒij

tab. man. christ. perlat. ʒj

M. S. vt supra,

†

2. Diaphoreticae.

- 1) R \bar{x} . ▽. card. bened.

scord.

galeg. ana ʒij

amygd. dulc. excotic. ʒʒ

f. l. a. emulsio, colat,

add.

conch. ppt.

ʒ. diaphor. ana ʒʒ

sacch. canar. q. s.

M,

†

- 2) R \bar{x} . Sem. card. mar. ʒʒ
aquileg.
citr. ana ʒj

▽. scorzon.

galeg.

rub. id. q. s.

f. l. a. emuls. colat. ʒvj

add.

oc. ☉. ppt.

matr. perlar.

bezoard. mineral. ana ʒj

sacch. perlat. q. s.

M. d. S. Schweiß-befördernde
de Milch, alle 2. Stun-
den 2. Löffel voll.

†

- 3) R \bar{x} . Sem. card. bened.
amygd. dulc. ana ʒiij

▽. scabios.

flor. sambuc.

card. bened. q. s.

f. l. a. emuls. colat. ʒvj,

add.

mandibul. luc. ppt.

oc. ☉. citrat.

ʒ. diaphor. ana ʒj

M. d. cochleatim,

†

- 4) R \bar{x} . Amygd. dulc. ʒʒ
sem. card. mar.
aquileg. ana ʒij
mucilag. hord. q. s.
f. l. a. emuls. colat. ʒviij
add.

bezoard. min.

dent. apri

crystall. mont. ana ʒʒ

sacch. perlat. q. s.

M,

K 2

Diure-

†

3. *Diureticae.*
 1) R. Sem. violar. ℥℥
 mil. solis.
 cartham. ana ℥ij
 ▽. fragor.
 chaerefol.
 veron. q. s.
 f. l. a. emuls. colat. ℥viii
 add.
 oc. ☉. citr. ℥j
 sacchar. canar. q. s. ad
 gratiam.
 M. S. Urin = befördernde
 Milch Löffelweiß zu neh=
 men.

†

2) R. Amygd. dulc.
 sem. mil. ☉is
 violar. ana ℥ij
 ▽. petrosel. q. s.
 f. l. a. emuls. colat. ℥vj
 add.
 ☿. fragor. ℥ij
 sacchar. canar. q. s.

M.

†

4. *Antiphthysicae & vomicar.*
 1) R. Rub. ☿is gr. vj
 balsam. gr. xv.
 amygd. excortic. no. xx.
 ▽. hyssop.
 scabios.
 scord.
 tusilag. ana ℥j
 f. l. a. emuls. improp.
 dicta, c. sacch. vel sirup.
 de symph. Fernel. q. s.
 edulcoranda.

M.

†

2) R. Gumm. iuniper.
 mastich. ana ℥j
 terebinth. coct.
 balsam. de copaiu. ana ℥j
 terantur c. amygd. excort.
 ℥j
 f. l. a. c. ▽. veron.
 hyssop.
 chaerefol.
 tusilag. ana q. s.
 emulsio.
 colat. add.
 oc. ☉. citr. ℥j
 sacchar. canar. q. s.

M.

†

5. *Abstergens in ulceratione renum &
 vesicae.*
 R. Terebinth. ℥ij
 vitell. oui,
 mell. despumat. ana ℥iij
 ▽. fragor. q. s.
 M. S. zwey Löffel voll täglich
 vier mal.

†

6. *Resolvens in stasibus inflammato-
 riis.*

R. Sem. card. mar.
 pinear. mund.
 amygd. dulc. ana ℥ij
 ▽. card. mar.
 chaerefol.
 scabios. q. s.
 f. l. a. emuls. colat. ℥vj.
 add. ☿. diaphor.
 dent. apri ana ℥℥
 sir. de alth. Fernel.
 q. s. ad gratiam.

M.

†

7. *Incrassantes.*

- 1) R_x. Amygdal. dulc. vnc. semis.
 sem. cannab.
 lactuc. ana ℥ij
 decoct. C. C. seu
 gelatin. C. C. dilutior. q. s.
 f. l. a. emulsio, colat. ℥viij
 add.
 conch. ppt.
 ebor. vst. ana ℥ij

M.

†

- 2) R_x. Nuc. pin.
 pistac.
 sem. 4. frig. mai. ana ℥iij
 ∇. plantag.
 nymph.
 portulac. ana q. s.
 f. l. a. emulsio, colat. ℥vj.
 add.
 crystall. mont. ℥j
 sacch. perlat. q. s.

M.

†

- 3) R_x. Amygd. dulc.
 nuc. pin.
 pistac. ana ℥ij
 f. c. mucilag. auen. q. s.
 emulsio.
 colat. add.
 sacch. q. pl.
 detur cochleatim.

†

8. *Temperantes, anodynae.*

- 1) R_x. Amygd. dulc.
 pinear. mund.
 sem. papau. alb.
 citri ana ℥ij

∇. rub. id.

portulac.

cichor.

nymph. ana q. s.

f. l. a. emuls. colat. ℥viij.

add.

matr. perlar.

crystall. mont. ana ℥ij

sacch. perlat. q. s.

M.

†

- 2) R_x. Sem. 4. frig. mai.
 hyoscyam. alb.
 cannab.
 agn. cast. ana ℥ij
 f. l. a. emulsio c. s. q. mu-
 cilag. hord. colat. ℥viij.
 add.
 conch. ppt.
 g. diaphor. ana ℥ij
 sacch. canar. q. s.

M.

†

9. *Analepticae.*

- 1) R_x. Amygd. dulc. ℥℥
 pinear. mund. ℥ij
 f. c. f. q. decoct. C. C.
 emulsio. Add.
 ∇. cinnam.
 bugloss. ℥j. edulcore-
 tur.
 sacch. perlat. q. s.

M.

†

- 2) R_x. Cruft. pan. superior. ad-
 fund. per. dimid. hor. ∇.
 simpl. calid. mens. j.
 filtretur, coquatur cum
 modica portione auen.
 excortic. contus.

K 3

R_x. Co-

R_x. Colat. ℥viij[†]
 amygdal. dulc. ℥j
 f. l. a. emuls. adfund.
 ▽. 4. flor. cordial. ℥j
 cinnam. s. vin. ℥℥

M.

†
 10. *Emulsiones pro externo usu.*
 1) R_x. Nucl. persicor. ℥℥
 sem. papau. alb.
 hyoscyam. ana ℥i℥
 camph. c. amygd. aliquot
 excortic. tritae gr. viij.
 f. l. a. c. ▽. verben. betonic.
 plantag. flor. nymph.
 ana q. s. emulsio.

D. S. besänftigende Milch,
 darin bey Kopf=Schmer-
 ken Tüchlein zu beseuch-
 ten, und an die Schläfe
 und Stirn zu legen.

†
 2) R_x. Camph. c. amygd. excor-
 tic. tritae gr. vj
 ▽. euphras.
 rosar.
 calcatrip.
 cyan. ana ℥j
 f. l. a. emulsio. S.
 zertheilende Emulsion, Tro-
 pfenweise in die Augen
 zu adpliciren.

TABVLA XIII.

DE

INFVSIS.

I. DEFINITIO.

INfusa sunt medicamenta liquida
 seu liquores, in quibus radices,
 herbae & alia, ad infundendum
 apta, macerantur, vt horum vir-
 tute imbuantur.

II. DIFFERENTIA.

1. *Infusa*, quam parum a *decoctis*
 differant, sequens tabula do-
 cebit.

2. Distinguunt auctores infusa in
 1) *calida*, quando certae specie-
 rum dosi proportionata por-
 tio ▽ae feruentis adfunditur,
 & post aliquam digestionem,
 instar infusi thee, calide su-

mitur. German. vocatur:
 ein Kräuter = Thee. Haec
 autem calida infusa, quoniam
 communiter leni coctione
 parantur, ab aliis *decocta per*
infusionem vocari solent. Et in

2) *frigida*, quando toti specie-
 rum portioni vinum frigi-
 dum adfundunt, & post viri-
 um extractionem successiuis
 dosibus frigide bibunt. Ger-
 man. vocantur: Kräuter=
 Meine. Quando autem
 tales species linteolo aut
 sindoni includuntur, latine
noduli, german. Kräuter=
 Büschel

Büschel oder Kräuter-
Säckl. adpellantur.

- 3) Dantur quoque infusa, quae ex solis cineribus & vis convenientibus praeparantur, & *lixivia* vocantur, qualia in hydrope praecipue adhibentur.

III. MATERIA. Hic notamus

I. *Ingredientia*, quae, licet ex triplici regno sumi soleant, potissimum tamen ex vegetabili petuntur, de quo *selectu* sequentia observanda sunt:

- 1) Tales sunt eligendae species, quarum virtus medicamento-
sa a menstruo vinoso facile solui & imbibiri potest. Huc praecipue pertinent vegetabilia, quae principia habent leniter $\frac{1}{2}$ ea, resinosa, non aequae mucilaginosae, e. g. herbae, flores, & nonnullae radices, quae non adeo compactae sunt.

- 2) Quae vero species *magis compactae* sunt, e. g. ligna, radices compactiores, metalla &c. fortiori indigent coctione, atque hinc ad infusa eligi non debent.

- 3) Quando infusum *laxans* praescribitur, radices rhabarb. bryon. agaric. polypod. quer-
ni, fibr. ellebor. nigri, & fol. fennae eliguntur, coniunctis corrigentibus, praecipue carminatiuis.

- 4) Infusa *emetica* simpliciter parantur ex gr. iv-vi. vitri
gii, cum aliquot vnciis vini

adfusis, & leni digestionem expositis.

2. *Liquorem seu menstruum:*

- 1) Menstruum infusorum frigidorum ordinarie est *vinum*. In laxantibus autem infusis species *aqua feruida* prius humectari, & quando refriguerunt, *vinum* adfundi debet, ut virtus specierum hoc modo facilius extrahi possit.

- 2) Hoc vinum debet esse *subacidum*, e. g. Rhenan. Mosellan.

- 3) *Dulcia* autem *exotica* & *generosa* vina ob pinguedinem suam principia specierum $\frac{1}{2}$ ea commode non solvunt, atque hinc infusis parandis non conveniunt.

- 4) Praeterea *sal* quoddam *digestivum* in vino tali subacido soluitur, e. g. crem. $\frac{1}{2}$ i, ∇ fol. $\frac{1}{2}$ i, crytalli $\frac{1}{2}$ i, arcanum $\frac{1}{2}$ i. Hac enim ratione menstruum altius in remedia penetrat.

- 5) Infusa *calida* menstruum ex-
poscunt *aquosum*.

IV. ORDO ET DOSIS.

I. Infusa hoc ordine praescribuntur, ut primo loco radices, deinde herbae & folia, tum flores & semina, postea aromata, & denique, si laxantem finem habeamus, laxantia cum salibus & aliis digestivis ponamus. Hae species partim inciduntur, partim contunduntur. Vnde formulae subiiciuntur: incis. contus. gross. mod. d, ad ch, &c.

2. Her-

2. *Herbae, folia & flores*, qui copiosius haberi possunt, praescribuntur ad M. j. ij. Folia autem *sennae* vnciatim.
3. *Flores autem aromatici & variores* ad P. j. ij.
4. *Radices & fructus* ad $\frac{7}{3}$ j. ij.
5. *Semina acriora, aromata & salia* ad $\frac{7}{3}$ j. ij.
6. *Infusum vomitorium*, ex $\frac{7}{3}$ ialibus paratum, ad vnciam vnam.
7. *Infusum purgans* vix ad Mj. e. g. rad. $\frac{7}{3}$ j. - $\frac{7}{3}$ ij. herbarum collectim Miß - ij. flor. p. iv - vi. sem. $\frac{7}{3}$ ij. - $\frac{7}{3}$ ij. aromat. $\frac{7}{3}$ i. - ij. purgant. $\frac{7}{3}$ vj. - $\frac{7}{3}$ j.
8. *Infusum alterans* ad Mij.
9. Adfunditur vini sextuplum aut octuplum, vel ad $\frac{7}{3}$ iv. specierum, vini ad minimum mens. j.
10. Species concisae & contusae praescribuntur
 - 1) vel ad *chartam*, vt domi faculo aut nodulo includantur.
 - 2) vel in officinis statim *sacculo* immittuntur, & tum formulae subiicitur: incis. contus. gross. mod. includ. sacculo ex sindone rubra.
11. *Signatura* infusorum varia est.
 - 1) Vel enim simpliciter signantur: species zum Kräuter=Säckgen, & tum reliqua, quae ad ulteriorem praeparationem pertinent, aegrotorum adstantibus praecipiuntur.
 - 2) Vel praeparatio prolixius signaturae adiicitur, v. g. S. species zum laxirenden

Kräuter=Säckgen, mit einem Mösel siedend Wasser anzubrühen, nachdem es erkaltet, 3. Mösel alten Weins zuzugießen, und davon morgens ein halb Mösel laulich zu trincken.

12. Species liquori infusae aliquamdiu in *digestione* relinquuntur. Hinc formulae subiicitur: relinquatur in digestione per 6. horas, per noctem &c.

13. Post sufficientem autem extractionem infusum in *cella* adservatur. In calido enim loco quando diutius manet, facile fermentescit.

14. *Aestivo* tempore species quidem sufficiente quantitate praescribuntur, ob facilem autem infusi acescentiam non tota portio, sed aliqua tantum illius pars pro vna vice infunditur.

15. *Dosis* Infusorum subscriptione hac vulgo notatur: Ein Spiß=Glas voll morgens und nachmittags zu nehmen.

16. Atque haec dosis vel decantando, vel, praecipue sub finem, transcolando a reliqua portione sumitur.

V. VSUS.

1. Infusorum formulae uti satis sunt familiares, ita & in variis adfectibus, si prudente ratione & selectu paratae sint, efficaciam exserunt insignem. Liquida enim talia egregie penetrant, aperiunt, attenuant, resoluunt, & abstergunt.

2. Hinc

2. Hinc in *menſum* & *haemorrhoidum* obſtructione, in *ictero*, *febre quartana* & aliis *intermittentibus* ſalutariter praefcribuntur.

3. Praecipue autem familiariffimus eſt uſus illorum infuſorum, quae *vernali* tempore ad *ſanguinem mundificandum* ordinantur, & in nonnullis Germaniae regionibus die *Mây = Trãnde* vocantur. Haec infuſa ita communiter concinnantur, ut non ſimpliciter per catharſin operentur, ſed ſimul incidendo, reſoluendo & corrigendo efficaciam ſuam exſerant. Hinc a ſchola medica *laxantia*, ſeu *infuſa per epicraſin*, adpellantur.

4. Eundem ſanguinis mundificandi finem habent *vina herbacea*, infuſa illa, quae cum magna vini quantitate, adiectis aromatibus, paſſulis maioribus, ſaccharo, pomis dulcibus, radicibus & herbis antiſcorbuticis, ſtomachicis &c. parantur, & in futuros uſus conſervantur. Germ. dicuntur: *gebrãuterte Weine*, *Magen-Wermuth* = *Löffel* = *Kraut-Mant-Weine*.

5. Res ipſa loquitur, quod Infuſa, quae ſunt *adverſi ſaporis*, magis adultis quam infantibus conveniant.

6. Pro uſu externo infuſa non praefcribuntur.

VI. OBSERVATIONES.

1. Infuſa cum *ſero lactis* parare, vel *ſirupos* aut *ſuccos*, v. g. de po-

mis borsdorffianis, iisdem addere, minus convenit. Quando cum cereuiſia fermentante ſpecies infunduntur, liquor vocatur: *Krãuter-Bier*.

2. Tam infuſorum quam decoctorum commendatio eſt, ut non ſapore tantum, ſed & colore non adeo inamoena ſint.

3. Caueatur autem, ne, dum amarum ſaporem corrigere intendimus per *ſaccharata*, flatulenta & colica pathemata in primis viis excitemus. Tacemus, quod ſaccharum ſaporem adverſum penitus non auferat.

4. *Radix ari* numquam omittatur, quando infuſum ad menſes provocandos praefcribendum eſt.

5. *Terrea*, *pinguia* & *mucilaginosa* infuſis minus conveniunt.

6. *Emetica* infuſa ex *g^{io}* parata, ante adſumptionem per chartam emporeticam filtrentur, ne quid de ſubſtantia *gⁱⁱ* hauriatur, & hyperemefis inducatur.

VII. FORMVLAE.

I. Emeticae.

1) R^x. Vitr. *gⁱⁱ* pellucid. gr. viii.
infund. cum vin. Rhenan.

℥ij

ſtent per noct. filtr.

S. *Brech* = *Trãndlein* auf einmal.

†

2) R^x. *Croc. metallor.* gr. vi.

infund. per noct. c. vin.

Rhen. *℥ij*

filtr. S. ut antea.

L

2. *Laxan-*

2. *Laxantes.*

1) R. Rhabarb. elect. ʒij

fol. fenn. s. stip. ʒij

cryftall. ʒi

femin. caru. ana ʒij.

Infund. per noct. in f. q̄

▽. feru. mane parum

bulliat. Colat.

add.

mann. elect. ʒvj

d. pro dosi.

2) R. Mann. elect. ʒiij. solu.

in ▽. feru. ʒij. In

colat. infund.

rad. cichor.

polypod. ana ʒij

summit. cent. min.

absinth. ana Mß.

fol. fenn. ʒvj

rhabarb. elect. ʒij

erem. ʒi.

cort. Ont. ana ʒj

stent in digest. per ʒ. mane

col. e. leni expresione

d. ad vitr. S. laxiren-

der Tranc̄, davon

alle 3. Stunden ein

Epiß = Glas voll

warm zu nehmen.

3) R. Rad. ʒ. aperient. mai. ʒij

ononid.

scorzoner. ana ʒj

summit. card. bened.

cent. min. ana

Mß.

fol. fenn. ʒiß

fibr. elleb. nigr.

rhabarb. elect. ana ʒij

cort. Ont.

tamarisc. ana ʒiij

O. adsinth.

genist.

ʒi ana ʒiß

adfund. ▽. feru. ʒiß

refrigerat. add. vin. Rhen.

ʒiv. dos. ʒvj. in hy-

drope.

4) *Infusum laxans in istero.*

R. Rad. cichor.

tarax.

vincetox.

pimp. alb. ana ʒiij

Herb. capill. ven.

marub. alb.

abrotan.

summit. cent. min. ana

Mß.

sem. foenic.

caru. ana ʒiß

fol. fenn. s. ft. ʒj

rhabarb. elect.

fibr. elleb. nigr. ana ʒij

ʒi solub. ʒiß

Inc. adfund. ▽. feru. ʒij

& quando refrixat, add.

vin. Rhenan. ʒiv.

Dos. ʒvj. & vltra.

5) *Infusum laxans carminativum.*

R. Rad. gent. rubr.

caryophyllat. ana

ʒiij

galang. ʒij

ari ʒiß

Herb. meliss.

menth. crisp.

summit.

summit. cent. min. ana

M \mathfrak{ss}

rhabarb. elect. $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$

fibr. ellebor. n. $\mathfrak{z}\mathfrak{i}\mathfrak{j}$

sem. foenic.

cort. winteran. ana $\mathfrak{z}\mathfrak{i}\mathfrak{j}$

cinnam. $\mathfrak{z}\mathfrak{j}$

⊖ is $\mathfrak{z}\mathfrak{i}$

Incis. contus. infund. in vin.

bon. alb. $\mathfrak{H}\mathfrak{i}\mathfrak{v}$. Dos. $\mathfrak{z}\mathfrak{v}\mathfrak{j}$

†

6) *Infusum laxans in quartana.*

R \mathfrak{x} . Rad. ari $\mathfrak{z}\mathfrak{i}\mathfrak{j}$

pimp. alb.

vincetox.

irid. Flor. ana $\mathfrak{z}\mathfrak{i}\mathfrak{i}\mathfrak{j}$

Herb. cuscut.

epithym.

summit. cent. min.

marrub. alb. ana

M \mathfrak{ss}

fol. fenn. Alexandr. $\mathfrak{z}\mathfrak{v}\mathfrak{j}$

fibr. ellebor. n. $\mathfrak{z}\mathfrak{i}\mathfrak{i}\mathfrak{j}$

rad. bryon.

polypod. ana $\mathfrak{z}\mathfrak{i}\mathfrak{j}$

cort. citr.

⊙ nt.

$\mathfrak{z}\mathfrak{i}$ ⊕ lat. ana $\mathfrak{z}\mathfrak{i}\mathfrak{j}$

Incis. adfund. l. a dos. $\mathfrak{z}\mathfrak{v}\mathfrak{j}$.

mane.

†

7) *Nodulus laxans in hist. morb.*

Vratislau, ad hydropem lau-

aatus.

R \mathfrak{x} . Rad. enul.

asar. ana $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$

Herb. salu.

eupator.

cichor.

veron.

cuscut. ana Mj

gran. paradisi. $\mathfrak{z}\mathfrak{i}\mathfrak{ss}$

mac. $\mathfrak{z}\mathfrak{j}$

sem. cartham.

anis.

petrosel. ana $\mathfrak{z}\mathfrak{i}\mathfrak{i}\mathfrak{j}$

rhabarb. elect. $\mathfrak{z}\mathfrak{i}\mathfrak{j}$

Coq. in vin. mens. $\mathfrak{i}\mathfrak{i}\mathfrak{j}$.

colat.

R \mathfrak{x} . $\mathfrak{H}\mathfrak{i}\mathfrak{i}\mathfrak{j}$. add.

sirup. Byzanth. $\mathfrak{z}\mathfrak{i}\mathfrak{i}\mathfrak{j}$

M. f. potio, pro robustis

dos. $\mathfrak{z}\mathfrak{v}\mathfrak{j}$.

NB. Haec form. ad potiones
referatur.

†

8) *Nodulus laxans in lue venerea.*

R \mathfrak{x} . Rad. bardan. mai. $\mathfrak{z}\mathfrak{j}$

chin.

sarsap. ana $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$

lign. iuniper.

guaiaac. ana $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$

sassafr. $\mathfrak{z}\mathfrak{i}\mathfrak{j}$

herb. saponar. Mij.

fol. fenn. s. st. $\mathfrak{z}\mathfrak{i}\mathfrak{ss}$

fibr. ellebor. n. $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$

$\mathfrak{z}\mathfrak{i}$ solub. $\mathfrak{z}\mathfrak{i}\mathfrak{i}\mathfrak{j}$

Incis. contus. infund. in

▽. feru. $\mathfrak{H}\mathfrak{i}\mathfrak{j}$

refrigerat. add.

vin. alb. $\mathfrak{H}\mathfrak{i}\mathfrak{j}$.

Dos. $\mathfrak{z}\mathfrak{v}\mathfrak{j}$ -viii. mane.

†

9) *Nodulus laxans antispasticus.*

R \mathfrak{x} . Rad. polypod. querni

angelic.

valerian.

poeon. ana $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$

L 2

Herb.

Herb. hyssop.

adanth. alb.

aur.

anagall. ana Mß

Com. millefol.

Flor. lil. conuall.

til.

calendul.

anagall. punice. ana

Pij.

Fol. fenn. s. ft. ʒiʒ.

Fibr. ellebor. n.

rhabarb. elect. ana ʒʒ

arcan. ʒi ʒiij.

Incis. contus. infund. l. a. c.

∇. simpl. & vin. q. s.

Dos. ʒvj. alternis diebus.

†

IO) *Nodulus antispastico-artbri-*
ticus.

Rx. Rad. cichor.

vincetox. ana ʒʒ

sarsaparill.

chin. ana ʒiij

Herb. chamaedr.

chamae pyt.

agrimon.

organ. ana Mß.

Flor. genist.

tunic.

sambuc.

verbasc. ana Pij.

Cort. ʒant.

citr. ana ʒiʒ

fol. fenn. s. ft. ʒvj

Rad. rhabarb. elect.

polypod.

fibr. ellebor. n. ana ʒij

hermodactyl. ʒj

crystall. ʒi ʒij

Incis. contus. infund. l. a. c.

∇. s. & vin. generos.

†

II) *Nodulus laxans cephalicus.*

Rx. Rad. imperator.

zedoar.

calam. aromar.

polypod. ana ʒʒ

Herb. betonic.

meliss.

puleg.

rorismar. ana Mß

Flor. anth.

lauendul. ana Pij

cardanrom.

cubeb. ana ʒj

fol. fenn. s. ft. ʒj

rhabarb. elect.

fibr. ellebor. n. ana ʒiij

agar. mund. ʒij

ʒis polychrest.

crystall ʒi ana ʒiʒ

Incis. contus. infund. l. a. c.

∇. feru. & vin. q. s.

†

3. *Diaphoreticae.*

I) Rx. Rad. scorzoner.

imperator. ana ʒʒ

Herb. scord.

scabios. ana Mß

Incis. infund. in ∇. feru. q. s.

leniter ebulliendo.

†

2) Rx. Rad. pimp. alb.

vincetox. ana ʒʒ

Herb. galeg.

bellid. ana Mß

Incis. infund. in ∇. feru.

sumatur calide.

4. *Diu-*

4. Diureticae.

1) R_x. Rad. petroselin.
apii.
ononid.
caryophyllat. ana
℥iij

herb. chaerefol.
capill. ven.
virg. Or.
petroselin. ana M℥
flor. bellid.
violar. ana Pij
cort. cappar.

tamarisc. ana ℥ij
bacc. alkekeng. no. viij.

℞is ♀i

genist. ana ℥ij

Incis. infund. in vin. alb. l. a.

Dos. ℥iv. c. succ. raphan.

℥ij. ter per diem repe-
tenda.

†

2) R_x. Rad. helen.

cichor.

vincetox.

bryon. ana ℥℥

herb. nasturt.

lign. ceruin.

scabios. ana M℥

summit. cent. min.

bellid. ana Pij

cort. Oant. ℥iij

ciner. genist.

iuniper. ana Mj

Incis. infund. l. a. in ∇. feru.

& vin. alb. Dos. ℥iv. ter
per diem.

†

3) R_x. Ciner. bryon.

stipit. fabar.

absinth.

ebul.

iuniper.

genist. ana Mj.

Adfund. vini vel potus ordi-
narii mens. v.

†

5. Emmenagogae.

1) R_x. Rad. ari

pimp. alb.

irid. Florent.

rub. tinctor.

caryophyll. ana ℥℥

Herb. meliss.

artemis. rubr.

puleg.

rorismar.

marrub. alb. ana

M℥

Flor. calend.

borrag.

bugloss. ana Pij

Incis. contus. d. ad chart. S.

Species, davon 1. Löffel

voll in siedend ∇. zu in-

fundiren, u. wenns gnug

samt extrahiret, gleich ei-

nem Thee zu trincken,

morgens und nachmit-

tags.

†

2) R_x. Rad. bryon.

caryophyllat. ana

℥i℥

Herb. trifol. fibrin.

artemis.

card. bened. ana M℥

Flor. calendul. Piv

cent. min. Piii.

L 3

fibr.

fibr. ellebor. nigr.
fol. senn. f. st. ana ℥iij
crem. ꝑi ℥iβ

Incis. M. f. spec. mit halß ∇.
und Wein ana mens. se-
mis zu kochen. Dos. täg-
lich Mß.

Plures formulae petantur ex in-
fufis per epicrasin laxantibus.

†

6. *Pectorales.*

1) R. Herb. veron.
heder ∇str.
tusfilag. ana Mß

Flor. bellid.
scabios.
violar. ana Pij

Incis. d. ad chart. S. Species
als einen Thee zu gebrau-
chen.

†

2) R. Rad. polypod.
liquirit.
bryon. ana ℥β
Herb. veronic. Miv.
betonic. Mj
basilic.

thym. ana Mß
Lign. sassafr. vnc. vnam.
Cinnam. elect. ℥j

Sem. anis.
foenic. ana ℥ij

Concis. contus. S. vt supra.

†

3) *Infusum Paracelsi correctum.*

R. Rad. ari.
pimp. alb. ana ℥j
Herb. pyrol.
sanicul.
heder. ∇str.

veron. ana Mß

Flor. cent. min.

bellid. ana Pij

Incis. contus. vsurpentur vt
thee.

7. *Adstringentes.*

†

1) R. Herb. heder. ∇str.
sanicul.
virg. Or. ana Mj

Summit. hyperic.

millefol. ana Mß

Incis. d. ad chart. vsurpentur
vt thee.

†

2) R. Rad. symph. mai.
tormentill. ana ℥β
Herb. veronic.
vinc. per vinc. ana
Mß.

Flor. cent. min.

bellid. ana Pij

cort. balust. ℥ij

Incis. cont. S. vt supra.

†

8. *Resoluentes.*

1) R. Rad. pimp. alb.
menth. crisp.
puleg.
serpill. ana Mß

Cort. citr.

Qant. ana ℥ij

cinnamom.

cubeb. ana ℥j

sem. foenic.

Qis ꝑi ana ℥iij

Inc. infund. in vin. alb. q. s.

†

2) R. Rad. caryophyllat.
bryon.

irid.

irid. Florent.
 bardan. mai. ana $\mathfrak{z}\beta$
 Herb. meliss.
 hyssop.
 origan.
 rorismar. ana M β
 Cort. Winteran.
 cinnam. ana. $\mathfrak{z}\text{ij}$
 Sem. dauc.
 cardamom. ana $\mathfrak{z}\text{ij}\beta$
 Ois $\mathfrak{z}\text{ij}$
 Inc. infund. in vin. alb. q. s.
 dos. $\mathfrak{z}\text{iv}$. ter per diem.

†
 3) R \mathfrak{x} . Rad. aristoloch. rot.
 imperator.
 carlin.
 dictamn. alb. ana $\mathfrak{z}\beta$

Herb. scord.
 chaerefol.
 hepatic. nob.
 capill. ven. ana M β

flor. lauendul.
 scabios. ana Pij

sem. anis. $\mathfrak{z}\text{ij}$

rasur. lign. sassafr. $\mathfrak{z}\beta$

passul. min. $\mathfrak{z}\text{ij}\beta$

hord. excortic. $\mathfrak{z}\text{ij}$.

Inc. cont. infund. in ∇ . feru.
 q. s. leniter bulliant, bi-
 bantur quotidie his $\mathfrak{z}\text{vj}$.
*ad resoluendum & expecto-
 rationem promouendam,*

†
 4) R \mathfrak{x} . Rad. tarax.
 cichor.
 gramin.
 tusilag. ana $\mathfrak{z}\text{ij}$.
 Herb. adianth. alb.
 epithym.

cuscut.
 acetos. ana M β
 Flor. rosar. rubr.
 cheir.
 anagall. punic. ana
 Pij

Cort. citr. $\mathfrak{z}\text{ij}$

$\mathfrak{z}\text{ij}$ solub. $\mathfrak{z}\text{ij}$

Inc. infund. ∇ . feru. q. s.

Dos. $\mathfrak{z}\text{v}$. ter per diem.

†
 5) R \mathfrak{x} . Rad. gent. rubr.

curcum.

galang.

zedoar. ana $\mathfrak{z}\beta$

Herb. chaerefol.

geran.

agrimon.

beccabung. ana M β

Flor. stoechat. Arab.

galeops. ana Pij

Cort. Ont.

CrySTALL. $\mathfrak{z}\text{ij}$ ana $\mathfrak{z}\text{ij}$.

†
 6) R \mathfrak{x} . Rad. leuistic.

petasit.

enul. ana $\mathfrak{z}\beta$

Herb. pulmon. maculos.

cent. min.

fumar. ana M β

Flor. anth. Pij

Cort. cinnam. $\mathfrak{z}\text{ij}$

Inc. infund. in ∇ . f. feru. &
 via. alb. l. a.

†
 9. Roborantes, tonicae, neruinae.

1) R \mathfrak{x} . Rad. caryophyllat.

rub. tinctor.

gent. rubr.

ari. ana $\mathfrak{z}\beta$

Herb.

Herb. scolopendr.
 agrimon.
 card. bened.
 epithym. ana Mß
 Flor. spic.
 schoenanth.
 borrag. ana Pij
 Cort. Oant.
 citr. ana Zij
 Inc. infund. in s. q. vin. alb.
 Dos. Zij - vi.
 †
 2) R. Rad. galang.
 fragar.
 valerian.
 helen. ana 3ß
 Herb. abrotan.
 scord.
 meliss.
 verben. ana Mß
 Flor. calend.
 bugloss.
 anagall. punic. ana
 Pij
 Cort. cascarill.
 Winteran. ana Zijj
 Incis. infund. l. a.
 †
 3) R. Rad. cyper, rotund.

cost. veri.
 zedoar.
 bistort. ana 3ß
 Herb. serpill.
 puleg.
 thym.
 beronic. ana Mß
 Flor. anth.
 rosar.
 tunic. ana Pij
 Lign. aloës Zijj
 Sem. foenic. anis. ana Zij
 Inc. infund. l. a.
 †
 4) R. Rad. pimp. alb.
 tormentill.
 chelidon. mai. ana
 3ß
 Herb. cent. min.
 rorismar.
 sanicul.
 virg. Or. ana Mß
 Flor. cyan.
 lil. conuall.
 calcatripp. ana Pij
 Cort. Oant. 3ß
 Sem. caru. Zij
 Inc. infund. l. a.

TABVLA XIV.

DE

DECOCTIS.

I. DEFINITIO.

DEcoctum est medicamentum,
 ex variis speciebus mediante
 menstruo adpropriato per

conuenientem coctionem pa-
 ratum. Dicitur graece ἀπό-
 ζημα, ἀφίψημα, ἀφεψία
 decoquo.

II. DIF.

II. DIFFERENTIA.

- I. Decocta ab infusis non tantum coctione, sed & materiis aliquo modo differunt. Ad *infusa* enim eliguntur tales species, quae minus sunt compactae, atque hinc virtutem suam medicamentosam cum liquore facilius communicare possunt. Ad *decocta* autem spectant, quae materiae magis compactae sunt, & coctione indigent, e. g. ligna, radices compactiores.
2. De decoctis per infusionem, seu infusis calidis praecedente tabula iam diximus.
3. Ad decocta etiam referri possunt *gelatinae*, item *injectiones*, nempe *clysteres* & *gargarismata*. Quoniam autem de *injectionibus tab. chirurg.* LXXIV. iam dictum, & de *gelatinis* nihil peculiariter notandum est, hoc loco formulas tantum gelatarum & injectionum addemus.
4. Non minus ad decocta pertinent antiquae illae formulae, quando ex ∇ . & melle per coctionem parant medicamentum, *hydro-mel* dictum, vel quando mel cum aceto coquunt, & sic remedium, quod *oxymel* dicitur, parant. Talia oxymellita & hydro-mellita in pharmacopoeis varia prostant.

III. MATERIA.

- I. *Decoctorum* materiae quam parum ab ingredientibus *infusorum* differant, elucescit ex iis, quae sub *differentia* n. 1. dicta sunt.

Hinc superfluum iudicamus ea, quae praecedente tab. hac de re diximus, hic repetere.

2. Loco *menstrui* aquosi, quod vssatissimum est, alia interdum usurpantur, e. g. cereuisia, serum lactis, iusculum gallinaeum.
3. *Gelatinae pharmaceuticae* parantur ordinarie ex C. C. in libero aëre, vel clibano tepido siccato, & post ea raso. Vssum autem C. C. & alia sicca ∇ ea, e. g. oc. \odot . corallia, \mathcal{A} ialia, nisi quidem menstruum salinum adhibeatur, absurde praescribuntur. *Culinariae gelatinae* e variis carnibus, it. ex ossibus, vt satis constat, parantur.
4. Sic etiam *spirituosa*, *volatilia*, & alia, quae sub decoctione enervantur, ad hanc formulam non adhiberi, vel ad minimum igne lenissimo tractari, debent, e. g. herbae antiscorbut. Θ ia \mathcal{A} lia, essentiae, vinum, nisi in vase clauso coctio fiat.
5. Neque conueniunt decoctis *oleosa*, *pinguia*, *resinosa*, *gummatosa*.
6. *Mineralis* regni subiecta merito etiam excluduntur, vti ex *animali* regno nonnulla tantum, eaque rarius, ad decocta recipiuntur.
7. Pro *grato sapore*, facta decoctione interdum modice adduntur sirupi acidi, spiritus acidi, vel aromata.

IV. ORDO ET DOSIS.

1. Quae tab. praeced. de *infusis* hac
M de

de re dicta sunt, huc referantur. Non semper autem necessarium est, vt singulae species, ibidem notatae, ad formulam decocti vel infusi sumantur.

2. Nimia quantitate decocta praescribere non conuenit, ne corruptionem incurrant. Sufficit vna vel altera mensura, quae in locum frigidum collocanda est.
3. Vnciae duae specierum exposcunt ordinarie menstrui Mj.
4. Reliqua ex ipsis formulis patescunt.

V. VSUS.

1. Vfus decoctorum conuenit in genere cum infusis. Quoniam enim efficaciter ad humores penetrant, eosque diluunt, in multis adfectibus laudabilem effectum praestant. Hinc in praxi medica commentari merentur.

2. Ordinantur autem decocta:

1) Modo pro scopo *purgante*, actum quidem rhabarbarum, folia fennae, polypodium, quernum, bryonia & nonnulla salia recipiuntur, & cum speciebus resoluentibus nonnullisque roborantibus combinantur.

2) Modo pro effectu *diaphoretico*, *mundificante*, *resolvente*, *abstergente*, *temperante* &c.

3. De vsu decoctorum illorum, quae extrinsecus adplicantur & iniiciuntur, legatur *tab. chirurgica de iniectionibus*.

VI. OBSERVATIONES.

- I. Gradus coctionis differunt:

1) Modo enim species cum li-

quore tantum ebullire debent, & tum sufficit, liquorem in tanta quantitate sumere, quanta ad paranda infusa sumitur,

- 2) Modo coctio tam diu continuatur, vt dimidia, tertia vel minor portio remaneat, quo casu liquor proportionate debet augeri.

2. Cauendum est, ne decocta ingratum *saporem* nanciscantur, & quando *turbulenta* sunt, clarificari debent, per albumen oui, nisi quidem repetita transcolatio sufficiat.

3. Quo *compactiores* sunt species, eo diutius coctio est continuanda. Hinc in decoctis primum radices coquantur, postea adduntur herbae, & denique flores, aromata & *liquiritia*. Haec enim, si sub initium cum reliquis coquitur, decocto amaritiem, vtut dulcis sit, conciliat.

4. *Menstruum* extrahendis particulis debet esse proportionatum. Hinc in decoctis resinosa frustra praescribuntur, quando menstruum aquosum sumitur.

5. *Portio liquoris*, quoniam adeo praecise non potest determinari, arbitrio pharmacopoei vulgo relinquitur.

6. Quando *digestione* vel *maceratione* opus habent species, digerantur prius, & formulae subiungantur: infund. in ∇ . s. q. s. digerantur per noctem, & mane coquantur,

7. Fiat

7. Fiat enim mentio *vasis*, videlicet num coctio fieri debeat in vase aperto, an in clauso, an in diplomate seu lagena, an in cucurbita, caeco alembico munita, an vero in balneo mariae.

8. Adiiciatur quoque formulae *tempus*, quam diu coqui debeant species, item num ad consumptionem dimidia, tertia vel quarta partis continuanda sit.

9. Praeterea *colaturae* quoque mentio fiat, num scilicet simpliciter, vel cum expressione peragi debeat.

10. Species incisae & contusae praescribuntur, vel ad chartam, vel in officinis sacculo, ex sindone rubra confecto, includuntur. Priore casu formulae subiicitur; incis. contus. gr. mod. d. ad chartam; posteriore autem: includantur sacculo ex sindone rubra.

VII. FORMULAE.

I. Laxantes.

1) R \bar{x} . Deco \bar{c} t. prunor.
citri ana \mathfrak{z} ij

fol. fenn. s. st. \mathfrak{z} ij
rhabarb. elect. \mathfrak{z} j
crem. \mathfrak{f} i. \mathfrak{z} ij.

M. stent per \mathfrak{p} . mane leniter
bulliant in vase clauso.
Colat. add. man. calabrin.
 \mathfrak{z} j. Coletur de nouo, & calide bibatur.

2) R \bar{x} . Deco \bar{c} t. scorzoner. \mathfrak{z} iv. in
quibus dissolu. mann.
elect. \mathfrak{z} j
Colat. add. diacyd. luc.
ialap. \mathfrak{z} j

∇ . cinnam. \mathfrak{z} ij
liqu. ∇ . foliat. \mathfrak{f} i \mathfrak{z} ss

M.

3) R \bar{x} . Deco \bar{c} t. tamarind. \mathfrak{z} v.
in quibus solu. mann. ca-
labr. \mathfrak{z} j. sirup. de pom.
laxant. \mathfrak{z} ij.

M.

4) R \bar{x} . Rad. cichor.
tarax. ana \mathfrak{z} ss
herb. bellid. min. Mj
tamarind. \mathfrak{z} ijj
Coq. in s. q. ∇ . s. ad rema-
nent. \mathfrak{f} ss. col. Dos. \mathfrak{z} viii.

5) R \bar{x} . Deco \bar{c} t. passul.
tamarind. ana \mathfrak{z} iiij
col. infund. fol. fenn. \mathfrak{z} ij
rharb. elect. \mathfrak{z} j
 \mathfrak{f} i \mathfrak{f} isat. \mathfrak{z} ss
Leniter bulliant & calide bi-
bantur pro dosi.

6) Deco \bar{c} tum Epiphan. Ferdinand.
antihydropicum.

R \bar{x} . Rad. cucum. asinin.
ireos.

herb. soldanell.
cort. med. sambuc. ana \mathfrak{z} iiij
Inc. cont. inf. per \mathfrak{p} . & \mathfrak{d} . in vin.
alb. \mathfrak{f} vj. ebulliant in vase
clauso, ad consumptionem \mathfrak{f}
Dein add. sem. cumin,

aneth. ana \mathfrak{z} ss
Cort. citr \mathfrak{z} j
Gumm. sagapen.
mastich.
ana \mathfrak{z} ij

Ebullant. l. a. col. & seruentur.
 Dos. \mathfrak{z} vj. & vltra, post inter-
 vallum aliquot dierum repe-
 tenda.

†

2. *Diaphoreticae.*1) R \mathfrak{x} . Rad. scorzon.

angelic.

enul.

sarsaparill. ana \mathfrak{z} ipassul. min. \mathfrak{z} vj

caric. ping. no. vj.

Incis. coq. in f. q. ∇ . s. ad rema-
 nent. mens. ii. seu \mathfrak{h} iv.

†

2) R \mathfrak{x} . Rad. carlin.

imperator.

chin. ana \mathfrak{z} i

Rasur. C. C.

lign. sassafr. ana \mathfrak{z} issda \mathfrak{c} tyl. no. xii.

Coq. l. a. ad remanent. mens. ij.

†

3. *Diureticae.*1) Deco \mathfrak{c} um diureticum ad ex-
 vlcerationem hepatis & lienis
 ab *Ettmüllero* laudatum.R \mathfrak{x} . Rasur. lign. iunip. \mathfrak{z} ijsassafr. \mathfrak{z} iMacerentur per \mathfrak{p} . in ∇ . f. \mathfrak{h} iv. mane add.

Herb. veronic.

heder. ∇ str.

alchymill. ana Mj.

rasur. C. C. \mathfrak{z} vjCoq. inuicem ad consumptionem
 $\frac{1}{2}$ vel medietatis. Colat. add.sirup. de symph. *Fernel*.

hyssop. ana q. s. ad

grat. saporem.

†

2) *Deco \mathfrak{c} um nephriticum Foresti.*R \mathfrak{x} . Sem. malu.alth. ana \mathfrak{z} ijcicer. rubr. \mathfrak{z} ij4. frigid. mai. ana \mathfrak{z} ijhord. mund. \mathfrak{z} ij

caric. ping. no. viii.

sebesten. no. vii.

rad. liquirit. \mathfrak{z} vjCoq. in ∇ . f. \mathfrak{h} ij. ad consum-
 tion. $\frac{1}{2}$ p. col. Dos. \mathfrak{z} ij-iv.
 binis vel ternis horis repe-
 tenda.

†

4. *Ad saluationem particularem.*R \mathfrak{x} . Rad. pyrethr. \mathfrak{z} ijcyclamin. \mathfrak{z} i

Herb. nicot.

piperit. ana Mj

Sem. eruc.

snap. ana \mathfrak{z} ijCoq. in ∇ . f. \mathfrak{h} is & + \mathfrak{h} is.
 Col. add. oxymel simpl. \mathfrak{z} ij
 M. teneantur calide in ore.

†

5. *Expectorantes.*

1) Rad. pimp. alb.

ari ana \mathfrak{z} ss

Herb. veronic.

heder. ∇ str.

sanic.

pyrol. ana Mj

Coq. in ∇ . f. q. s. ad remanenti-
 am mens. j. Col. add. sirup.
 heder. ∇ str. \mathfrak{z} ij. d. ad vitr.
 Dos. \mathfrak{z} vj. calide sumendae.

†

2) R \mathfrak{x} . Rad. enul.

vincetox.

chin.

chin. ana vnc. semis.
 Herb. scabios.
 bellid. min.
 virg. aur.
 tusfilag. ana Mj

Incis. d. ad chart. S. species zum
 Brand, davon der 4te Theil
 in einer Kanne ∇ . gelind zu
 kochen, und tagl. 3 mal \mathfrak{z} iv.
 warm zu trincken.

†
 3) Rx. Rasur. lign. sanct.
 saffr.

rad. chin. ana vnc. j.
 Infund. per \mathfrak{p} . mane coq. in ∇ . f.
 q. s. sub fin. coct. add.
 Rad. liquirit. $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$
 herb. marrub. alb.

erysim. ana Mß
 Col. d. ad vitr. Dos. \mathfrak{z} v. in *tussi*
venerea.

†
 6. *Incrassantes & adstringentes.*

1) Rx. Rad. alth.
 tusfilag.
 liquirit. ana $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$
 fol. querc.
 summit. millefol. ana Mj
 flor. balust.
 hyperic. ana Pij
 iuiub.
 sebest.

fic. ana no. vi.
 hord. excortic. \mathfrak{z} ij
 Coq. in f. q. ∇ . Colat. add.
 sirup. cerasor. vncias tres.

M.

†
 2) Rx. Rad. tormentill.
 bistort.

symph. mai.
 plantag. ana $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$
 Herb. sanicul.
 pyrol.
 alchymill.
 virg. aur. ana Mß
 Flor. millefol.
 rosar. rubr. ana Pij.
 Coq. in f. q. ∇ . f. Colat. \mathfrak{z} ij. add.
 Sirup. corall.
 plantag.
 de symph. *Fernel.*
 ana $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$

M.

†
 3) Rx. Rad. consolid. mai.
 dictamn. alb.
 tormentill.
 bistort. ana \mathfrak{z} ij

Herb. herniar.
 pilosell.
 stellar.
 burs pastor.
 polygon. ana Mj
 flor. rosar. rubr. Pij.
 nuc. cupress. no. iv.

f. decoctum cum vino rubr. in
 vase opt. clauso. *Hoc decoctum*
Mussitani ad procidentiam vte-
ri laudatur.

†

7. *Emollientes.*

Rx. Rad. alth.
 lilior. alb.
 liquirit. ana $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$
 Herb. malu.
 branc. vrsin.
 absinth. ana Mß
 Flor. chamomill.
 violar.

M 3

meli.

melilot.
 verbasco. ana Pij
 sem. foenu graec. $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$
 daetyl.
 fic. pingui. ana no. iv.
 Incis. coq. in lacte q. s. & adpli-
 centur calide pro vsu externo.

†

8. *Incidentes, resolucentes, abstergentes, mundificantes.*

1) R. Rasur. lign. sassaf. $\mathfrak{z}\mathfrak{ii}$
 guaiac.

Rad. chin.
 sarsaparill. ana $\mathfrak{z}\mathfrak{j}$

cinnamom.
 sem. foenicul. ana $\mathfrak{z}\mathfrak{j}$

Incis. contus. infund. in f. q. ∇ .
 f. per φ . manc. coq. ad rema-
 nent. $\mathfrak{ss}\mathfrak{ij}$. Dos. $\mathfrak{z}\mathfrak{vj}$

†

2) R. Lign. pin.
 iuniper ana $\mathfrak{z}\mathfrak{ij}$

Rad. pimp. alb.
 bardan. ana $\mathfrak{z}\mathfrak{j}$

herb. saponar. Mj
 sem. anis. $\mathfrak{z}\mathfrak{ij}$

Coq. vt antea.

†

3) R. Rad. enul.
 imperator.
 vincetox.
 angelic. ana $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$

Herb. capill. ven.
 marub. alb.
 chaerefol.

scord. ana Mß

Sem. anis.

foenic. ana $\mathfrak{z}\mathfrak{ij}$

Cort. Winteran. $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$

Coq. in ∇ . f. q. s.

4) R. Rad. dictamn. alb.
 caryophyllat.
 irid. Florent.
 lapath. acut. ana $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$

Herb. hyssop.

scabios.

bellid.

virg. aur. ana Mß

Sem. caru.

Cort. \odot ant ana $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$

Conc. contus. coq. in f. q. ∇ . f.

†

5) R. Rad. ari

pimp. alb.

scorzon. ana $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$

rasur. C. C. $\mathfrak{z}\mathfrak{j}$

Incis. d. ad chart. S.

Species zu gesottenem Wasser.

†

6) R. Rad. apii.

cichor.

tarax.

aristoloch. rot.

gramin.

valerian. ana $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$

Conc. contus. gr. m. d. ad ch. S.

Species, davon täglich zweymal
 einen Löffel voll in Heiß ∇ . zu
 kochen, u. warm zu trinken.

†

9. *Temperantes.*

1) R. Pom. citr. no. ii.

Inc. coq. in ∇ . f. $\mathfrak{ss}\mathfrak{vj}$

Colat. add.

sirup. acetos. citr.

cydonior.

ceras. nigr. ana $\mathfrak{z}\mathfrak{ij}$

M. d. S. Rührend = stärkender
 Trank.

2) R. De-

- †
2) R. Decoct. tamarind. Mens. j
⓪ giat. ℥℥
⓪. prunell. ℥ij

M. S. temperirender Trancf,
davon den 8ten Theil ei-
ner Kanne auf einmal zu
trincken.

- †
3) R. Rad. scorzoner,
rasur. C. C.
ebor. ana ℥j
Conc. contus. coq. in ∇. f.
℥iij

Sub fin. coct. add.
passul. min. Mj
sem. scenic. ℥ij
flor. papau. rh.
rosar. rubr. ana Pj
bulliant. col.

- †
4) *Gelatina temperans.*
R. Rasur. C. C. ℥iv
ebor. ℥ij
Coq. lento Δ. in vase vitrea-
to c. ∇. f. q. s. ad rema-
nent. ℥ij. Col. exprima-
tur, cum album. oui clari-
ficetur, add.
sacch. alb. ℥v.
vin. Rhen. ℥iv.
succ. citr. ℥j

Redigantur in consistent. ge-
latinae.

- †
5) *Gelatina temperans & nutriens.*
R. Auen. excort. ℥℥
passular. mund. ℥iij
rasur. ebor.
C. C. aqua ℥j

Carn. vitulin. (einen gan-
zen Kalbs Schenckel)
in minutissima con-
tritae.

Coq. c. ℥vj. ∇. s. in olla be-
ne lutata, bulliant per 4.
hor. sub frequente vasis
agitatione, (daß es nicht
anbrenne) transprimatur
& reponatur. Dos. cochl.
ij. in iusculi gallinacei ℥j.
soluta, & mane adsu-
menda.

DECOCTA EXTERNE ADPLI- CANDA.

- 1) *Clyster emolliens.*

R. Rad. alth.
lil. alb. ana ℥℥
Herb. malu.
branc. vrsin.
Flor. chamomill. ana Mß.
Inc. coq. in ∇. f. ad remanent.
℥j. Add.
⓪. oliuar. cochl. ij.
verbasc. ℥℥
vitell. ouor. no. i.
⓪. comm. ℥j.

Adplicetur vt moris est.

- †
2) *Clyster emolliens in adfecti-
bus calculosis.*

R. Herb. veronic. Mij
parietar. Mj
Coq. in ∇. f. ad reman. ℥j
add. ⓪. chamomill.
lil. alb. ana ℥℥
electuar. lenitiu. ℥iij
vitell. ou. no. j.
⓪. depurat. ℥℥.

- 3) *Alius*

†
 3) *Alius clyster emolliens.*
 Rx. Rad. melilot. ℥j
 Herb. violar.
 mercurial.
 parietar. ana Mj
 Flor. melilot.
 verbasco. ana Mß
 Sem. foen. graec.
 lini ana ℥ij
 Coq. in s. q. lactis ad remanent. ℥j. add.
 vnguent. clysmat.
 mell. rosac. ana vnc. semis.
 Θ. gemm. ℥ij
 M. d.

†
 4) *Clyster emolliens & carminatiuus.*
 Rx. Decoct. emollient.
 carminat. ana ℥v.
 MP. Beccher. ℥j
 Oo. chamomill. ℥j
 aneth. vnc. semis.
 Θ. comm. ℥j
 vitell. ou. no. j. M. d.

†
 5) *Alius carminatiuus.*
 Rx. Decoct. carminat.
 furfur. tritic. ana
 ℥v.
 terebinth. vnc. semis.
 vitell. ou. no. i. M. d.

†
 6) *Clyster acris seu stimulant.*
 Rx. Herb. rut.
 salu.
 rorismar. ana Mj
 Fol. tabac. Mß
 fenn. ℥iij

Coq. in s. q. ∇. ad remanent.
 ℥x. Colat. add.
 electuar. diacolocynth. ℥j
 mell. mercur. vnc. semis.
 Θ. gemm. ℥ij
 M.

†
 7) *Alius.*
 Rx. Rad. aristoloch.
 cyclam. ana vnc. j.
 Herb. serpill.
 origan. ana Mj
 agaric. ℥ij
 Coq. in ∇. s. ad remanent. ℥x.
 Colat. add.
 electuar. hier. picr. ℥ß
 extr. ellebor. nigr. ℥ß
 M.

†
 8) *Alius.*
 Rx. ☐. san. ℥viii
 extr. cathol. vnc. j.
 mell. rosac. vnc. semis.
 M.

†
 9) *Alius ad haemorrhoides promouendas.*
 Rx. Rad. bryon. ℥j.
 ellebor. nigr.
 Herb. cent. min. Mij.
 Coq. in ∇. simpl. ad remanent. ℥x. Colat. add.
 MP. Beccher. ℥j
 extr. cent. min.
 ellebor. nigr. ana ℥ß
 Θ. gemm. ℥ij
 vitell. ou. no. j.
 M.

†
 10) *Clyster phlegmagogus.*
 R̄. Rad. bryon.
 esul. ana vnc. semis.
 herb. gratiol.
 agrimon. ana Mj
 flor. genist.
 sambuc. ana Pij
 bacc. iuniper. vnc. semis.
 Coq. in ☐. san. Colat. ℥x.
 add. electuar. hier. picr. ℥j
 ☉. commun. ℥j
 M.

†
 11) *Clyster. anthelminticus.*
 R̄. Rad. gramin.
 filic. ana vnc. semis.
 herb. tanacet. Mj
 summitat. absinth. Mß
 Coq. in lacte ad remanent. ℥x
 Col. add. mell. rosac. vnc. j.
 fell. taurin. ℥j
 ☉. absinth. ℥vj
 ☉. commun. ℥j
 M.

†
 12) *Clyster uterinus ad molam educendam. Ettm.*
 R̄. Herb. artemis.
 sabin. ana Mj
 ☉. ♀i ℥ß.
 Coq. in f. q. ∇. f.
 Col. add.
 essent. myrrh.
 asae foetid.
 castor. ana ℥ß
 ☉. laurin.
 irid.
 lil. alb. ana ℥vj

vitell. ou. no. i.
 sirup. de artemis. vnc. j
 M.

†
 13) *Gargarisma resoluens.*
 vid. tab. med. p. 251.

†
 14) *Adstringens.*
 Vid. tab. med. p. 252.

†
 15) *Decoctum ad achores abster-
 gendos.*
 R̄. Rad. lapath. acut.
 enul.
 aristoloch. rot. ana
 vnc. semis.
 Herb. nicotian.
 saponar.
 chelidon. mai. ana
 Mß.
 Coq. in lixiuio vel ☐ post ab-
 lutionem adhibeatur ole-
 um ouorum vel cerae.

†
 16) *Decoctum ad aphthas abster-
 gendas.*

R̄. Rad. aristoloch. rot.
 ari.
 pimp. alb. aua ℥ß.
 Coq. ∇. f. sub fin. coq. add.
 Herb. agrimon.
 hyssop.
 prunell. ana Mß.
 bulliant. colat. ℥vj. add.
 mell. rosat. ℥ij
 Hoc decocto calide imbuatur
 linteam, quo lingua &
 fauces fricentur.

†
17) *Decoctum abstergens, ulceribus
fistulosis iniiciendum.*

Rx. Rad. ari.
aristoloch. rot.
bardan. mai. ana ℥i
Herb. pyrol.
sanicul.
heder. ▽str. ana
M℞
nicotian. Mj
Coq. in ▽. s. q. s.
Colat. ℥iij. add.

℞. myrrh. per deliq. ℥i
M.

†
18) *Aliud.*
Rx. Herb. virg. Or.
veronic.
scord.
chelid. mai. ana Mj
Coq. in ▽. calc. viv. ℥iij.
Col. add.
mell. ℥ial. ℥i℥
vnguent. Aegypt. ℥vj
M. calide iniiciatur.

TABVLA XV. DE BALNEIS.

I. DIFFERENTIA.

1. **L** Otio totius corporis *balnei* vel *balinei* nomine venit.
2. Lotionem autem inferioris tantum corporis *infessum* vel *semicupium* vocamus.
3. Pedum lotio *pediluvium*, capitis autem *capitiluvium* seu *embrocatio* audit. Huc spectant *lixivia sapientiae*, quae deliriosis ordinantur pro capite lauando.
4. Balnea sunt 1) vel *sicca*, quae ex cineribus, salibus, arena, segmentis coriariis &c. parantur.
2) vel *humida*.
5. *Humida* sunt 1) vel *naturalia*, quae thermae vocantur, & de quibus h. l. non agimus, 2) vel *artificialia*.

6. Balnea *humida artificialia* sunt

- 1) vel *vaporosa*, quando vapor tantum ex decocto quodam corpori admittitur, ut diaphoresis hac ratione excite-
tur. Huc praecipue pertinet cista illa, quae *stupa Laconica*, Germ. der *Schwitz-Kasten* adpellatur, cui patientes nudo corpore insident, & deinde vel ▽. accensum, vel decoctum quoddam, praecipue antiuenerum, lapidibus candentibus adfufum, adhibent, ut vapor superficiem corporis attingat.
- 2) Vel *aquea*, quae sine peculiari artificio parari solent ex simplicissimis speciebus sic dictis domesticis, nempe ex
emol-

emollientibus, resoluentibus
& neruinis.

II. VSUS.

1. Balneorum vsus medicus non exiguus est, quoniam autem multae ambages, quas praeparatio & adplicatio requirunt, multos patientes ab iisdem detinent, pauciores tantum vtilitatem inde capiunt, nempe illi, qui famulatio suo praeparationem tradere possunt.
2. Maximus eorum vsus redundat in corpora illa, quae *obstipationibus viscerum & glandularum abdominis, motibus spasticis, contracturis & ariduris occupata sunt.*
3. Obseruandum autem est, quod tam vniuersaliorum, quam particulariorum balneorum adplicatio debeat esse *tepida*: Calida enim nocet.
4. Praeterea *alius* ante illorum vsu sum aperta esse debet.

III. FORMVLAE.

1. *Balneum emolliens.*

R_x. Rad. alth.
 lilior. alb. ana $\mathfrak{z}\text{ij}$
Herb. { malu. }
 { alth. }
S. { violar. } ana Miiij.
emol- { xial. }
lient. { pariet. }
Flor. chamomill.
 lilior. alb. ana Mij
Coq. in s. q. ∇ . s. f. balneum.
 +

2. *Balneum resoluens & discutiens.*

R_x. Rad. aristoloch. rot.
 valerian,

bryon.
helea. ana $\mathfrak{z}\text{j}$

Herb. puleg.
 artemis. rubr.
 matricar.
 meliss. ana Mij

Flor. melilot.
 sambuc.
 ros. rubr. ana Mj

Sem. lini.
 foen. græc. ana $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$

Bacc. iunip.
 laur. ana $\mathfrak{z}\text{j}$

Inc. cont. includ. sacculo coq.
in ∇ . s. q. s. pro balneo.
 +

3. *Balneum abstergens in scabie.*

R_x. Rad. lapath. acut.
 bardan. ana $\mathfrak{z}\text{ij}$

Herb. saponar.
 fumar.
 nicotian.
 chelidon. ana Mj
 ciner. fag. Miv.

Coq. in s. q. ∇ . s. f. pro balneo.
 +

4. *Species pro balneo in fluore albo simplice.*

R_x. Herb. chamomill.
 rorismar.
 salu.
 origan.
 puleg.
 pol. montan. ana Miv.
Coq. in s. q. ∇ . s.
 +

5. *Species pro balneo ad foetum mort. expellendum.*

R_x. Rad. lil. alb.
 aristoloch. rot. ana $\mathfrak{z}\text{ij}$
N 2 Herb.

Herb. malu.
rorismar.
puleg. ana Mij
flor. chamomill.

cheir. ana Pijj
sem. lin.
bacc. laur. ana 3j
Inc. cont. M. pro balneo.

TABVLA XVI.
DE
TOPICIS,
SEV
EPITHEMATIBVS
IN GENERE.

I. DEFINITIO.

Sunt remedia externa, quae certo cuidam corporis loco, pro scopo modo leniente, modo discutiente, modo roborante &c. adplicantur. Deriuatur a τόπος, locus; it. ab ἐπὶ & τίθημι, super impono.

II. DIFFERENTIA.

Ad topica remedia sequentia referuntur:

I. *Fomenta* seu *fotus*, a fouendo. Hisce enim diuersae corporis partes fouentur. Germ. Bãhungen. Varia autem dantur fomenta.

1) *Fotus vaporosus*, quando vapor & suffitus decocti alicuius ad partem adfectam admittitur. Analogiam habet cum balneo vaporoso. Huc etiam referri possunt suffitus, seu suffimenta illa, quorum species carbonibus iniiciuntur, ut vapor illarum excipiat.

2) *Fotus humidus*, quando liquo-

rem quemdam calidum spongia vel linteaminibus excipimus, atque illa adfecto loco imponimus & saepius repetimus.

3) *Fotus siccus*, quando species quaedam sine coctione, sacculo inclusae, adplicantur. Dicuntur etiam *epithemata sicca*, seu *sacculi sicci*.

4) Quando capiti imponuntur, *cucuphae*, Kräuter-Müsgen audiunt.

5) *Hydroleon*, quando fomentum ex oleis emollientibus paratur.

6) Locum praecipue habent fomenta in stagnationibus, stasibus, tumoribus &c. e. g. in otalgia, (in qua mediante infundibulo vapor admitti solet) ophthalmia, haemorrhoidibus caecis, mensium ataxia, infarctu hepatis, lienis, aridura & adfectibus paralyticis.

7) Pa-

7) Parantur fots ex vegetabilibus, indicationi nostrae convenientibus.

8) Pro indicationis huius varietate variat etiam liquor, in quo species coquuntur, ita vt modo ∇ . s. modo vinum, modo lac, modo acetum adsumatur.

2. *Cataplasmata*, Germ. *Umschläge* vocant, & nonnumquam epitheton addunt: *breyichte Umschläge*, habent enim pulmenti consistentiam.

1) Vsum habent frequentem apud chirurgos, a quibus ad tumores inflammatorios & scirrhosos, item ad contraturas, ariduras &c. adhibentur. Immo, præter scopum hunc emollientem, maturantem & discutientem, laxante, rubefaciente, vesicante & anodyno sine subinde parantur.

2) Pro scopi huius varietate variant species & liquores.

3) Ad cataplasmata etiam referuntur domestica illa, quae e crusta panis & admixtis oleosis balsamicis, aromatibus *Ætis* &c. ex tempore quasi parantur, & modo ventriculo, sub denominatione *scuti stomachalis*, modo grauidarum regioni hypogastricae, cum additione decantati balsami embryonis, imponuntur.

4) Reliqua ex ipsis formulis elucescent.

3. *Emplastra*.

De his *tab. chirurg.* iv. diximus.

4. *Linimenta*.

5. *Vnguenta*.

6. *Balsama*.

Haec tria topica, vti nullam habent conuenientiam, ita differunt gradu consistentiae. Linimenta enim fluidiorem, balsama solidiorem, vnguenta mediam inter haec habent consistentiam.

1) *Linimenta* parantur vel simpliciter ex oleis infusis & expressis, cum additione modicae portionis oleorum destillatorum, vel ex mixtione vnguenti alicuius cum oleis talibus & momento camphorae, vel oleis expressis modicum sebi aut cerae admiscetur.

2) *Vnguenta* rarius ex tempore praescribuntur.

3) *Balsama* parantur ex oleis suaueolentibus, sufficiente quantitate olei nucistae, vel alius conuenientis excipientis, quibus moschus, ambra, zibeth, vel adduntur, vel, si subiecta horum odorum perferre non possunt, omittuntur. Nonnumquam castorina, crocata vel succinata adduntur.

4) *Linimenta* & *vnguenta*, nisi ex penetrantibus ingredientibus parata sint, inertis sunt efficaciae.

5) *Balsama* pro scopo roborante & neruino praecipue ordinantur.

6) Reliqua ex formulis petantur.

7. *Collyria.*

Collyria hodierno sensu sumta, (olim enim pessos, turundas, praecipue denotabant) sunt remedia, quae oculis adplicantur, eaque duplicis consistentiae:

1) Alia enim sunt *liquida*, quae guttatim instillantur, e. g. ∇ ae ophthalmicae, linimenta.

2) Alia sunt *ficca* seu *solida*, barbara voce *sief* dicuntur.

3) *Sicca* fiunt

a) ex cadmia, tutia, pomphol. nihil. alb. pro scopo leniter constringente & exsiccante.

b) Ex saccharo, q^{uo} io dulci, legitime praeparato, pro scopo abstergente & leniter septico.

c) Tales q^{ui} es subtilissime laevigatos alcohol vocant. Sed haec consistentia ut subtilissima, vellicat tamen nonnihil oculos.

d) Compinguntur in trochiscos, mediante modico gummi tragacanth. vel albumin. ou. & deinde ∇ . quadam ophthalmica, e. g. rosar. euphras. chelidon. mai. flor. cyan. calcatripp. foenic. resoluuntur.

4) *Liquida* collyria parantur ex ∇ is ophthalmicis cum mo-

mento sacchari hi , vel q^{ui} . albi, vel denique cum tenuissimis ramentis pompholygis, nihili albi &c.

5) *Collyria*, praecipue *fluida*, variant adplicatione. Alia enim in ipsum oculum immituntur, alia peripheriae illius extrinsecus illinuntur, alia tam ipsi oculo instillantur, quam eidem imponuntur.

6) *Pinguia*, quando oculis immittenda praescribuntur, debent esse recentia, antiqua enim sunt acria, & hinc sensibilia.

8. *Suppositoria*, Germ. *Stuhlzäpfgen*. De his tab. chirurg. LXXIV. actum est.

III. FORMVLAE.

A. *Fomentorum* seu *fotuum* & *suffituum*.

1. *Fotus vaporosus*.

Rx. Rad. alch. lil. alb. ana ʒij

Herb. malu.

melilot.

branc. vrsin.

q^{ui} al. ana Mj.

flor. chamomill.

fem. foen. gr.

lini ana ʒij

Inc. contus. coq. ∇ . s. ad mou. vapor ter per diem.

†

2. *Suffimigium veerinum*.

Rx. Rad. galang. ʒʒ

fol. sabin. M ʒ

flor. calend. Pij

macis.

lign,

lign. aloës ana ℥ij
trochisc. alhand. ℥j
M. iniic. carbon. & fumus
excipiatur.

†

3. *Suffitus in melancholia hysterica,*

Rx. Fell. carpion.
mastich. ana
sem. milii ℥j
flor. sambuc.
hyperic. ana Mj.
facch. alb. ℥iv.

Incis. contus. M. d. ad ch.
S. Kräuter=Pulver.

†

4. *Suffitus ad saluationem particularem.*

Rx. Fol. nicot. Mij
Herb. rorismar.
salu.
maioran. ana Mß
Flor. tunic.
rosar.
lauendul.
lil. conuall ana Pij

cort. cascar. ℥j
sem. anis. ℥ij.
Incis. contus. M. adspergan-
tur c. essent. storac. cala-
mit. d. ad chart.

S. Kräuter=Taback.

†

5. *Suffitus neruinus in □ae incontinentia.*

Rx. Rad. cyper. rot.
angelic.
caryophyllat. ana
℥ß

Herb. puleg.
maioran.
serpill. ana Mß

Gumm. mastich.
tur.

storac. calamit. ana
℥j

M. f. ☿. grossus.

†

6. *Alius neruinus & adstringens
in procidentia ani & uteri.*

Rx. Gumm. succin.
tacamahac.
sarcocoll.
sangu. dracon. ana
℥ij

Flor. rosar. rubr.
lauendul.

cort. cinnam.
caryophyllor.

N. mosch. ana ℥ß

croc. orient. ℥ß.

M. f. ☿. d. ad chart.

†

7. *Fotus humidus emolliens.*

Rx. Rad. alth.
liquirit.
lilior. alb. ana ℥ß

Herb. malu.

tusfilag.

scabios. ana Mß

Flor. violar.

chamomill.

papau. rh. ana Pj

Sem. foen. graec.

lini ana ℥j

Coq. ▽. f. excip. liq. lint. &
imponatur.

†

8. *Alius fotus humidus, resoluens
& discutiens.*

Rx. Rad. sigill. Salom.
irid. Florent.

angelic.

angelic.
 caryophyll. ana ʒß
 Herb. chamædr.
 chamaepit.
 origan.
 serpill. ana Mß
 Flor. chamomill.
 calendul.
 stoech. Arab. ana Pj
 Sem. dauc.
 fœnic. ana ʒij.
 Inc. contus. includ. sacculis,
 vino calido imbutis, &
 adplic.
 †
 9. *Alius fatus humidus adstringens.*
 Rx. Rad. symph. mai.
 tormentill.
 bistort. ana ʒß
 Herb. alchymill.
 pyrol.
 millefol. ana Mß
 Flor. balauft.
 rosar. rubr. ana Pij
 gallor. vnc. semis.
 Incis. contus. gr. mod. coq.
 c. vin. rubr. vel ▽, ferra-
 rior. calide adplicandus.
 †
 10. *Epithema anodynum & discu-
 tiens.*
 Rx. Theriac. Andromach. ʒi
 succin. pp. ʒß
 camph. ʒß
 croc. orient. gr. vi.
 Diss. in ▽. Hungar. & med.
 linteamentis impone.
 †
 11. *Fatus seu sacculus siccus resol-
 vens & discutiens.*

Rx. Rad. Mid. Florent.
 aristoloch. rot.
 caryophyllat.
 bryon.
 figill. Salom. ana ʒß
 Herb. adianth. alb.
 marrub. alb.
 cuscut.
 chaerefol.
 menth. crisp. ana
 Mß
 Flor. sambuc.
 chamomill.
 rosar. rubr. ana Pj.
 Sem. foenicul.
 caru. ana ʒij.
 gumm. camphor. ʒß
 Conc. contus. includ. sacculis,
 calide imponendis & ▽.
 camph. subinde irrorandis,
 †
 12. *Alius talis.*
 Rx. Rad. pimp. alb.
 valerian.
 vincetox. ana ʒß
 Herb. chamaedr.
 chamaepit.
 serpill. ana Mß
 Flor. calendul.
 stoech. Arab. ana Pj
 farin. auen. Mj
 camph. vnc. semis.
 M.
 †
 13. *Alius in cephalaea &c.*
 Rx. Rad. Rhod.
 calam. aromat.
 valerian. ana vnc. j.
 Herb. verben.
 betonic.
 origan.

origan.
puleg. ana Mß
Flor. lauendul.
salu.
lil. conuall. ana Pj

Sem. aneth.
caru. ana ʒij
Gumm. camph. ʒß

M. vt supra.

†

14. *Species pro cucuphis in adfect.*
soporosis & paralyt.

Rx. Herb. rorismar.
maioran.
hyssop.
salu.
lauendul. ana Mß

Flor. anthos.
lauendul.
cheir.
melilot. ana Pij

Storac. calamit.
benz. ana ʒj

Bacc. laur.
iuniper.

Sem. sinap. ana ʒij.

Incis. contus. includ. faccul.

†

15. *Sacculus stomachicus.*

Rx. Rad. acor.
zedoar.
galang.
gentian. rubr. ana
ʒij

Herb. absinth.
menth. crisp.
meliss.
rut. ana Mß.

Sem. caru.
anis. ana ʒij.

Incis. contus. irror. ʒo. destil-
lat. menth. crisp. foenicul.
cort. citr. ana gr. vj. in-
clud. facculis.

B. *Cataplasmatum.*

1. *Cataplasma emolliens.*

Rx. Rad. alth.
lilior. alb. ana ʒij
liquirit. ʒj
malu.
Herb. alth.
5. violar.
emoll. ʒial.
parietar. ana Mß
Flor. chamomill.
verbasc.
melilot.
linar. ana Pij.

Coq. in s. q. lact. vaccin. ad
consistentiam cataplasmat.
Pulp. traiecit. add.
ʒ. sem. lin. ʒij
ʒo. chamomill.
lilior. alb. ana ʒß.

M.

†

2. *Aliud emolliens & dolores se-*
dans.

Rx. Mic. pan. albiss. ʒiv.
coq. in lact. vaccin. q. s. ad
consistent. cataplasma. add.
vitell. ouor. no. iij.
croc. ʒij
ʒo. scorpion. ʒß. M.

†

3. *Aliud.*

Rx. Cepar. contus. no. iij
butyr. rec. ʒij
axung. capon. ʒj
ʒ. sem.

℞. sem. foen. graec.

lini ana ℥j

pulp. caric. pingu. ℥ij

croc. ℥j

Coq. in ol. oliu. q. s. ad form.

cataplasma. d. ad fideil. S.

Hievon warm aufzulegen, um die suppuration zu befördern.

†

4. *Cataplasma resolvens, ad scirrhus.*

℞. Farin. hord.

aven. ana ℥ij

sterc. caprill. ℥ij

Flor. chamomill.

melilot. ana M℥

Coq. cum s. q. lixiui ad formam

cataplasma. Add.

℞. foenicul. ℥ij

M. adplicetur.

†

5. *Aliud resoluens in oedemate.*

℞. Rad. chelidon. mai.

bryon. rec.

irid. florent. ana ℥vj

Herb. bardan. mai.

sed. vermicul. ana M℥

Inc. cont. coq. v. s. ad molli-

tiem, & deinde irrorentur

Vi, ac calide adplicentur.

†

6. *Cataplasma rubefaciens.*

℞. Rad. pyrethr.

sem. sinap.

nasturt. ana ℥j

Herb. rut.

lupul. rec. ana M℥

c. †. & fermento acerrimo f.

cataplasma. plantis pedum

aliquoties adplicandum.

†

7. *Cataplasma stomachale.*

℞. Crust. pan. madesiat in vin.

rubr. calefacto, adsparg.

℞. cinnam.

piper.

caryophyllor. ana ℥℥

℞. foenic.

N. M. ana ℥j

Calide imponatur.

†

8. *Cataplasma pro gravidis & parturientibus.*

℞. Pan. mellit. vel alium, dis-

sect. madesiat in vna regi-

one cum balsam. embry-

on. vel vin. generos. ad-

sparg.

℞. cinnamom.

N. mosch.

caryophyll.

macis ana ℥℥

Adplicetur tepide.

†

9. *Cataplasma ad foetum mortuum.*

℞. Medall. colocynth.

succ. colocynth. virid. ana

℥j

succin. ℥ij

myrrh. ℥ij

℞. castor.

rut. ana ℥j

Coq. ad succi consumptionem.

C. *Emplastrorum.*

1. *Emplastr. emolliens & discutiens.*

℞. Empl. de melilot.

sperm. ran. ana ℥℥

Malax. c. v. camphorat. q. s.

extend. super alutam.

2. *Ali-*

†
2. *Aliud.*
℞. Emplastr. de ammon.
cicut.
hiosc. ana ℥℥
Malax. c. ʒ. cappar.
chaerefol. ana
q. s.

†
3. *Aliud.*
℞. Emplastr. de galban.
tacamahac.
sapon. *Barbette.*
Malax. c. ʒ. camphorat.

†
4. *Aliud.*
℞. Empl. diachyl. f.
Gumm. ʒ. ci, + to solut. &
inspiss.
galban.
succ. cicut. ana ℥℥
M. f. empl.

†
5. *Emplastrum maturans.*
℞. Empl. de sperm. cet.
diachyl. c. gumm.
ana ℥℥
Malax. c. ʒ. ouor.

†
6. *Sparadrapum emolliens.*
℞. Seu. hircin. vnc. semis.
cer. virg. ℥ij
ʒ. chaerefol. ℥iij.
Liquefactis intingatur linteum &
adplicetur.

†
7. *Emplastr. neruinum.*
℞. Empl. e galban. ℥j.
Malax. c. ʒ. scarab. q. s.
add. camph. ʒj.
M. impon. ceruici.

†
8. *Empl. roborans stomachale.*
℞. Empl. de crust. pan. ℥j
tacamahac. ℥℥
Malax. c. bals. Peruv. q. s.
Induc. sup. alutam, irroretur
ʒ. caryophyll.
N. M. ana gtt. vj.

†
9. *Aliud.*
℞. Empl. stomach. *Crat.* ℥j
neruin. *Vigon.*
oxycroc. ana ℥℥
ʒ. aneth. q. s. add.
camph. ʒj
M. f. *scutum stomachale.*

†
10. *Emplastrum emmenagogum.*
℞. Empl. matric. de galb. ℥j
galban. + to solut. & ad
pultis consistentiam red-
act. ℥℥.
Extract. castor.
croc. ana ℥ij
Malax. c. ʒ. succin.
spic.
cheirin. ana
q. s.

Induc. super alutam, & regioni
vteri vel vmbilico calide im-
ponatur.

D. *Linimentorum.*

1. *Linimentum emolliens ad par-
tum facilitandum.*
℞. ʒ. amygdal. dulc.
lilior. alb.
cappar.
laur. ana ℥ij
axung. anserin.
gallin. ana ℥j

M.

2. *Aliud.*

- †
2) *Aliud.*
℞. Vnguent. dialth.
axung. human. ana ℥iij
℞. verbasco.
lumbric. ℥str.
ouor.
vulpin. ana ℥iβ.
M.
- †
3. *Linimentum diureticum.*
℞. Vnguent. de alth. ℥vj
℞. scorpion.
petrol. alb. ana ℥iij
aneth. ℥iβ
anis. destillat. ℥β
M. adplicetur calide regioni re-
num, pectini & perinaeo.
- †
4. *Linimentum carminatiuum.*
℞. ℞. absinth.
N. M. express.
menth. crisp.
matricar.
castor. ana ℥ij
destillat. cort. Ont.
caru. ana ℥j
M. vngatur calide abdomen in
colica, flatibus, doloribus post
partum.
- †
5. *Linimentum anthelminticum.*
℞. Vnguent. de arthanit. ℥β
fell. taur. inspiss. ℥ij
℞. colocynth. q. s. vt fiat
linimentum.
- †
6. *Liniment. abstergens & conso-
lidans.*
℞. Liquam. myrrh. e vitell.
ouor. conquassat. ℥ij

- ℞. philosoph.
cer.
ouor.
lumbr. ℥str. ana ℥j.
M.
- †
7. *Linimentum septicum Syden-
ham. ad vlcera venerea.*
℞. Vnguent. basilic. ℥vj
nicotian. ℥ij
℞. præcipitat. ℥. rosar. lot.
& opt. laeuigat. ℥β
M. adplic. c. lint. rasis.
- †
8. *Linimentum ad gingiuas.*
℞. Mell. rosar. ℥j
succ. cochlear. ℥ij
N. M. ℥iβ
liq. myrrh. ℥j
M.
- †
9. *Liniment. abstergens & sic-
cans.*
℞. Lytharg.
ceruss. ana ℥ij
f. c. f. q. ℞. ouor. linimentum.
- †
10. *Aliud abstergens.*
℞. Vnguent. c. min. camph.
℥β
liquam. myrrh. ℥ij
balsam. Beruv. ℥β
M.
- †
11. *Linimentum antispasticum.*
℞. Vnguent. alabastrin. ℥iij
anodyn.
℞. express. nucl. persic.
papau. ana ℥β
hyoscyam. ℥j
M.
12. *Lini-*

Unable to display this page

†
3. *Aliud in dystocia.*
℞. Vnguent. dialth. ℥j
axung. anserin. ℥℥ss
℞o. chamomill.
lil. alb.
verbasc. ana ℥ij
M.

†
4. *Aliud emolliens ad gingiuas
infantum.*
℞. Pingu. gallin.
lepor. ana ℥ij
mell. rec.
℞o. amygdal. dulc.
lil. alb. ana ℥j
M.

†
5. *Emolliens in atroph. & scirrho-
sis adfectibus.*
℞. Gumm. ❄ci, +to solut.
& inspiss. ℥j
aloës gummatos.
terebinth. ana ℥℥ss.
feu. ceruin.
butyr. rec. ana q. s.
M. f. vnguent. abdom. calid.
adpl.

†
6. *Vnguent. ad dysuriam.*
℞. Vnguent. dialth.
martial.
agrippin. ana ℥℥ss
℞o. laurin.
aneth. ana ℥iij.
destillat. foenic. ℥j
M. pectini & perinaeo calide
adplicetur.

†
7. *Vnguentum opthalmicum.*

℞. Tut. ppt. ℥j
corall. rubr. ppt.
camphor.
sacchar. saturn. ana ℥℥ss
nihil. alb. ℥ij
virid. aer. g. xii.
M. f. c. butyr. maial. illot. ℥iv
vnguentum.

†
8. *Vnguentum digestiuum in lac-
sionibus exsanguibus.*
℞. Terebinth. ℥j
mastich.
oliban.
elem. ana ℥iv.
mell. ℥℥ss
vitell. ouor. no. ii.
M. f. l. a. vnguentum.

†
9. *Vnguentum digestiuum in part.
sanguin. laes.*
℞. Mell. ℥j
terebinth.
myrrh. rubr. ℥ij
vitell. ouor. no. ii.
M.

†
10. *Vnguentum ad scabiem & sa-
luationem.*
℞. ☿. viu.
saturn. ana ℥℥ss
f. aaa. Add.
terr. tripol. ℥ij.
subigantur c. f. q. vnguent.
rosac.

†
11. *Aliud.*
℞. Axung. porcin. ℥j
☿. viu. ℥℥ss.
M.

12. *Vnguentum Foresti ad achores.*

Rx. Vitell. ouor. ad duritiem
coct. No. xvi.

myrrh. ℥j

rad. ari ℥℥

ellebor. nigr. gr. iv.

Coq. in ferrea sartagine absque
flamma, donec spumam
emittant, tum exprime ꝰ.
denuo coque & exprime, do-
nec spumam non amplius
emittat, post ea feces abiici-
antur, & oleum in vase clau-
so seruetur.

†

13. *Vnguentum in impetigine be-
nigna.*

Rx. ꝰ. ꝑi per deliq. ℥ij

ꝑ. dulc. ℥℥.

Subigantur c. s. q. vnguent. po-
mat. d. ad ficiil.

†

14. *Vnguentum ad fissuras mam-
marum.*

Rx. Ungt. c. min. camph. ℥j

decoct. flor. calendul. me-

diant butyr. rec. ℥℥

ꝰ. ꝑi per deliq. ℥ij

M.

†

15. *Vnguentum emmenagogum &
ad partum.*

Rx. Vnguent. dialth. ℥j

axung. anserin. ℥ij

serpent. ℥j

croc. ℥℥

ꝰ. destill. spic.

sabin. ana gtt. vi.

M. adplic. regioni vteri & vm-
bilici.

†

16) *Vnguentum antispasmodicum.*

Rx. Vngu. alabastr. ℥j

populeon. ℥℥

anodyn. ℥ij

ꝰ. nucl. persic.

menth. crisp.

hyoscyam. ana ℥ij

op. in +. solut. ℥℥

camph. ℥j

croc. orient. ℥℥

M. f. vngu. fronti & temporibus
adplicandum.

F. *Balsamorum.*1. *Balsamum stomachicum & car-
minatiuum.*

Rx. ꝰ. N. M. expr. ℥℥

destill. menth. crisp.

aneth.

tacamahac.

absinth.

rut. ana ℥℥

citr.

caryophyl. ana

gtt. iv.

balsam. Peruv. ℥j. M.

†

2. *Balsamum apoplecticum.*

Rx. ꝰ. N. M. expr. ℥j

destill. lauendul.

maioran.

caryophyllor.

cubebat.

cardamom.

citr. rec. ana ℥j

macis. ℥j

cinn. gtt. xxiv.

succ. alb. ana ℥℥.

M.

G. Col-

G. Collyriorum.

1. R̄. ▽. flor. cyan.
euphras.
calcatripp.
chelidon-mai-ana
℥j

Ⓞl. alb.

facch. h̄ni ana gr. vi.

filtr. & guttatim ter per ℥.
instill.

†

2. Aliud.

- R̄. ▽. foenicul.
plantag.
rosar. ana ℥β

Ⓞ. depur. ℥j

M. adplicetur tepide guttatim.

†

3. Aliud acrius.

- R̄. ▽. chelidon. mai. ℥j
croc. metallor. subtiliss.
Ⓞifat. & edulcorat. gr. vi.
aloës hepatic.
Ⓞl. alb. ana gr. iiii.

M.

H. Suppositoriorum.

1. Suppositorium anthelminticum.

- R̄. Aloës.
myrrh.
fell. taur. inspiss. ana ℥j
extr. tanaceth.
absinth. ana ℥j

M. f. c. s. q. mell. suppositor.

†

2. Suppositorium ad haemorrhoides prouocandas.

- R̄. Ⓞ. ialapp. ℥j
extr. ellebor. n. ℥β
mell. despum. q. s.

M. ad suppositorium.

†

3. Suppositorium stimulans & excitans.

- R̄. Spec. hier. picr. ℥j
Ⓞ. agaric.
colocynth. ana ℥β
scammon. ℥β

f. c. f. q. mell. suppositorium.

4. Lenia suppositoria sunt globuli, ex saccharo moschati, vel ex sapone, simpliciter confecti.

NB.

Suppositoria tantum in *motum* agunt, non in *materiam*, hinc circumspecte adhibenda, quia saepius, praecipue in *infantibus*, *conuulsiones* *caussari* possunt.

Med Therap
A

